לציונות—לסוציאליזם—לאחוות עמים

על המשמר

יום ה', ח' באייר תשמ"ז, 7 במאי 1987 / שנה מ"ד מס' 13336 / המחיר 85 אג' כולל מע"מ

אחר חצות

סיורים ליליים של סיירת גוש־אמונים בקלקיליה

„סיירת" של גוש־אמונים ערכה הלילה סיורים בקלקיליה. לדברי אחד ממנהיגי הגוש, בני קצובר, תפקה הסיירת עין על מפירי סדר, ואם תאתר מיידי אבנים או זורקי בקבוקים תנסה לתופסם ולמסור אותם לכוחות הבטחון. בתוך כך נמסר כי מזכירות גוש־אמונים תתכנס היום כדי לדון בביקורת הנשמעת של ההנהגה של הגוש ועל מזכירתה, דניאלה וייס (שע"ח)

בעוד שרי הליכוד בהתכנסותם אמש תבעו לשים קץ ל„הבהרות" מוושינגטון

הצהרה מפורשת מפי פיקרינג: ארה"ב תומכת במאמצי פרס לכנס ועידה בי"ל

בסיורו בכרמיאל אמר אתמול השגריר האמריקני: איננו רוצים להתערב בפוליטיקה הפנימית, אולם אנו תומכים בוועידה שתוביל לשיחות ישירות דו־צדדיות ● מחריפות ההכרזות בין הליכוד למערך ● שמיר: בעבודה מוכנים לדבר עם אש"ף ● פרס: אפילו ימליץ על כך שמיר לא נעשה זאת ● האשים הליכוד בייחוס עמדות מדומות לצורכי ויכוח ● ארנס בראיון לעתון צרפתי: ייתכן שיהיה צורך לספח את השטחים

פרס עשוי לדחות את נסיעתו לוושינגטון

● אם לא תושג הכרעה בקבינט ביום שני ●

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של „על המשמר"

מ"מ ראש־הממשלה ושר החוץ שמעון פרס עשוי לדחות את צאתו לוושינגטון אם עד מועד היציאה, יום ד' הבא, לא תושג הכרעה בקבינט על השתתפות ישראל בוועידה בין־לאומית.

פרס לא ירצה שיווצר רושם, כאילו הוא נוסע לארה"ב כדי להזמין לחצים על ישראל. כן לא ירצה להעדר מן הארץ בתקופה של עימות עם הליכוד על סף משבר קואליציוני.

שמיר ינקוט סחבת

מקורות בלשכת ראש הממשלה אמרו אמש, כי אין להניח שהקבינט יוכל לגשת להצבעה על השתתפות ישראל בוועידה בין־לאומית כבר ביום ב' הבא. ראש הממשלה יצחק שמיר יציע, ככל הנראה, המשך בדיקת הסעיפים ב„נייר עבודה האמריקני" והשלכותיהם.

שמיר אינו נוטה לקיים ישיבת קבינט מאראתונית, עד לקבלת הכרעה. כדעתו להשתתף בארוע שכבר תוכנן עבורו ביום ב' אחה"צ, כך שישיבת הקבינט לא תימשך שעות ארוכות. שמיר גם לא יציע שהקבינט יתכנס להמשך הדיון ביום ג' או ד' (עד צאת פרס לארה"ב) אלא בישיבתו הבאה שבוע לאחר מכן.

בשלב זה נראה, אפוא, כי פרס ייאלץ לדחות את נסיעתו.

פרס עומד לצאת לארה"ב ב־13.5 ולאחר שישה ימים, ב־20.5, ימשיך מארה"ב לארגנטינה ואורגוואי, לביקור בן ארבעה ימים.

מאת יהודה צור, ודורית גמן כתבי „על המשמר" וסוכנויות הידיעות

שגריר ארה"ב בישראל, תומאס פיקרינג, הדגיש אמש את תמיכת וושינגטון במאמצים של שר החוץ שמעון פרס לכנס ועידת שלום על המזרח התיכון. פיקרינג דיבר עם כתבים בסיור בעיירת כרמיאל.

פיקרינג אמר: „ארה"ב איננה רוצה להתערב בפוליטיקה הפנימית של ישראל. אולם היא תומכת בוועידה בינלאומית, כה תומך פרס. בדברו עם עתונאים בעת סיור בכרמיאל, אמר פיקרינג, כי תמיכת ארה"ב בהצעותיו של פרס מותנית בכך, שהוועידה תוביל לשיחות דו־צדדיות. דבריו הם אחד הביטויים החזקים ביותר עד כה לתמיכת ארה"ב בפרס, במחלוקת שלו עם ראש הממשלה שמיר בעניין מהלכי השלום.

פיקרינג, ששוחח לא מכבר עם שמיר בעניין שיחות שלום, נראה מאותת לראש הממשלה כי אין סיבה להטיל ספק בעמדתה של

(סוף בעמוד 2)

מודעי שלף המיסמך האמריקני והכריז: זו הונאה

מאת דורית גמן, כתבתנו לענייני מפלגות

השר מודעי חשף אמש פרטים מהמיסמך האמריקני, בהופעה בשכונת התקווה בת"א. לדבריו על פי המיסמך „זהו הסכם בין המלך חוסיין לשמעון פרס ולא הצעה אמריקנית". מודעי אמר עוד כי פרס לא הביא הסיכום לממשלה, אלא לוושינגטון ומשם „יבא" אותה לישראל ב„תרגום אמריקני". מודעי שלף המיסמך מכיסו ונפנף בו לעיני הצופים. לדבריו כתוב עליו „רגיש" ו„סודי". המשפט האחרון בו אומר: „ההבנה בין פרס לחוסיין כפופה לאישור ממשלות ישראל וירדן וההבנה הזאת תוגש לאמריקנים". — ולנו מספרים, סיים מודעי שזהו מיסמך אמריקני! זוהי חוצפה ועזות מצח.

קבוצה מוותיקי הצנחנים שוקלת להחרים המפגש הנקרא כנס „הר־הבית"

לדבריהם איש „גוש־אמונים", ישראל הראל מנסה לשוות לאירוע גוון פוליטי־משיחי

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

קבוצה מוותיקי הצנחנים, שהשתתפו בקרב על ירושלים במלחמת ששת הימים שוקלת להחרים כנס גדול שמתכננת עמותת חטיבת הצנחנים ביום ירושלים לציון 20 שנה לשחרור ירושלים.

אחד מאותה חבורה סיפר אתמול לכתבנו הצבאי כי השם שניתן לכנס והמופיע בהזמנות הינו „כנס הר־הבית", לדבריו, עומד מאחורי הכינוס ישראל הראל איש „גוש אמונים" ועורך בטאון „נקודה".

„יש נסיון להשחיל דרך מורשת הקרב של הצנחנים סמלים שונים וכיוונים פוליטיים. לא לחמנו בירושלים כדי לשרת את המטורפים של גוש־אמונים. ולא בשביל „נאמני הר הבית" נפלו למעלה מ־60 צנחנים בקרב על העיר" אמר אמש ל„על המשמר" אחד מוותיקי הצנחנים. הוא מחה בשמו ובשם כמה מחבריו על הראוותנות של יוזמי הכנס (...) מנפחים את המיתוס מעל ומעבר לפרופורציות הנדרשות כיום.

שיחה נרגזת בין רבין לאבן על עבודת הוועדה לפרשת פולארד

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

שר הבטחון רבין הודיע אמש טלפונית לאבן, כי הוא רואה עצמו חופשי להגיב על דרך העבודה המוזרה של הוועדה כפי שימצא לנחוץ ובמועד המתאים. רבין תבע מאבן להכחיש מייד הידיעה שפורסמה אמש, כאילו כבר הוסקו מסקנות לגביו. או לפרסם המסקנות הללו לאלתר. „ההדלפות מהוועדה הן מגמתיות ומאפיינות את עבודתה לאורך כל הדרכה", אמר רבין. השיחה התנהלה בטונים גבוהים. ראה ידיעה בעמוד 2.

תסכוקטורים במשקל נוצה

חגיגות העצמאות של הליכוד באריאל, ביום העצמאות, לא היתה אירוע ממלכתי בודד, אלא חוליה חשובה בשרשרת של מעשי פרובוקציה, שתפקידם להצית את הבדה המערבית כך, שהאש שתפרוץ משם תשים לאל את כל המאמצים המדיניים לקראת פתיחתה של ועידת שלום בינלאומית. את אין הקיצונים אינם רק חיילים. זה אומנם מתחיל עם זריקת אבן או בקבוק תבערה. עושי־הסדר פועלים כאילו הם כוח השיטור הפרטי של הגוש, והדברים עלולים להתפתח כדי מרי אזרחי, או לפחות מעולה נרחבת של צה"ל.

[illegible]

בקבוק תבערה הושלך לרכב ישראלי ● מתנחלי גוש־אמונים בראשות המזכירה, פשטו על קלקיליה, הציתו צמיגים ופגעו ברכוש ● צה"ל התלונן על פריצת מחסום וגרימת מהומות ● המשטרה מעניקה עדיפות לחקירה

דניאלה וייס תיחקר היום במשטרה על אירגון ההתפרעויות בקלקיליה

ראש עיריית קלקיליה: לרסן הקיצוניים ● דניאלה („המנפצת") וייס: לא נרפה מהם ● מפ"ם תובעת דיון בכנסת בטרור של המתנחלים ● שינוי: לבנוניזאציה של השטחים ● יוסי שריד: ארץ הפקר ● ביקורת ב„גוש" על מעשי ההנהגה

להוצת יד לראש העיר המותקפת — צעירי מפ"ם אצל ראש עיריית קלקיליה, אבו־סנינה, אתמול (צילום: פרטוש)

מאת אבי בניהו, ניצה רימון, מוטי בסוק כתבי „על המשמר" ומאת כתב עתי"ם

צה"ל הגיש אתמול תלונות במשטרה נגד המזכירה הכללית של „גוש־אמונים" דניאלה וייס ונגד עוד שלושה מתנחלים שפרצו שלשום בלילה במכוניותיהם מחסום של צה"ל בכניסה לעירית קלקיליה והללו בה מהומות. משטרת מרחב השומרון עומדת להגיש נגד דניאלה וייס כתב אישום על חלקה בהתפרעויות ועל גרימת נזק לרכוש. מהמשטרה נמסר כי החקירה תסתיים בימים הקרובים וכי הוחלט להעניק לה רחיפות ועדיפות בשל ההיבט הציבורי של הפרשה. דניאלה וייס תתייצב היום במשטרה לחקירה, לאחר שאמש באו שוטרים לביתה וביקשו לעוצרה.

התווכחה עם השוטרים

שר־הבטחון יצחק רבין כינס אתמול בלשכתו פגישה בנושא אירועי יום אתמול בקלקיליה והתפרעות המתנחלים במקום. בפגישה נטלו חלק הרמטכ"ל רב אלוף דן שומרון ואלוף פיקוד המרכז. אנשי הצבא עמדו בקשר עם מפכ"ל המשטרה אשר ציווה על אנשיו לעצור את מזכ"ל גוש־אמונים דניאלה וייס. אולם כאמור היא סרבה, ולאחר ויכוחים רבים עם השוטרים, התחייבה להתייצב הבוקר לחקירה במשטרה.

דניאלה המנפצת

בחקירה נגד דניאלה וייס

(המשך בעמוד 4)

מזכירת גוש־אמונים, מנפצת הבקבוקים, דניאלה וייס

האנשים שקובעים מה נדע

● מה קורה בחדרי החדרים של הצנזורה הצבאית?
● איך „מסתדרת" התקשורת עם בעלי המספריים?
● האם הצנזורה יכולה / צריכה להתקיים?

על כך ועוד, בתחקיר עיתונאי מקיף הדן בכל ההיבטים של הצנזורה

מחר ובשבועיים הבאים ב„חותם"

הסטודנטים החליטו לקיים השביתה באוניברסיטאות לפחות עד יום א'

לאחר שרה"מ סירב לדון אתמול בממשלה בנושא שכ"ל ● ראשי האוניברסיטאות הודיעו כי מבחינתם יתקיימו הלימודים והבחינות כסדרם ● כאלף סטודנטים הפגינו אתמול מול משרד רה"מ ני"ם

מאת יצחק שור, כתבנו לענייני חינוך

ראש הממשלה יצחק שמיר סירב אתמול להעלות על סדר יומה של הממשלה את תביעת השרים יצחק נבון וגד יעקובי לדון ולהחליט בדבר גובה שכר הלימוד במוסדות להשכלה גבוהה החל מתשמ"ח. לפיכך החליטו ראשי הסטודנטים להמשיך ולקיים לפחות עד יום א' הקרוב את השביתה הכללית שהחלה אתמול בכל האוניברסיטאות. לעומת זאת הודיע אמש ועד ראשי האוניברסיטאות, כי הלימודים יתקיימו כסדרם והבחינות ייערכו במועדן.

ראש הממשלה שמיר נימק את התנגדותו לדיון בנושא שכר הלימוד, בישיבתה השבועית של הממשלה, בהעדרותו של שר האוצר משה נסים מן הארץ. על כך הגיב השר נבון: העדרות נסים איננה צריכה להפריע לעריכת הדיון. ראש הממשלה הצהיר כי „אין מגמה לנקוט סחבת", אבל השר נסים ביקש לא לדון בנושא בהיעדרו. שמיר הודיע, כי הדיון יתחיל ביום א' הבא ויסתיים ביום א' שלאחריו. מזכיר הממשלה אלי רובינשטיין הודיע על החלטת ראש הממשלה ליושב־ראש התאחדות הסטודנטים דוד ברמן.

אותה שעה נערכה מול משרד ראש הממשלה בירושלים הפגנה, שבה נטלו חלק כאלף סטודנטים. ההפגנה נערכה ללא כל התנגשות בין השוטרים לסטודנטים. האחרונים היו מותשים מן החום והצמא.

בהתאחדות הסטודנטים הובע אתמול סיפוק מן העובדה שלשביתה הצטרפו גם הסטודנטים לרפואה בשנים ד'־ו' העובדים בבתי חולים. במהלך ההפגנה יצא שר החינוך יצחק נבון לסטודנטים והודיע להם שקיימת הסכמה עקרונית בממשלה לפתוח בדיון ביום א' הקרוב.

על סדר יומה של הממשלה תועלה הצעה להעלות את שכר הלימוד מ־700 דולר שכר בסיסי ל־1100, ולביטול אגרת ההשכלה הגבוהה בסך 550 דולר בערך. כנגדה יועלו הצעות של השר פת והמועצה להשכלה גבוהה להעלות את שכר הלימוד ל־1600־2000 דולר לשנה, החל מתשמ"ח. כן תשקול הממשלה את ההצעה להקים ועדה ציבורית, אשר תיקבע את שכר הלימוד לחמש השנים הבאות.

ועד ראשי האוניברסיטאות הזהיר אתמול את הסטודנטים כי הנסנקציות השיבושים במהלך הלימודים תסכן את קיומה התקין של שנת הלימודים. אין בכוונת ההנהלה להוסיף בפעולות הסטודנטים בנושא הד־בורי, אך חובתם של ראשי המוסדות היא להבטיח הוראה תקינה. לשם יתקיימו לימודים סדירים מעתה ועד לסיום שנת הלימודים, בכל מסגרת של נוכחים, הבחינות ייערכו במועדים שנקבעו.

שערי אוניברסיטת תל־אביב, אתמול (צילום: שאול רותם)

המפקח על החינוך הממלכתי־דתי בנגב אסר הפצת עיתון נוער בבתיה"ס שבפיקוחו

העיתון מוצא על־ידי עיריית באר־שבע ● המפקח קבע כי תוכנו אינו הולם את רוח החינוך הממלכתי־דתי ● חבר מועצת העיר מטעם אגודת־ישראל תובע לפטר את עורך העיתון הגדוש, לדבריו, דברי תועבה ותמונות זימה

מאת שלי יחימוביץ, כתבת „על המשמר"

המפקח על החינוך הממלכתי־דתי במחוז הנגב נסים אלייקים אסר את הפצת עיתון הנוער „זה מן יש" בבתי־הספר הממלכתיים־דתיים. העיתון מוצא על־ידי העירייה ועורכיו הראשיים הם מנהל אגף החינוך בעיריית באר־שבע חיים זמורסקי, ומדריך הנוער הראשי בעירייה משה דנוך.

המפקח קבע כי תוכן החוברת אינו הולם את רוח החינוך הממלכתי־דתי. זמורסקי אמר בתגובה על כך, כי העיתון הוא עיתון ברמה גבוהה, והוא מתמודד עם הדילמה שבין צורך חינוכי לבין חופש ההבעה של התלמידים. הוא אמר כי העיתון טוב גם לנוער הדתי.

עוד אמר, כי צעדו של המפקח הוא צעד חמור וכי היה עליו להתייעץ עמו, בטרם החליט לאסור את הפצת העיתון.

בתוך כך, העלה חבר מועצת העיר מטעם אגודת־ישראל שרגא הצעה דחופה לסדר יומה של המועצה. הוא תובע לפטר לאלתר את חיים זמורסקי, בגלל אחריותו להפצת עיתון נוער „הגדוש בדברי תועבה ובתמונות זימה".

בהצעה נאמר עוד, כי רובו של העיתון „גדוש בכתבות מכוערות על מין, סרטים כחולים ואהבה ראשונה. דברים של הבל והבל מעורר עגל. מלאים סחי ורפש, תמונות עירום, צילומי תועבה ושאר שקצים המצויים בעיתונות פורנוגרפית".

כתבתנו מציינת, כי בעיתון אין אף לא תמונת עירום אחת, אלא תמונות של זוג לבוש מחובק, נערה בבגדיים ודיון על סרטים פורנוגרפיים.

הרשויות הערביות שבתו אתמול במחאה על שמשרדי הממשלה לא קיימו ההבטחות

מאת יהודה צור כתב „על המשמר" ומאת כתב עתי"ם

46 הרשויות המקומיות הערביות קיימו אתמול שביתת מחאה בת יום, בטענה כי לא קיימו כל הבטחות משרדי הממשלה לסייע להן להתגבר על מצוקתן הכספית. איברהים נימר חוסין, ראש המועצה המקומית שפרעם ויו"ר המועצות המקומיות הערביות, אמר אתמול כי המיגזר הערבי שבע הבטחות וכתנאים הנוכחיים אין ביכולת הרשויות הערביות להעניק לתושביהן את השירותים שהם זכאים להם בחוק.

איברהים נימר חוסין הוסיף, כי המועצות המקומיות הערביות ימתינו עד 21 לחודש ואם עד אז לא יימצא פתרון לבעייתן יקיימו שביתה בת יומיים של כל המיגזר הערבי. המועצות המקומיות יקראו לתושביהם הערבים שלא לצאת לעבודה ביומיים אלה.

גוסף לכך עומדים בתי הספר הערביים לפתוח בשביתה ב־14 לחודש זה, בטענה שמשרד החינוך מתעלם מתביעותיהם למצוא פתרון למצוקת הדיור של בתי הספר הערביים, שעשרות רבות מכיתותי־הם שוכנות בחדרים שכורים שאינם מתאימים ליעדם ואינם כוללים שירותים.

ביום רביעי בשבוע הבא מתכוונים התושבים הערבים בגליל לארגן שיירת מכוניות שתיסע בכביש המחבר את סחנין לצומת עלבון, במחאה על סירובי הממשלה לשפר את הכביש.

התושבים מציינים שזהו כביש, שבו מתרחשת תאונה מדי יום. מדובר בכביש שרוחבו פחות מ־8 מטר, ולפיכך 2 מכוניות אינן יכולות ליסוע בו במקביל; גם של הכבישים צרים באופן מסוכן. הכביש משרת אוכלוסיה של קרוב לשמונה אלף תושבים ערבים, והוא למעשה העורק הראשי באזור, המקשר את הכפרים סחנין, עראבה, דיר חנא, קאוקב מרר ועלבון.

ועדת שרים תדון בסוף השבוע באי מימוש מינויה של שקדיאל

המנכ"לים של משרדי ראש הממשלה, הדתות והפנים יתכנסו ביום ו' לדיון על מינויה של לאה שקדיאל לחברת המועצה הדתית בירוחם. זאת במסגרת דיוני ועדת השרים לענייני המועצות הדתיות, לאחר שבית המשפט העליון הוציא צו על תנאי המחייב מתן הסבר לאי מימוש המינוי של שקדיאל.

לאה שקדיאל, חברת המועצה המקומית ירוחם מטעם מפלגת העבודה, נבחרה לפני כשנה לכהן במועצה הדתית של ירוחם. אך מינויה עוכב עד כה, עקב אי־אישור הרכב החדש של המועצה הדתית על ידי שר הדתות. משרד הדתות גם לא אישר את ההרכבים החדשים של עשרות מועצות דתיות אחרות בארץ, בשל ערעורה של ש"ס על ההרכבים שלא כללו את נציגיה, ולאחר שהערעור התקבל בבג"צ.

לפני כחודשיים עתרה שקדיאל לבג"צ על עיכוב מינויה כחברת המועצה הדתית של ירוחם, ובית המשפט העליון הוציא צו על תנאי. המועד למתן מענה על העתירה עד 1.5.87. נציגי ועדת השרים פנו באחרונה לשקדיאל וביקשו לעכב את ביצוע צו בג"צ, כיוון שהם הודיעו על כוונתם לזמן את ועדת השרים לדיון בעניינה. שקדיאל נענתה לפניה לעכב את ביצוע צו בית המשפט העליון בראותה את זימון נציגי השרים לישיבה בעניינה כצעד ליישום החלטת בג"צ. (עתים)

עובדי המנהל והמשק יפגינו ביום א' מול ההסתדרות

מאת יוסף שמי, כתב „על המשמר"

ביום ראשון בשבוע הבא יפגינו עובדי המנהל והמשק של בתי־החולים הממשלתיים מול בניין הוועד הפועל של ההסתדרות בתל־אביב. המפגינים יצאו נגד ישראל קיסר וחיים הברפלד על שלא עמדו בהבטחותם בעניין ניכוי ימי שביתה לעובדי המנהל והמשק. סוכם כי הדבר ייעשה אך ורק בהסכמה ובהבנה עם הוועד, אך בפועל נוכו ימי שביתה בצורה שרירותית לגמרי.

קיסר הבטיח בעת סיום השביתה של עובדי המנהל והמשק להעביר נתונים על גובה השכר של עובדי המנהל והמשק של קופ"ח וזאת כדי שאפשר יהיה להשוות תנאי השכר בשני מגזרים אלה. אך דבר זה לא בוצע. כן לא הופעלה ועדת פרה שהיתה אמורה להכליל את כל החומר עד אמצע אפריל. מובן מאליו כי בשל ההסגנה יהיו שיבושים בעבודה בבתי־החולים הממשלתיים. דברים אלה מסר לכתבנו דובר ועד עובדי המנהל והמשק מוטי שיפמן שאמר כי זה רק צעד ראשון במאבק.

הסתדרות עובדי המדינה הכריזה על סכסוך עבודה

הוועדה המתאמת של האגף לאגוד מקצועי, שהתכנסה אתמול, בראשות חיים הברפלד יו"ר האגף, החליטה לאשר להסתדרות עובדי המדינה, הכרזת סכסוך עבודה נוכח סירוב האוצר לשלם תוספת המיצוי לגימלאים בפנסיה תקציבית.

יצויין שדבר המיצוי, בשעור 26.7%, לגימלאי שרות המדינה והרשויות המקומיות אושר על ידי ועדת הכספים של הכנסת. עוד אשתקד, ושר האוצר מסרב לבצע החלטת ועדת הכספים.

האיגוד המקצועי תובע פתיחת משא ומתן על הסכם העבודה והשכר עד 15 במאי. הברפלד מזהיר: דחיית המשא ומתן תשחרר האיגודים המקצועיים מהתחייבויותיהם.

עוד החליטה הוועדה לתבוע משר האוצר פתיחת המשא ומתן על הסכמי העבודה והשכר עם האגף לאיגוד מקצועי, ההסתדרויות והאיגודים המקצועיים המייצגים את עובדי המגזר הציבורי עד 15 במאי.

חיים הברפלד הודיע, בישיבה, כי אם לא תכנס הממשלה למשא ומתן עד 15 במאי ישוחררו ההסתדרויות והאיגודים המקצועיים, המייצגים עובדים במגזר הציבורי ממחויבויותיהם בהתאם להסכם העבודה הקיים.

עיריית ת"א תשפר את הדרכים והתאורה בעיר

מאת ירון זליג, כתב „על המשמר"

עיריית ת"א תשקיע בשנה הקרובה 13 מליון שקל בשיפור הדרכים והתאורה בעיר. כך מסר חבר הנהלת העירייה פרץ אוניקובסקי. הוא ציין כי השיפור שחל במצבה הכספי של העירייה יופנה לשיפור התשתית וכי הסכום שהוקצה לנושא מהווה גידול חסר תקדים בהשקעת כספים בתשתית.

על פי התכנון תשופר ותוחלף מערכת התאורה ברחובות בן יהודה ופרישמן, בכרם התימנים וב־15 רחובות בלב העיר. כן תשופר מערכת התאורה בכפר שלם, באזור התחנה המרכזית, ביפו ובשכונות שמצפון לירקון. במקביל תוקם השנה מערכת חדישה לתפעול מרחוק של תאורה, שתאפשר פיקוח מרכזי על התאורה בעיר.

למעלה מ־1.3 מליון שקל יושקעו בשיפור הכבישים ביפו ובכל העיר יותקנו הנמכות בשפת המדרכות להקלת המעבר לעגלות ילדים ונכים. 2 מליון שקל נוספים יוקצו לתיקון מדרכות ברחבי העיר.

השנה צפוי יבול הדרים גדול יותר מהיבול אשתקד

יבול פרי ההדר יסתכם השנה ב־1.4 מיליון טון לעומת 1.24 מיליון טון אשתקד. זאת מסר אתמול שמואל גלנץ, מזכיר ארגון מגדלי ההדרים, המייצג פרדסנים המעבדים כ־80 אחוז משטחי ההדרים בארץ, במסיבת עתונאים שהתקיימה בבית סוקולוב בתל אביב.

עוד אמר גלנץ כי השנה היה הרווח של הפרדסנים זעום, עד כדי כך שאינו מאפשר להם קיום מכובד. הוא ייחס זאת בין היתר לשיעורן הגבוה של הוצאות ההובלה, האריזה ושכר העבודה: 2.80־2.90 דולר לתיבת השנה לעומת 2.30 — 2.40 דולר בשנה שעברה.

בהציגו את הרווח הממוצע לדונם במטעים שקליים אמר הדובר, כי הרווח מדונם שמוטי, שממנו מפיקים כ־4 טון תפוזים, היה ב־1987 181 ש"ח, לעומת 288 ש"ח אשתקד. מולנסיה, המניבה 4.2 טון — 144 ש"ח לעומת 162 ש"ח ב־1986, ומאשכוליות, המניבות כ־6 טון לדונם — 429 ש"ח לעומת 350 ש"ח בשנה שעברה.

יגאל דרור, יו"ר המקציה להדרים בהתאחדות האיכרים, אמר כי השנה הסתכמו הכנסות הפרדסנים ב־187 מיליון דולר מייצוא לעומת 181 מיליון דולר בשנה שעברה. (עתים)

חיילי צה"ל ינקו הלכלוך שהותירו במדבר יהודה

מאת אבי בניהו כתבנו הצבאי

חיילי צה"ל יסרקו וינקו בשבועות הקרובים את מדבר יהודה ומורד השומרון מהמזבלות, חלא מסודרות ומערימות האשפה, שהותירו אחריהם יחידות הצבא במהלך אמונים וטיולים באזורים אלה. על כך סוכם בפגישה שנערכה בין אלוף פיקוד המרכז אהוד ברק לבין מנהל רשות שמורות הטבע אורי ביידץ.

מנהל הרשות שפנה לאלוף הפיקוד ביקש עוד כי יושם דגש על שילוט, שיוצרך בין שטחי האש והאימונים של הצבא לבין שמורות הטבע, כדי לצמצם בכל הניתן את הפגיעה בטבע. האלוף ברק הבטיח לבדוק בקשה נוספת להעברת התאום והפיקוח על שטחי האש במדבר יהודה מידי צה"ל לרשות שמורות הטבע.

קופ"ח תגדיל השתתפותה בהוצאות אשפוז בחו"ל

מאת יוסף שמי, כתב „על המשמר"

הנהלת קופת־חולים אישרה הבוקר השתתפות של 300 ש"ח לכל יום אישפוז מאושר בחו"ל ללא הגבלת זמן, וכן השתתפות במחצית עלות כרטיס הטיסה לחולה ולמלווה אחד.

קופת־חולים גם תעניק מענקים מקומות לכיסוי הוצאות האישפוז, למתקשים לגייס כסף לצורכי הנסיעה והאישפוז בחו"ל.

אבן נוטה למסקנות נגד הדרג המדיני

ציטט אתמול מדו"ח אגרנט – „לא ידעתי, אינו פוטר מאשמה" ● דיניץ וחריש (מערך) ממשיכים לטעון לאחריות רפי איתן ● הליכוד אומר: עיקר האחריות מוטלת על רבין ופרס, שמיר רק נגרר אחר טיפולם הכושל של השניים

מאת מוטי בסוק, כתב „על המשמר" בכנסת

אבא אבן נוטה להסיק מסקנות „בפרשת פולארד" גם כנגד הדרג המדיני. בישיבות ועדת המשנה למודיעין הבהיר אבן כי למסקנות כאלו יהיה ערך רק אם יתקבלו פה אחד או ברוב גדול.

אביאם סלע — ברביעית

אתמול שמעה הוועדה בפעם הרביעית את אל"מ אביאם סלע, מפעילו של המרגל פולארד. הוועדה סיימה את שלב שמיעת העדים. היום יניח בפניה אבן טיוטה ראשונה של מסקנות. בישיבות האחרונות החליפו חברי הוועדה עמדות ודעות, בנושאים שעומדים על סדר יומה. כך למשל טען אבן לדעתו בקשר לאחריות מינסטריאלית, גם אם השרים הנוגעים בדבר טוענים כי לא שמעו ולא ידעו. הוא הזכיר לעמיתיו כי „ועדת אגרנט" קבעה לפני 13 שנה כי הטענה „לא ידעתי לא שמעתי איננה משחררת מאשמה".

מתחפרים בעמדות

בינתיים ממשיכים אנשי המערך והליכוד להתחפר בעמדות סיעתיות. דיניץ וחריש טוענים כי עיקר האשמה „במחדל פולארד" מוטלת על הדרג המבצעי, ובעיקר על ראש הלק"מ רפי איתן. ח"כי הליכוד מפנים את האצבע המאשימה בעיקר כנגד פרס ורבין. נגד הראשון נטען כי טעה בכל דרך הטיפול בפרשה לאחר שנחשפה זהותו של פולארד. פרס, לדבריהם, שגה כשהבטיח לשר החוץ האמריקני שולץ, כי ישראל תשתף פעולה עם ארה"ב בחקירת הפרשה עד תום. וכך הפכה ישראל את עצמה לפגיעה באינטרסים חיוניים לה.

אנשי הליכוד טוענים לאחריות מיניסטריאלית של רבין על הלק"מ, כשר־הביטחון, לדעתם לא ייתכן כי הוא קרא מסמכים מודיעיניים סודיים ביותר על נעשה בלב ליבו של הממסד הבטחוני האמריקני, מבלי להבין כי המידע מגיע אלינו ממרגל ישראלי. לשמיר חלק קטן יותר בהאשמות, אליבי אנשי הליכוד. לדעתם נגרר מי שהיה שר־החוץ, לאחר חשיפת פולארד לדרך הטיפול הישראלי המוטעה, שיצרו פרס ורבין.

מקורבים לשר־הבטחון חוששים כי גם בשל הפגיעה, וגם בשל העובדה כי כל 13 נציגי המערך בוועדה, מזוהים עם פרס, יהיה הוא הסובל והאשם העיקרי במסקנותיה.

המשכים

הצהרה מפורשת מפי פיקרינג: ארה"ב

(סוף מעמוד ראשון)

וושינגטון. „בשלב זה, ממשלת ישראל יודעת היטב מאד מהי עמדתה של ארה"ב", אמר.

(רויטר עתי"ם)

פיקרינג אמר עוד כי ועידה בינלאומית היא תהליך חשוב למשא־ומתן ישיר בין הצדדים. השגריר הוסיף שאין הוא מתערב בפוליטיקה פנימית הישראלית, אך ממשלתו מקווה כי הארועים האחרונים לא יביאו לפרוק הממשלה הנוכחית.

לא התחייב לעזוב

השגריר סרב להתייחס לשאלה אם ארה"ב התחייבה בפני ישראל לעזוב את הוועידה אם ישראל תעשה כך. השגריר ציין שהשגריר קלאוריוס הפועל באיזור בשנתיים האחרונות, ימשיך בשליחותו בקידום תהליך השלום בהתייחסו לדברי נשיא מצרים מובארק כי ארצו רואה באש"ף נציג יחיד של העם הפלשתיני, כי עמדת ארצו לא השתנתה מאז 1975. לדבריו המגעים עם אש"ף יתקיימו רק אם הארגון יקבל את החלטות מועצת הבטחון 242, ו־338.

הליכוד נגד הבהרות

בישיבת שרי הליכוד אתמול חזרו שרי הליכוד על עמדתם נגד רעיון הוועידה הבינלאומית וקבעו כי יש לדחות באופן נמרץ את הרעיון ואת התוכניות המוצעות. הם הגדירו אותם כמלכודת וסכנה וכתהליכים סמנטיים לוועידה בינלאומית. השר משה ארנס דרש מרה"מ להפסיק את בקשות ההבהרות מארה"ב בעניין „המסמך האמריקני". לדעתו הבהרות אלה עשויות להתפרש כאילו הממשלה תהיה מוכנה ללכת לוועידה הזו. השר שרון טען כי שר־החוץ פרס אינו מדייק ואינו אומר אמת.

הכדור בידי פרס

מקורבי רה"מ אמרו אמש כי לאחר ישיבת הקבינט ביום שני, אם אכן יסוכם הנושא, יהיה הכדור בידי שמעון פרס. לדבריהם יהיה עליו לשקול האם הוא מוכן לפרק את הממשלה על עניין שהוא לדעת הליכוד סכנה לישראל, ולשים קץ לכל התהליכים שהממשלה קידמה עד כה ועדיין ממשיכה לטפל בהם כמו למשל הנושא הכלכלי. מקורבי רה"מ הדגישו כי הוא אינו מעוניין בפירוק הממשלה ובהקדמת הבחירות.

פרס דוחה דברי שמיר

שר־החוץ שמעון פרס דחה אמש מכל וכל את דבריו של רה"מ יצחק שמיר, שאמר כי יש לו יסוד להניח שהמערך מוכן לשבת יחד עם אש"ף. שמעון פרס אמר כי המערך לא מתכוון לשבת עם אש"ף, אפילו אם שמיר ימליץ על כך.

בפגישה עם כתבים לענייני מפלגות שנערכה בת"א אמר פרס כי שמיר אינו דובר המערך. הוא גם דחה את הטענה כאילו המערך מוכן להפקיד את גורל המדינה בידי ברית־המועצות.

ייחום עמדות מדומות

„מדובר בכניסה למשא־ומתן ישיר עם ירדן ועם משלחת פלשתינית שאינה אש"פית" הדגיש שר־החוץ. לדבריו מצרים סגרה את משרדי אש"ף, מרוקו ניתקה איתם את היחסים וירדן לא מקבלת אותם — רק הליכוד מחפש את אש"ף. אני לא מבין את העניין הזה" אמר הליכוד מנסה לייחס לנו עמדות כדי לנהל ויכוח שלא קיים.

לא בחירות אלא שלום

בעניין המחלוקת בין הליכוד והמערך בנושא הוועידה הבינלאומית אמר פרס שהוא לא מחפש בחירות אלא תהליך שלום. צריך להביא להכרעה את העניין ולא לבזבז זמן. פרס הביע הערכה כי הליכוד פרש מעמדותיו ואימץ עמדות יותר קיצוניות. לדעתו ישנם אנשים בליכוד שחושבים שצריך לשקול פעם נוספת את ההתנגדות לוועידה.

מימשל עצמי

בתשובה לשאלה אמר פרס כי לאחר הפתיחה הבינלאומית והחלוקה לוועדות איזוריות, אם יהיה זה במסגרת ממשלת־האחדות, תציג ישראל במשא־ומתן מימשל עצמי לתושבי השטחים.

פרס אמר כי אין בכוונתו להגיש את הצעתו לממשלה. מדוע אני צריך להיות תלוי בהכרעה של שר אחר או שניים. זהו נושא טיפוסי להכרעה בקבינט. הוא חזר ואמר כי הוא ילך ישר לקבינט, ולא ימסור את ההכרעה למפר"ל.

תמיכה

שר החוץ טען כי הוא מוצא תמיכה רבה בקרב העם ולא יועילו לליכוד כל התמרונים „והפוילישטיקים". בהתחלה הם אמרו שהאמריקנים הם נגד, ועכשיו האמריקנים אמרו דברים ברורים. עכשיו הם מעתיקים את הוויכוח לעניין שלא קיים. אנחנו לא מסכימים שאש"ף ישתתף בוועידה הבינלאומית. אין גם ויכוח בעניין ברית־המועצות אנחנו לא מסכימים שהרוסים יקבעו את גורלנו.

תרגום אמריקני

דוד פרידמן, כתב עתי"ם מוסר: ראש־הממשלה יצחק שמיר חשף אתמול פרטים על מיסמך ההצעה לוועידה הבינלאומית. שמיר אמר, כי המיסמך הינו הבנה שהושגה בין שר־החוץ שמעון פרס לבין נציג ירדני, הבנה שקיבלה „תרגום אמריקני". שמיר הדגיש, כי ישראל מעולם לא הסכימה לוועידה כזו, המקרבת אותנו לסכנת מלחמה.

לגיטימציה לאש"ף

שמיר אמר, כי אין כל ספק שאש"ף יוזמן לוועידה והוא רואה בכך לגיטימציה לאש"ף. „יש לי כל היסוד להניח שהמערך מוכן כיום לשבת יחד עם אש"ף ואני אומר זאת במלוא האחריות", אמר.

ארנס: יהיה צורך לספח

השר ללא תיק משה ארנס הכריז בראיון, כי ייתכן שישראל תצטרך לספח את יהודה, שומרון ורצועת־עזה.

צלצול מהיר

אתי רונאל

יואל בן־נון, עפרה:

„הפוגרום" של דניאלה וייס — חילול השם

בחבר „גוש אמונים". האם אתה שלם עם ה„פוגרום" שעשתה מזכירת ה„גוש" דניאלה וייס, בקלקיליה?

אם דניאלה וייס היא „גוש אמונים", אז אני לא „גוש אמונים". ולגופו של עניין: זהו, בעיני, אקט של הצטרפות לשיטות האלימות ולטירור של אויבינו הגרועים ביותר; ואש"ף, המנסה זה 20 שנה לקעקע את שלטון צה"ל ביו"ש, זוכה עתה בשיתוף־פעולה מצידה של דניאלה וייס, המאמצת לעצמה את שיטותיו המוסריות והפוליטיות וכורתת את הענפים של כולנו. „חילול השם" היא, אולי, האמירה היחידה, שיכולה לתאר את חומרת התופעה.

הבעייה היא, שרעתך — כך נראה — היא דעת המיעוט ב„גוש אמונים" ולא דעת הרוב.

הבעיה היא, שוויים וכמה מתומכיה, מבית־מדרשו של הרב לוינגר, השתלטו על „גוש אמונים" ודחקו החוצה את כל מי שחושב אחרת. אלא, שמדובר בהרבה מאוד אנשים, שאני מקווה שיהיה להם הכוח לשנות את המצב ב„גוש" מבחינה ארגונית. אני סבור, כי כמה שקרה אתמול, פסלה וייס את עצמה לחלוטין מלייצג איזה שהוא ציבור. בוודאי לא אותי וגם לא את רוב אנשי „גוש אמונים".

ואם לאו?

אז לא יהיה „גוש אמונים" ולא התיישבות, שלא לדבר על סימן השאלה, שמציבה ההיגררות הזו לטרור פנימי ולשיטות לחימה ערביות לקיומה של מדינת־ישראל. אם ירדו היהודים לרמה התחתונה הזו, שלא יתפלאו אם יפסידו במאבק.

ומה עם מועצת יש"ע?

גם במועצת יש"ע יש, לדעתי, השתלטות של כמה חמומי־מוח. זו פשוט אותה שיטה בכל מקום. כשאלה שאינם מסכימים פשוט לא משתתפים, ומחפשים לעצמם מקום בו יוכלו להתבטא כבני־אדם.

מה מנסה וייס להשיג?

היא רוצה להכריח את ממשלת־ישראל ואת שר הבטחון לנקוט במדיניות הבטחונית, שמציעים היא והרב לוינגר, שהיא עושת־דברו. וכדי להשיג זאת, היא מוכנה לנהל קרבות רחוב נגד ממשלת־ישראל, ולהביא — גם אם אין היא מתכוונת לכך — להרס המדינה.

כיצד ניתן למנוע זאת?

חיוני ודחוף, ששר הבטחון ינקוט בפעולה כדי להגיע לכך שתהיה לתושבים ביו"ש — מעבר לכל מחלוקת פוליטית — תחושת בטחון; וזו תושג רק אם ידעו מה עושים למענם צה"ל וכוחות הבטחון, ולא יחושו עצמם, כפי שהם חשים כיום, מופקרים, חוששים ומיואשים — תחושות הדוחפות אותם למעשים מעין אלה שנעשו בקלקיליה.

גילוי המצבה על קברו של חברנו

אברהם כהן ז"ל

יתקיים ביום ראשון, י"א אייר תשמ"ז, 10.5.87
בשעה 15.00, בבית הקברות בעין־החורש

המשפחה
קיבוץ עין החורש

במלאת שלוש שנים למותו של בננו

גיא סיגלוביץ

נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו
ביום ראשון, 10.5.87, בשעה 16.00
בבית העלמין בקיבוץ מגן

המשפחה
וקיבוץ מגן

במלאת שנה לפטירתו של חברנו היקר

משה שטיינברג ז"ל

נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו
ביום שישי, 8.5.87, בשעה 15.30

קיבוץ מענית

במלאת שלושים לפטירתו של

דרור שקלים ז"ל

נתייחד עם זכרו
במוצ"ש, 9.5.87, בשעה 20.30 בחדר האוכל

חבריו לקבוצה
וקיבוץ גן־שמואל

ביום השלושים לפטירת חברנו היקר

אוריאל (מילו) קנר

נתייחד עם זכרו
ביום ראשון, 10.5.87, בשעה 21.15 בחדר האוכל
כל מוקירי זכרו מוזמנים

המשפחה
וקיבוץ רוחמה

הנפלאה בנשים

רחל עמירן־פוגציוב

לבית קרליבך
הלכה לעולמה

המבכים מרה:
בעלה עמנואל
בניה אפרים, ליאור, חגי ומשפחותיהם
אחותה חנה גולדריי
ובתה שלומית
אחיה יוסף קרליבך ומשפחתו

ההלוויה תתקיים בקיבוץ יקום, היום, יום חמישי, ח' באייר, 7.5.87 בשעה 15.30
תחבורה תצא מבית המשפחה ברחוב הרב פרידמן 39, תל־אביב, בשעה 14.30

„המשמר" חמו"ל: עתון יומי — עתון וספר בע"מ, בטאון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: סבר פלוצקר
עורך משנה: ישראל זמיר
מרכז המערכת: רוביק רוזנטל
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב, טל 378833, חשבון בבנק הדואר 4-43360-3
המען למכתבים: שירות שק־דואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR" (The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone. 378833 Telex. 341652

מעדותו של סקורד עולה שחלקה של ישראל בפרשה גדול משפורסם

הגנרל בדימוס סקורד הוא העד העיקרי בוועדת החקירה של הקונגרס לפרשת איראן־קונטרס ● ישראל, אמר, היתה פעילה מאד הן במשלוחי הנשק והן בהשגת הכספים לקונטרס ● סוחר הנשק הישראלי שווימר אף התיר לסייע לקונטרס בכספים שנועדו לישראל

מאת זאב בליצר, כתב „על המשמר" בארה"ב

וושינגטון. — העד העיקרי בישיבת ועדות החקירה של הקונגרס בפרשת איראן־קונטראס, הגנרל בדימוס ריצ'ארד סקורד, תיאר אתמול בפירוט רב את המעורבות הפעילה מאוד של ישראל, הן במשלוחי הנשק לאיראן, במאמץ להשיג את שחרורם של בני־הערובה האמריקניים בלבנון, והן בהשגת הכספים שנועדו למורדי הקונטראס בניקאראגואה.

סקורד, שהיה מעורב בשני המבצעים גם יחד כאורח, שגויים לשם כך על־ידי המועצה לבטחון לאומי של הבית הלבן ועל־ידי סוכנות הביון המרכזית, אמר, כי סוחר הנשק הישראלי אל שווימר הירשה בנובמבר 1985 לעשות שימוש אפילו ב־800 אלף דולר מן הכספים שנועדו לישראל, לשם מתן סיוע לקונטראס.

ביום השני לעדותו בשבועה לפני הוועדה המשותפת לסינאט ולבית־הנבחרים, אמר סקורד, כי אוליבר נורת, שהיה חבר המועצה לבטחון לאומי, הוא שהעלה את הרעיון להשתמש בכספים ישראליים, שהוחזקו בידי שווימר, ל„מבצע הקונטראס". נורת, שסירב להעיד בהסתמכו על התיקון החמישי לחוקה האמריקנית, המתיר לו להמנע מלמסור עדות העלולה להפלילו, מסר בנובמבר שעבר לשר המשפטים האמריקני, ארווין מיז, כי היה זה עמירם ניר, יועץ ראש הממשלה פרס ללחימה בטרור, שהעלה את רעיון הסיוע לקונטראס מכספי העיסקה האיראנית, והוא עשה זאת בתחילת 1986. ישראל הכחישה טענה זו בכל תוקף.

עדותו של סקורד עד כה מציגה את ישראל כמדינה שהיתה מעוניינת מאוד לקדם ולשפר את הדו־שיח בין ארה"ב לאיראן, ועל כן דחפה בהתמדה את המימשל האמריקני לכיוון זה, בשנים 1985 ו־1986.

כה בעת העיד סקורד, כי הנשיא רייגן אכן אישר את משלוח הנשק הראשון ששלחה ישראל לאיראן, בקיץ של שנת 1985. סקורד האשים כמה פקידי־רשות אמריקניים, בכללם את נורת ואת יועצו לשעבר של הנשיא לענייני בטחון לאומי, רוברט מקפארליין, כי בנובמבר 1986 ניסו במתכוון לשבש טיוטת לוח־זמנים שהכין הבית הלבן, ושבו פורטו באופן כרונולוגי הפעולות שנעשו בפרשת איראן. מטרתם היתה להוכיח, כי רייגן לא אישר מראש את המשלוח הישראלי הראשון.

תפקיד מפתח

סקורד אמר בעדותו, כי שווימר וסוחר־נשק ישראלי אחר, יעקב נמרודי, יחד עם דוד קמחי, שהיה אז מנכ"ל משרד החוץ, מילאו תפקידי־מפתח במשלוח המתוכנן של 80 טילי נ.מ. משופרים מדגם „הוק" לאיראן, בנובמבר 1985. משלוח ישראלי קודם לאיראן, של 508 טילי נ.ט. מדגם „טאו", בקיץ 1985, סייע במישרין לשחרורו של האב בנג'מין ויר, שהיה אחד מבני־הערובה האמריקניים בלבנון.

אך אחרי שנשלחו לאיראן 18 הטילים הראשונים מדגם „הוק", התלוננו האיראנים מרה, כי טילים אלה נועדו לפגוע במטוסים מנמיכי־טוס, ולא במטוסים מגביהי־טוס, כמטוסיה של עיראק, שעסקו בתקיפת איראן. בסופו של דבר, אמר סקורד, החזירו האיראנים 17 מבין 18 הטילים וסרבו לקבל את יתרת המשלוח. בשלב זה נוצר הרושם, כי היוזמה האמריקנית כולה עומדת על סף כשלון, הן בגלל הטילים והן בעקבות הפגישה שהיתה בדצמבר 1985 בלונדון, בין נציגים אמריקניים וישראליים לבין המתווך האיראני מאנושר גורבאניפאר.

אך ב־17 בינואר סמך הנשיא רייגן את ידו על „מימצא" ביוני, שקבע, כי היוזמה החשאית כלפי איראן חייבת להכנס לשלבה השני, וזאת בלי להודיע על כך לקונגרס.

המניעים העיקריים של הנשיא היו, לדברי סקורד, להשיג את שחרורם של בני־הערובה האמריקניים בלבנון ולנסות לפתוח בדו־שיח אסטראטגי עם איראן.

לדברי סקורד, הפקידו שווימר וישראלים אחרים, שהיו מעורבים בעיסקת טילי ה„הוק", מיליון דולר בבנק שווייצי, בחשבון שנקרא „חברת לייק ריסורסז". השליטה בחשבון זה היתה בידי סקורד ושותפו אלברט חכים, יליד איראן. כסף זה נועד לתשלום בעד העברת 80 טילי ה„הוק" לאיראן. אך רק 200 אלף דולר מסכום זה שימשו להעברת משלוח הטילים (שנכשל), ובחשבון נותרו 800 אלף דולר.

סקורד אמר, כי הוא ציפה שהישראלים יבקשו לקבל את כספם בחזרה. אך שווימר אמר לנורת, כי ארה"ב יכולה להשאיר את הכסף בידיה. בשלב מאוחר יותר, סיפר נורת לסקורד, כי הכסף שימש למטרות סיוע לקונטראס.

„מסתבר, כי שווימר עלה תרומה", אמר סקורד. דבריו עוררו צחוק ולחישות בין חברי הוועדה והעיתונאים.

סקורד אמר עוד, כי נורת, מקפארליין, ג'ון פוינדקסטר (היועץ לשעבר לענייני בטחון לאומי) וויליאם קייסי (מנהל סוכנות הביון המרכזית, שמת אתמול) ביקשו שהחברה של סקורד וחכים תשמש כמסווה לכל מעורבות אמריקנית ממשלתית ישירה במבצע.

עוד אמר סקורד, כי משלוחי הנשק האמריקניים לאיראן ב־1986 הועברו במתכוון דרך ישראל — בהסכמתה של ישראל — כדי שישראל, ולא ארה"ב, תואשם, אם יתגלה המבצע החשאי ברבים. „ישראל הסכימה לספק מסווה ולספוג את המכה", אמר סקורד.

לדברי העד, הבטיח נורת לישראל, כי ארה"ב תספק לה 508 טילי „טאו" חינם, במקום אלה שמכרו שווימר ונמרודי לאיראן באוגוסט־ספטמבר 1985. אך החוק האמריקני אוסר על עשיית עסקות מסוג זה, ואילץ את ארה"ב להפקיע את מחיריהם של כלי־הנשק שנמכרו לאיראן בשלבים מאוחרים יותר, כדי לגייס די כסף בשביל סקורד, לשם קניית 508 הטילים בשביל ישראל.

כתב אישום שני בפרשת איראן־קונטראס

וושינגטון. — התובע המיוחד לורנס וולש הודיע אתמול, כי הגיש כתב אישום נגד ריצ'ארד מילר, יועץ לשעבר של משרד החוץ האמריקני, באשמת קשירת קשר למעול בכספי ממשלת ארה"ב, בקשר לשערוריית הנשק האיראני.

זהו כתב האישום הפלילי השני שהוגש בפרשה זו. קארל צ'אנל, המתמחה בגיוס כספים למטרות ימניות, הודה בשבוע שעבר באשמה דומה, בקשר לסכום של יותר מ־2.1 מיליון דולר שגוייס כדי לספק נשק למורדי ה„קונטראס" בניקראגואה. (ע"ר)

הגנרל בדימוס סקורד אתמול בגבעת הקפיטול לפני כניסתו להעיד בפני הוועדה (צילום אי. פי.)

מומחים „ישקלו" את טאג' מאהאל

ארכיאולוגים הודיים וזרים עומדים „לשקול" את טאג' מאהאל, המונומנט ההיסטורי המפורסם ביותר בהודו, כדי להעריך אם הוא שוקע באדמה מחמת משקלו, מסר היום אחד ממארגני המבצע לסוכנות הידיעות הצרפתית.

המנהל הכללי של הרשות לשמירה על מונומנטים היסטוריים הודיים אמר, כי מומחים של הרשות ושל אונסקו כבר ערכו בדיקות אקוסטיות כדי לברר אם היסודות של המאוזולאום בשיש לבן, שהוקם במאה ה־17 באגרא שבצפון הודו, שקעו.

הוא הוסיף, „כי נראה שהיסודות כעת במצב טוב, אך אנו מתכוננים לכל אפשרות". הוא ציין, כי כ־50 מומחים יבדקו עתה את משקלו של טאג' מאהאל, הכלול ברשימת המונומנטים העולמיים של אונסקו. (ע־צ)

ח"כ הראל: הליכוד נהיה גרורה של גוש אמונים

מאת יצחק שור, כתבנו בכנסת

ח"כ אהרון הראל (מערך) אמר אתמול, כי הליכוד וראש הממשלה הופכים להיות גרורה של גוש אמונים. זוהי קבוצה קיצונית שמטרתה לסתום את הגולל על סיכויי השלום.

דברי ח"כ הראל נאמרו בעקבות התפרעותה של מזכירת גוש אמונים, דניאלה וייס בקלקיליה. לדברי הראל הוכיחה מזכירת הגוש פעם נוספת כי היא ואנשיה אינם בוחלים גם מפגיעה בצה"ל, כאשר הדבר משרת את מטרתם. התפרעות חסרת רסן זו מהווה עדות חותכת לכך שקבוצה קטנה מנסה להוביל את המדינה אחריה לסיסמאות כוזב. למרבה הצער אין היא בודדת ויש לה תמיכה רבה בליכוד.

טמיר נפגש עם שני מנהיגים בכירים ביפן

מאת חבתנו המדינית, של „על המשמר"

מנכ"ל משרד החוץ אברהם טמיר, העושה עתה ביפן, ייפגש היום עם שני מנהיגים מרכזיים במפלגת השלטון ביפן (המפלגה הליברלית הדמוקרטית), טאקה שאטה ואבה. השניים מוכרים כמועמדים ריאליים לרשת את מקומו של ראש הממשלה נאקאסונה.

אתמול נפגש טמיר עם שר החוץ של יפן דטאצ'י קוראנארי. לפגישה יוחסה חשיבות רבה. נדונו בה היבטים כלכליים בעיקר ביחסי יפן — ישראל.

עוד סוכם בשיחה, כי שר החוץ שמעון פרס יגיע לביקור רשמי ביפן בראשית 1988.

הצלב האדום: לא ידענו שאלטמן הוא בארבי

מאת יוסף הלפרין, כתב „על המשמר"

הצלב האדום הבינלאומי הודיע שלו ידע הארגון ב־1951 ש„קלאוס אלטמן" אינו אלא קלאוס בארבי, ראש הגסטאפו בליאון, בוודאי שלא היה מוציא עבורו תעודת־מסע. האירגון מרגיש חוסר אונים נוכח הפרסומים בנידון שהיו לאחרונה במערב, מספר ימים לפני פתיחת משפט ברבי, ומזכיר שמאז תום המלחמה הוציא 300 אלף תעודות־מסע, מרבית אנשים אלו היו ניצולי מחנות ההשמדה או פליטים אחרים ממזרח־אירופה.

קול אחד לכל אדם

מאות אנשים חתמו אתמול על מכתב פתוח של צעירי מפ"ם הקורא לשחרור נלסון מנדלה, מנהיג השחורים בדרא"פ הכלוא זה יותר מ־20 שנה. צעירי מפ"ם החתימו על המכתב אתמול, יום הבחירות לפרלמנט בדרא"פ, שבו מיוצג רק המיעוט הלבן. צעירי מפ"ם נלחם על „קול אחד לכל אדם".

צעירי מפ"ם שיגישו את המכתב לנציגי הקונגרס הלאומי האפריקני בפגישה קרובה באירופה, מביעים בו מבוכה ותרעומות על הקשרים הצבאיים של ישראל עם שלטון האפרטהייד בפרטוריה.

(צילום: מאיר כפיר)

שלוש פלשתיניות מסברה ושתילה — תובעות למשפט את אלוף עמוס ירון

מאת זאב בליצר, כתב „על המשמר" בארה"ב

וושינגטון. — שלוש פלשתיניות, שניצלו מן הטבח בסאבריה ושאתילה ב־1982, הגישו אתמול לבית־משפט פדראלי מחוזי בארה"ב תביעה אזרחית נגד אלוף עמוס ירון, הנספח הצבאי של ישראל בארה"ב.

ירון, שהיה מפקד כוחות צה"ל במערב־ביירות בעת הטבח, קיבל אתמול לביתו את מסמכי התביעה ונדרש להגיש את כתב־ההגנה שלו בתוך 20 יום.

בכתב־התביעה נאמר, כי ירון הפר את חובותיו על־פי החוק הבין־לאומי, בכך שלא הגן על אוכלוסיה אזרחית שהיתה בשליטתו.

ירון נמנע אתמול מלהגיב על התביעה. אך נציגים ישראליים בארה"ב הגדירו אותה כ„תעלול פרסומת" ערבי, שנועד להחליש את תמיכתה של ארה"ב בישראל. הם אמרו, כי לתביעה יש ערך של „מיטרד" בלבד, ושגרירות ישראל אינה מתייחסת אליה בכובד־ראש, שכן היא מאמינה, כי עם הגשת כתב־ההגנה של ירון, יחליט בית־המשפט לדחותה.

מגישי התביעה אינם נוקבים בסכום פיצויים כלשהו שהם דורשים מירון, אך הם מבקשים שבית־המשפט יטיל עליו פיצויי־עונשין בסכום של 100 אלף דולר, את גובה פיצויי־הנזיקין הם משאירים להחלטת בית־המשפט.

התובעים טוענים, כי אין להרשות שהחסינות הדיפלומטית של ירון תגן עליו מפני תביעתם. לדבריהם, נאמר בהסכמי ז'נווה, כי אין להעניק חסינות דיפלומטית לאנשים המפרים אמנות אלה.

מגישות התביעה שעדיין חיות במחנות הפליטים בלבנון ואשר נפצעו בטבח הן: פאטימה עלי איידי, זיינב פאעד וסאמיה חאטיב. בתביעה נאמר, כי הן איבדו בטבח כמה מבני־משפחותיהן. מייצגת את התובעות הפרקליטה הוושינגטונית לינדה תוגר.

ברונפמן: לא יהיה הסדר במזה"ת ללא בריה"מ

בודאפשט. — נשיא הקונגרס היהודי העולמי, אדגר ברונפמן, הצהיר אתמול בבודאפשט, כי הוא מצדד בהשתתפותה של ברית־המועצות בוועידת־שלום בין־לאומית למזרח התיכון.

בשיחה עם עיתונאים, אמר ברונפמן, כי בפגישה בת 40 דקות עם שר החוץ ההונגרי, פטר וארקוני, עלה בידיהם להגיע ל„הסכמה כוללנית" בנושא הוועידה הבין־לאומית.

ברונפמן הסביר, כי הוא תומך בהשתתפותם של הסובייטים, כיוון שברית־המועצות לא תאפשר, בתוקף היותה מעצמת־על, הסדר באיזור כה אסטראטגי, אם לא תשותף בוועידה שנועדה להוליך להסדר כזה.

„ברית־המועצות אכן מוגבלת במה שהיא מסוגלת לעשות... אך אין היא מוגבלת כלל במה שהיא יכולה לעשות כדי להפריע", אמר ברונפמן.

נימוק נוסף כפי ברונפמן לתמיכתו בהשתתפות הסובייטים, לצד האמריקנים: לדעתו, לא ינועו ישראל והמדינות הערביות לקראת הסדר אם לא יופעל עליהן לחץ בין־לאומי לעשות כן.

בשיחתו עם שר החוץ ההונגרי לא הועלתה שאלת השתתפותו של אש"ף בוועידה.

המשככים
דניאלה וייס תחקר

(סוף מעמוד ראשון)

תשתמש המשטרה בהקלטות שביצע כתב גלי צה"ל בהן ניתן לשמוע בבירור כיצד מסיתה דניאלה וייס את המתנחלים לכלות זעמם בחנויות של תושבי קלקיליה וכיצד ידתה וניפצה בקבוקי זכוכית בפתחי החנויות.

המהומות החלו שלשום בלילה שעה קלה לאחר שרכב ישראלי הותקף בבקבוק תבערה בכביש עוקף אלפי־מנשה. למחסום צה"ל בכניסה לקלקיליה הגיעו כ־50 מכוניות ובהן מתנחלים רבים. לפחות 3 מכוניות פרצו מחסום של צה"ל שהוצב במקום, תוך התעלמות מהוראות מפקד המחסום.

חיילי צה"ל הספיקו לרשום את מספרי המכוניות וכאמור הוגשה תלונה במשטרה.

מתייחסים בחומרה

מקור צבאי בכיר אמר אתמול כי הצבא רואה בחומרה רבה נסיון של מיעוט לקחת את החוק לידיו ולהסית נגד תושבי השטחים. "צריך להזכיר כי אם יפגע מישהו בפעם הבאה במהלך נסיון להפר את הוראות הצבא, תיפול האחריות כולה על כתפי מפרי החוק" אמר המקור.

בתשובה לשאלת כתבנו הצבאי מהן הוראות הפתיחה באש לגבי רכב הפורץ מחסום של צה"ל בשטחים אמרו מקורות צבא מוסמכים:

הוראות הפתיחה באש נקבעו מתוך רגישות עליונה לחיי אדם ולפיכך נעשה שימוש בנשק רק לאחר שמוצו כל האמצעים האחרים שעמדו לרשות כוחותינו". צה"ל תגבר אתמול את כוחותיו באזור העיר קלקיליה מחשש שארועי ליל אתמול יתפתחו לאזורים נוספים. על העיר הוטל עוצר שהוסר לקראת הצהריים.

הפגינו נגד רבין

ביום שלישי בלילה נזרק בקלקיליה בקבוק תבערה על כלי רכב של יוסי אלמקיס תושב הרצליה. הרכב ונהגו לא נפגעו. אלמקיס הודיע על התקרית למשטרה. זהו בקבוק התבערה השלישי שנזרק לעבר רכב ישראלי בחודש האחרון. השמועה על בקבוק התבערה התפשטה במהירות בין הישובים היהודיים בשומרון. תושבים רבים יצאו ולהפגין מול ביתו של יצחק רבין שר־הבטחון בשכונת נווה אביבים בת"א, כדי למחות על אוזלת היד של כוחות הבטחון בשומרון. לאחר שעת חצות נתבקשו המפגינים להתפנות ע"י המשטרה.

גינוי והסתייגות

שלמה קטן ראש מועצת אלפי מנשה מסר כי ביקש מתושבי אלפי־מנשה המפגינים לעקוף את קלקיליה בדרכם הביתה לאלפי־מנשה. אולם כחמישים כלי־רכב של מתנחלים לא שעו לבקשה ונסעו לקלקיליה והתפרעו שם בהבערת צמיגים וניפוץ בקבוקים. ביום רביעי בבוקר עם היוודע תוצאות ההתפרעויות בלילה פרסם שלמה קטן ראש מועצת אלפי־מנשה גינוי על ההתפרעויות בקלקיליה, ואמר כי הוא חש צער על מה שאירע. "בדרך זו לא יושג היעד של הגברת בטחון התושבים היהודיים בשומרון. ההתפרעויות בקלקיליה לא משמ־שות את המטרה ורק ירחיבו את מעגל האלימות".

אבו־סנינה: נמאס מהקיצוניים

ראש עיריית קלקיליה עבר אל רחמן אבו־סנינה, אמר: "לתושבים בקלקיליה נמאס כבר מהטרור. התושבים בקלקיליה לא מאמינים בטרור. הוא רק פוגע בחיי היום יום. הסוחרים מתלוננים כי העסקים נפגעו קשה משום שקונים ישראליים שנהגו בעבר לפקוד את השוק והחנויות בשל המחירים הנמוכים מדירים את רגליהם מהמקום. באיזור יש הרבה קיצוניים, אצלנו ואצל היהודים שמחפשים לקלקל את יחסי השכנות הטובים שהתפתחו בין הערבים והיהודים ביישובי השומרון". ראש מועצת אלפי־מנשה הפיץ כרוז בין התושבים ובו בקשה לשמור על איפוק ולא לשחק לידי הקיצוניים.

וייס: לא נרפה

מזכירת גוש אמונים דניאלה וייס, אמרה אתמול, כי מה שהיה בלילה בקלקיליה, זוהי תגובת מחאה, המתחייבת נגד זורקי אבנים ובקבוקי תבערה "אין להעלות על הדעת חזרה לשיגרת חיים, כאשר זורקים אבנים שמטרתם להרוג". בשיחה עם כתבת עת"ים, אמרה דניאלה וייס, כי על ראש עירית קלקיליה ופרנסי העיר למצוא את האחראים להסתה ולפיגועים ובראש ובראשונה לתפוס את רוצחה של עופרה מוזס ז"ל. התייחסותו של ראש העיריה אבו סנינה, לפיה מדובר ב"כמה משוגעים או ילדים" היא הדרך הלא נכונה לטפל בנושא הבטחון ביהודה ושומרון — אמרה.

סיעות המרכז והשמאל קראו אתמול לשר המשטרה בר לב למפכ"ל דוד קראוס, להגיב במלוא החומרה נגד דניאלה וייס ואנשי "גוש אמונים" שהתפרעו שלשום בקלקיליה.

להעמיד לדין

שר־התקשורת אמנון רובינשטיין (שינוי) קרא למשטרה לעצור ולהעמיד לדין, את כל אנשי "גוש אמונים" שנטלו את החוק לידיהם והתפרעו בקלקיליה. לדעתו אם וייס לא תועמד לדין תידרדר ישראל מבחינה משפטית ומוסרית ותהפוך למדינה לבנטינית.

חיים רמון (מערך) קרא למופקדים על הבטחון בשטחים לנהוג בוייס כפי שהם נוהגים במתפרעים ובמסיתים ערבים. הגיעה העת גם להרחקתה של המנהיגה המסיתה, מהגדה המערבית.

מפ"ם: הצעות לסדר

סיעת מפ"ם בכנסת תעלה בשבוע הבא עם פתיחת מושב הקיץ במסגרת הצעה דחופה בסדר היום את "מעשה הטרור בקלקיליה". מפ"ם מגנה את המשך הטרור הערבי הרצחני, שלמרבית המזל לא עלה הפעם באבידות בנפש. עם זאת היא רואה בחומרה רבה את מעורבותם של אנשי "גוש אמונים" במקום, שכללה פריצת מחסום של צה"ל, ונרימת נזק לרכוש של אזרחים חפים מפשע. מזכ"ל מפ"ם אלעזר גרנות תבע משר המשטרה להגיש כתבי אישום נגד המתפרעים היהודים, שזהותם ידועה לכל.

יוסי שריד (ר"צ) חבר ועדת החוץ והבטחון, קרא למשטרה לעצור לחקירה את המתנחלת וייס ולהגיש נגדה כתב אישום על שעמדה בראש ההתפרעות נגד חיילי צה"ל וערבי קלקיליה. במברקים לשר המשטרה ולמפכ"ל, אומר שריד כי המשטרה מאפשרת כל השנים לאנשי הגוש לעשות כבתוך שלהם, כאילו היתה זו ארץ הפקר.

פירושו של דבר — פנחס ענברי
פגיעה במדיניות

התנכלות המחבלים לקלקיליה דווקא, מרגיזה באופן מיוחד את המימשל הצבאי ביהודה ושומרון. קלקיליה היא אחת הערים השקטות בשטחים, בעלת אופי דתי מתון, שלא גרמה בעיות מיוחדות לשלטון הישראלי.

ראש העיריה של קלקיליה, עבאר אבו־סנינה, גינה באורח קבע פיגועים של אש"ף נגד ישראלים לאחר שראשי עיריות מעטים נעתרו לפניות חשאיות של ישראל בעניין זה.

ישראל נאבקה קשות בירדן על מעמדו של אבו־סנינה, לאחר שבמגעים בין שתי המדינות על מנוי ראשי עיריות ערביים התנתה ירדן את הסכמתה להחלפת הקצינים הישראליים בעיריות הגדולות גם בהחלפתו של אבו־סנינה.

דווקא אבו־סנינה ניסה לטפח יחסי שכנות טובים עם המתנחלים במסגרת מאמציו לקשור יחסים טובים עם ישראל בכלל. הוא הזמין אותם, למשל, לטקס פתיחת גן־החיות של קלקיליה.

לאחר ההתנפלות על ביתו של אבו־סנינה ביום הפרעות הקודם, ניסה המימשל הצבאי, לפייס בין אבו־סנינה ובין המתנחלים, וכעת שוב גברה המתיחות ביניהם.

מינויי הקצינים הבכירים בצה"ל נכנסים היום לתוקף

האלוף אהוד ברק – סגן הרמטכ"ל, האלוף עמרם מצנע – אלוף פיקוד המרכז – תא"ל גיורא רום – עוזר ראש אג"מ

תא"ל גיורא רום

מספר מינויים של קצינים בכירים בצה"ל יכנסו היום לתוקף. האלוף אהוד ברק מתמנה לסגן הרמטכ"ל, האלוף עמרם מצנע מתמנה לאלוף פיקוד המרכז ותת אלוף גיורא רום מתמנה לעוזר ראש אג"מ במטה הכללי.

האלוף אהוד ברק (ברוג) 45, בן קיבוץ משמר השרון עשה את שרותו בצה"ל ביחידות הצנחנים והיה מפקדה של "היחידה המובחרת". בהמשך עבר הסבה לשריון ושימש כמפקד אוגדה. ב־1982 הועלה לדרגת אלוף ומילא תפקידים כראש אגף התכנון, ראש אגף המודיעין ואלוף פיקוד המרכז. הוא נושא את עיטור "המופת", ועוד מספר צל"שים על פרשיות עלומות. ברק, נשוי ולו 3 ילדים, הינו בעל תואר ראשון בפיסיקה ובמתמטיקה ותואר שני בתחום ניתוח מערכות באוניברסיטת סטנפורד, קליפורניה.

האלוף עמרם מצנע (42), בן קיבוץ דברת מילא את מרבית תפקידיו בצבא במסלול של חיל השריון עד לפיקוד על אוגדה. במלחמת לבנון שימש כמפקד בית הספר לפיקוד ומטה, וכן שימש ראש מחלקת מבצעים של המטה הכללי. זה שנה וחצי שחלפו היה עוזר ראש אג"מ בדרגת אלוף. עמרם מצנע, צעיר אלופי המטכ"ל נחשב לקצין מוכשר. הוא נושא את צל"ש הרמטכ"ל והשתלם בביה"ס הגבוה למלחמה של צבא ארה"ב נשוי ואב לשלוש.

תת־אלוף גיורא רום בן 42, יליד חיפה הינו טייס ותיק ומילא מגוון תפקידי פיקוד ומטה בחיל־האוויר. במלחמת ששת הימים היה טייס "מיראז'" והיה היחיד שהפיל 5 מטוסי אוייב. במלחמת ההתשה נפצע קשה ונפל בשבי המצרי, שבו שהה 3 חודשים.

ב־1982 מונה למפקד בסיס חיל האוויר ברמון ושנתיים אחר כך מפקד בסיס תל־נוף. תא"ל גיורא רום נשוי ואב ל־3.

ג'ון או איוואן
הסנגוריה ניסתה לערער אמינות השיטה להשוואת התצלומים

מאת יעקב שליש, כתב עת"ים

ההתאמה של המשתנים השונים בתצלומיו של איוואן ג'ון דמיאניוק היא כה גבוהה שהיא מאפילה על ההבדלים אשר נתגלו בין התצלומים השונים — חזרה וקבעה אתמול פרופ' פטרישיה סמית, אנתרופולוגית באוניברסיטה העברית, בהמשך החקירה הנגדית שלה במשפטו של ג'ון דמיאניוק.

החקירה נוהלה ע"י הסניגור ג'ון גיל שניסה לקעקע את שיטת קביעתה של המדענית באשר לזהותו של הנאשם עם התצלום המופיע במסמך טרווניקי. תחילה הוא התייחס לתצלומים ומימצאים אחרים עליהם העידה העדה בחקירה הראשית. רק לקראת סוף הישיבה הוא התייחס ישירות לצילומיו של הנאשם. הסניגור שאל, כיצד יכולה העדה לבסס את מסקנתה המדעית, כאשר היא משווה תצלומים שונים שאינם דומים כל עיקר, למעט לנקודות חופפות מסויימות. העדה השיבה, כי בנתונים הרבים שסופקו לה ההתאמה היא דווקא מירבית, והתגברה אף על השינויים שהזמן גרמם. היא הוסיפה, כי ההבדלים שנוצרו במשך השנים תאמו בסופו של דבר בתצלומים השונים, אשר נערכו בעזרת מכשיר הוידיאו, והבליטו, נוסף להתאמה והזהות, גם את ההבדלים.

הסניגור: כיצד בכל זאת תוכלי להסביר בדרך מדעית את השינויים אשר מצאת בעצמך בין התצלומים?

ההבדלים בתצלומים ומשמעותם

פרופ' סמית: השאלה היא, כיצד מפרשים את ההבדלים ומה משמעותם.

כאן ביקש הסניגור להציג בפני העדה, את תצלומו של איוואן דמיאניוק, כחייל רוסי בשנת 1941 ולהשוותו לתצלומים האחרים אשר באלבום. העדה הודתה, ממבט ראשון, כי אין התמונות דומות, אולם הבהירה, כי אין זו השוואה מדעית כל עיקר.

לשאלת השופט לוין, כיצד הגיעה העדה המומחית לקביעת הגבהים של הראש בתצלומים השונים. השיבה העדה, כי היה צורך לעשות הגדלות של התצלומים. "חשבתי שהתחום החשוב ביותר הוא במרכז הפנים, וההגדלות נעשו בהתאם. כמובן שלמרות ההתאמה בהגדלות, היו הבדלים בגובה הראש בין התמונות השונות, וזה דבר מובן מאליו." אולם, הוסיפה, "ההתאמה של המשתנים בשלושת התצלומים העיקריים — 1942, 1951, 1986 — היא כה גבוהה שהיא מאפילה על ההבדלים אשר נתגלו כמשוואות השונות שערכה במהלך הבדיקות. המשתנים נגרמו בעיקר בגלל מרחב שונה של המצלמה, זוויות הצילום וכדומה". הבהירה העדה.

כאמור, נסבה החקירה בראשיתה סביב מימצאים אחרים שהגישה העדה בחקירה הראשית. בעיקר התמקד הסניגור בשאלות סביב תצלום של שתי נערות תאומות שהוגש לבית המשפט כראיה לגבי שיטת עבודתה המדעית של העדה. "מהסתכלות בתמונות אלה ללא מבט מדעי, אלא כאיש מהשורה", היקשה הסניגור, "האם אינך מבחינה בהבדלים בין שתי האחיות?"

פרופ' סמית: השאלה אינה במקומה. אילו ביקשת ממני להסיר את המשקפיים, הייתי נעתרת. אבל אתה מבקש ממני לאטום את הידע המדעי שלי, כשאני מסתכלת בתמונות הללו — ודבר זה לא ניתן.

הסניגור מנסה להתפלמס עמה: זהו בדיוק העניין. את מסתכלת מנקודת ראות של המדע, ואני מדבר מנקודת מבטו של הדיוט, שרק כל אדם שעיניו בראשו. רואה שיש הבדלים בין שתי הנערות בתצלומים שלפנינו.

חינוך של עורך דין

כאן התערב התובע עורך דין שקד וטען, כי הסניגור חוזר על שאלות באותו עניין כמה פעמים וכי הוא מנסה לקבוע עובדות, אשר אינן מקובלות על הכל, וזאת כדי שהדברים יירשמו בפרוטוקול. גם השופט לוין התערב והעיר לסניגור: אני יוצא מההנחה שכל בר־בי־רב המסתכל בתמונות האלו, יאמר שישנם שינויים מהותיים ביניהם. אבל להערכתי ברור מהתבוננותי בתצלומים, כי אלו שתי אחיות תאומות. מכל מקום אינני מבין מה אדוני מבקש לשאול את העדה. במומחית, בעניין זה

עורך דין גיל: זהו בדיוק העניין. אני ממבט ראשון לא הייתי אומר שאפשר לקבוע שהשתיים הן תאומות, בעוד שהעדה קבעה כמרעית קביעה מרעית, שאני מפקפק בהחלטיותה.

כאשר המשיך הסניגור בהצגת שאלות חוזרות ונישנות, שוב התפרץ התובע, ואז הגיב עו"ד גיל ויצא בהאשמה נגד עו"ד שקד כאילו הוא מנסה להדריך את העדה. גם כאן התערב השופט לוין והשמיע נזיפה קלה לעברו של הסניגור:

"עו"ד שקד ממלא את תפקידו כתובע בהתאם למקובל, ומכתו להתנגד לשאלה זו או אחרת. לכן אין להחשידו בהדרכת העדה ללא ביסוס הדברים".

עו"ד גיל: עו"ד שקד אכן עושה עבודתו במומחיות רבה, אולם לדעתי — לא לדעת בית המשפט — הוא עושה זאת לעתים בצורה אינפורמטיבית מרי.

השופט לוין: אני עומד בדעתי, שעל הסניגור היה לחזור בו מדברים הקודמים, אולם זה עניין של טעם ושל חינוך של עורך הדין. (עת"ים)

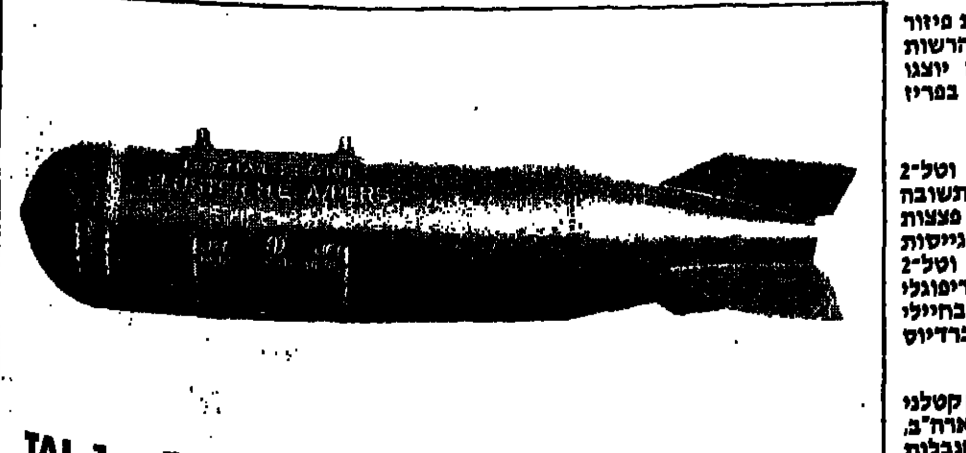

TAL-1 - BOMBA RACIMO

RAFAEL ARMAMENT DEVELOPMENT AUTHORITY ISRAEL

פצצות מצרר ומערכות פיזור מוץ מתוצרת רפא"ל – הרשות לפיתוח אמצעי לחימה יוצגו השנה בסלון האווירי בפריז בחודש יוני.

פצצות מצרר טל־1 וטל־2 פותחו ברפא"ל בתשובה ליעילות המוגבלת של פצצות רגילות בשימוש נגד גייסות ומטרות רכות. טל־1 וטל־2 מבוססות על פיזור צנטריפוגלי של פצצונות, הפוגעות בחיילי חי"ר ורק"מ הנמצאים ברדיוס גדול ממקום נפילתה.

פצצות המצרר הן נשק קטלני ביותר שעורר ויכוחים בארה"ב, ואשר ייצואן הותנה במגבלות חמורות.

כזכור טענה ארה"ב בזמנו כי ישראל "גנבה ידע" ממנה לצורך ייצור פצצות כאלה.

בתצלום: פצצות המצרר מתוצרת ישראל

תושבי עין אל חילווה מתגודדים סביב הריסות בתים בעוד אחרים מנסים לחלץ לכודים (תצלום: אי.פי)

50 הרוגים ו־28 פצועים בתקיפת חיל האוויר על מחנה עין אל חילווה

על־פי סיכום של סוכנות הידיעות הצרפתית בוצעו בלבנון, מאז 1983 — 73 תקיפות אוויריות שבהן נהרגו 423 ונפצעו עוד כ־אלף בני אדם ■ הליגה הערבית גינתה "התקיפה הברברית" והודיעה שאזרחים רבים נפגעו על לא עוול בכפם

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי וסוכנויות הידיעות

מטוסים של חיל־האוויר תקפו אתמול בבוקר יעדי מחבלים פלשתיניים מדרום מזרח לעיר צידון שבלבנון. דובר צה"ל מסר, כי כל המטוסים שבו בשלום וכי הטייסים דיווחו על פגיעות טובות במטרות. היעדים שהותקפו משמשים כמפקדות של ארגוני המחבלים משם יצאו לפיגועים נגד ישראל.

התקיפה אתמול נמשכה כ־25 דקות, ועל פי דיווחים בלבנון נהרגו 50 איש ועוד 28 נפצעו.

מקורות צבאיים מגישים, כי צה"ל ימשיך להכות במחבלים "בכל יעד מחבלים שיאותר".

שתי התקיפות האחרונות שביצע חיל האוויר בלבנון היו קטלניות במיוחד וגרמו למותם של 22 אנשים. על פי סיכום שערכה סוכנות הידיעות הצרפתית בביירות, בוצעו מאז 1983 — 73 תקיפות אוויריות בלבנון ובמהלכן נהרגו 423 אנשים ונפצעו עוד 1,008 איש. ההתקפות של חיל האוויר כוונו בעיקר נגד מחבלים פלשתיניים מכל הארגונים. מאז תחילת 1987 בוצעו 13 תקיפות שגרמו למותם של 34 אנשים ולפציעתם של 127.

הליגה: פעולת טרור

הליגה הערבית גינתה את תקיפת חיל האוויר שבוצעה לטענתה נגד מחנה הפליטים הפלשתיניים עין חילווה בדרום לבנון.

מזכירות הליגה פירסמה הודעה בה נאמר כי התקפה זו היתה "פעולת טרור נגד אורחים חפים מפשע".

עוד נאמר בהודעה, כי בשעה ששר החוץ שמעון פרס מכריז על תמיכתו בוועידת שלום במזה"ת, נותן שר הבטחון יצחק רבין הוראות לבצע התקפות "ברבריות".

מקורות שונים בצידון מסרו, כי בהתקפה נהרגו 5 פשלתינים, כולל ילדה, ו־3 גופות עדיין נמצאות מתחת לחורבות של בתים, במחנה הפליטים הגדול ביותר בלבנון, בו חיים כ־30,000 איש. 28 תושבים אחרים נפצעו ואושפזו בבית חולים פלשתיני על גבעה ממזרח למחנה, ובבתי חולים בצידון עצמה.

מקור צבאי של אש"ף אמר, כי ארבעה מפציצים ישראליים ירו בשעה 05.40 רקטות, כאשר התושבים עדיין ישנו. 10 בתים נהרסו ו־15 אחרים ניזוקו קשה, מוסר כתב סוכנות הידיעות הצרפתית.

מיד לאחר ההתקפה, התרוצצו תושבי המחנה, עדיין לבושים בפיז'אמות, בכל הכיוונים, בעזר ידי תותחי נ.מ. נמשך זמן רב לאחר ההתקפה.

כתב סוכנות הידיעות הצרפתית מוסר, כי שני בניינים של "פתח" ושני אחרים של החזית הדמוקרטית לשחרור פלשתין (פלג חוואתמה), על גבעת ג'בל אל חאליב, ממזרח למחנה, הושמדו.

מקור של אש"ף אמר, כי בתים אלה פונו, מתוך זהירות בעקבות התקיפה הקטלנית ביום שישי נגד מיה מיה, שגרמה למותם של 14 איש, ביניהם 7 מחבלים פלשתיניים, ולפציעתם של 37.

הועדה המקומית לתכנון ולבניה
"שרונים / לב השרון"
רח' שטמפפר 5 נתניה — טל. 053-336573, ת.ד. 2171
חוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

א. הודעה בדבר הפקדת שינוי תכניות מתאר מקומיות

נמסרת בזה הודעה לציבור בהתאם להוראות סעיף 89 לחוק התכנון והבניה, כי בועדה המחוזית לתכנון ובניה, מחוז המרכז ומשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה שרונים/לב השרון הופקדו שינויי התכניות הבאות ביחד עם התשריטים המצורפים אליהם:

1. שינוי תכנית מתאר מקומית מס' הצ/1־4/84 ביחד עם התשריט המצורף אליו. עיקרי הוראות השינוי: שינוי יעוד ממגורים חקלאי למגורים א' וחלוקה למגרשים. ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 8036 חלקה 19 – קדימה.

2. שינוי תכנית מפורטת מס' הצ/5־1/80 ביחד עם התשריט המצורף אליו. עיקרי הוראות השינוי: הסדרת בעיות חניה, הרחבת מגרש מסחרי, יעוד שטחים לבנייני ציבור וקביעת שימושים והוראות בניה. ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 7800 חלק מחלקה 11; גוש 7787 חלק מחלקה 11; גוש 7788 חלקות 33–36, 51, 53, חלק מחלקות 55, 42, 33 תל מונד.

3. שינוי תכנית מתאר מקומית מס' הצ/1־7/42 ביחד עם התשריט המצורף אליו. עיקרי הוראות השינוי: קביעת קוי בנין ע"פ קיים, קביעת אחוזי בניה והגדלת הבינוי ל־105%, קביעת הקמת 4 יח' דיור. ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 7861 חלקה 45/55 – קלנסואה.

4. שינוי תכנית מתאר מקומית מס' צש/1־21/6 ביחד עם התשריט המצורף אליו. עיקרי הוראות השינוי - שינוי יעוד שטח חקלאי לבניני ציבור, הקמת בנין ציבור. ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 7796 חלק מחלקה 4 בני דרור.

כל המעוניין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל המעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן כל הזכאי לכך ע"פ סעיף 100 לחוק האמור, רשאי תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המחוזית האמורה ועליה לכלול פירוט הנמקות להתנגדות ולהיות מלווה בתצהיר חתום ע"י עו"ד המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

ד. שיש, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז המרכז – משרד הפנים

ב. הודעה ע"פ סעיף 140 לחוק

נמסרת בזה הודעה לציבור כי לועדתנו הוגשה בקשה לאשר תכנית בניה בהקלה: 190 בנין קדמי ע"פ קו רחוב קיים. בגוש 7788 חלקה 31 בתל מונד

צבי חרות, יו"ר הועדה המקומית

שרון ומושל קטלוניה דנו בהגברת שיתוף הפעולה הכלכלי

מאת אורי נחשון, כתבנו הכלכלי בת"א

קטלוניה הוא החבל החשוב ביותר בכלכלת ספרד עם ישראל, ועתה הוא הזמן להגברת הקשרים הכלכליים בין הצדדים — אמר אתמול ג'ורדי פוז'ול, נשיא החבל האוטונומי של קטלוניה לשר התעשיה והמסחר אריאל שרון, בפגישתם בירושלים.

חבל קטלוניה מפיק למעלה מחמישית מהתוצר הלאומי הגולמי של ספרד, ובקשרי הסחר שבין ישראל לספרד יש לחבל זה חשיבות רבה משום ש־40 אחוז מכלל היצוא הישראלי לספרד עובר דרכו.

נשיא קטלוניה ושרון דנו בהגברת הסחר בין שתי המדינות ובשיתוף פעולה תעשייתי וטכנולוגי. אשתקד גדל היצוא הישראלי לספרד והסתכם ב־55 מליון דולר לעומת 30 מליון דולר ב־1985. היבוא מספרד הגיע ב־1986 ל־126 מליון דולר.

שרון נפגש אתמול גם עם שגריר אירלנד, צ'רלס ווילאן והשניים דנו בהגברת הסחר בין שתי המדינות. הועלו אפשרויות לשיתוף פעולה במחקר ופיתוח והוצע לארגן באירלנד יום עיון על כלכלת ישראל ולערוך חילופי משלחות של תעשיינים בין שתי המדינות.

טיל קטיושה נחת בגליל

מאת יהודה צור, כתב על המשמר

טיל קטיושה נורה אתמול בשעות הבוקר לעבר הגליל. לא היו נפגעים לא נגרמו נזקים. סמוך לשעה 7.30 בבוקר דיווחו תושבים בצפון הגליל לכוחות הבטחון שנשמע פיצוץ רב עוצמה. כוחות צה"ל סרקו את האזור וגילו שרידים של טיל קטיושה מקוטר 122 מ"מ, שככל הנראה נורה מצפון לרצועת הבטחון.

ביוניפי"ל שוב קובלים על ידי של צה"ל וצד"ל בקרבת עמדותיו

יוניפי"ל קובלים על כך שבשבועיים האחרונים נמשכו התקפות על חייליו ועל מוצביו בדרום לבנון. באחד המקרים נהרגה אשה לבנונית כאשר מטען חומר נפץ התפוצץ ליד עמדה של יחידה נפלית ובאחר נורתה אש לעבר עמדתם.

כן הותקפו עמדות של היחידות מפינלנד ואירלנד המוצבים באזור ברעשית. ביונפי"ל טוענים שגם חיילי צד"ל ובמקרה אחר חיילי צהל ירו סמוך להם. בכל המקרים האלה לא היו נפגעים מקרב חיילי יוניפי"ל.

גורמים בדרום־לבנון סיפרו לכתבנו שלפני כמה שבועות בעת התקפת אנשי חיזבאללה על מוצב צד"ל וכח צה"ל שהיה במקום נלקחו כבני ערובה כמה חיילים מהולנד על־ידי המחבלים מחיזבאללה, ולאחר ששוחררו לקחו עימם המחבלים בנסיגתם את כלי נשקם וציוד אחר של כח האום.

משרד החינוך מפיץ דפי מידע על האיידס בקרב תלמידי תיכון

מנכ"ל משרד החינוך והתרבות ד"ר שמעון שושני הוציא חוזר המורה לתדרך את תלמידי בתי־הספר העל־יסודיים הכלליים, עוד לפני חופשת הקיץ, כיצד למנוע את התפשטות מחלת האיידס.

זו פעם ראשונה שמשרד החינוך שלח הנחיות לבתי־ספר בנושא זה, לחוזר צורפו דפי־מידע מיוחדים שנועדו למסור עובדות, להפחית חרדות, ללמד דרכי מניעה יעילים ולמסור מקורות לאינפורמציה נוספת. ד"ר שושני קבע, כי הדרכת התלמידים בנושא זה תיעשה על־ידי מדריכי החינוך המיני, היועצים, המחנכים, המורים למדעי הטבע, האחיות והרופאים בלבד. המנכ"ל ממליץ לקבוע בכל בית־ספר עובד מסויים, המנהל, היועץ החינוכי או מרכז הוראת המדעים שירכז בידיו המידע על האיידס וידריך את המורים המעוניינים.

בדפי־המידע ששלח משרד החינוך לבתי־הספר נאמר, כי התלמידים חייבים לדעת את העובדות הנכונות על האיידס וזאת כדי להפריד את העובדות מהבדיות שנפוצו סביב המחלה, להפחית חרדות ולהכטיח הזהירות הדרושה למניעתה.

בדפי־המידע נאמר בין היתר, כי מי שמקיים מגעים מיניים יקיימם רק עם בן־זוג מוכר מבחינה בריאותית, ימנע ממגע מיני עם מי שבא במגע עם בני־זוג רבים ובעיקר — ישתמש בקונדום.

נר זכרון ומחאה: רבי בנימין, מן הארגון "יהודים למען הצדק", מדליק נר לזכרם של כל קורבנות האפארטהייד בדרום־אפריקה, בטקס שנערך ביום ג' בקייפ־טאון נגד הבחירות ה"כל־לבנות" הנערכות במדינה זו (צילום: איי.פי.)

ייתכן שוונציה תהפוך ל"עיר סגורה"

ונציה. — כדי להתמודד עם הגל הגואה של תיירים, שוקלת עיריית ונציה להפוך את העיר ל"עיר סגורה" בעקבות "יום א' השחור" האחרון, שבו הסתערו על העיר יותר מ־180 אלף תיירים.

הממונה על ענייני תיירות בעיריית ונציה אומר, כי העיר אינה יכולה להשלים עם זרימת יותר מ־50 אלף תיירים לתחומה מדי יום. כבר לפני חמש שנים הועלתה הצעה להגביל את מספר המבקרים בוונציה ולחייב כל מבקר לשלם דמי־כניסה. (עיא)

ליהודית ואלי בן צבי
ברכות לבביות להולדת
הנכד
בית "על המשמר"

על היום
7.5.87

דניאלה היתה כאן

אמונים. יסודות מתונים יותר בגוש תובעים זה מכבר את החלפתה והפריצה שלה אמש תהווה לה, קרוב לוודאי, תעודת ביטוח כנגד מגמה זו. בתנועה שמתייצבים בה תמיד על פי הסמן הקיצוני, איש לא יעז עכשיו להתנכל לוייס.

רשת. מתנחלים החולפים ללא הפרעה במחסומים מספרים כי מונית ערבית מקלקיליה ניסתה בלילה להוריד מהכביש מכונית נהוגה בידי תושבת אלפי־מנשה. באווירה המתוחה כאן מאמינים לכל סיפור.

בקלקיליה, ברחובות הראשיים העוצר מוחלט. הכל סגור ומוגף. חמור שנשכח קשור ברגלו הקדמית הוא הייצור החי היחיד ברחוב. ליד החנות של עבד מאות בקבוקים מנופצים על הכביש. פה ושם גם זגוגית של חלון. קצת הגזימו כלי התקשורת, אך ברור שמישהו עבר כאן בלילה

מאת עמירם כהן

בצומת כפר־חבלה—אלפי־מנשה, צומת המבונה בשלט חדש ולבן „צומת עפרה מוזס הי"ד", לא נותנים גם לישראלים להיכנס לכפר חבלה. אחרי ליל הזכוכית שעשתה בקלקיליה מזכירת גוש אמונים, החיילים במחסום עצבניים מאוד. לא לוקחים סיכונים. טירונים מיחידת חי"ר מעולה. „הוקפצו" מאימוניהם לכאן בחצות ליל אמש ומחבוקי השכם הם מזיעים כאן בתגור קרב מלא. „מתייבשים בחמסין ומתגרדים בברחש", בהגדרתו של אחד מהם. כמה חיילים נקהלים סביבי וסג"מ בכובע מצחיה וזקן מחלק מג'ריקאן מים לחייליו המותשים.

— למה אי־אפשר להיכנס לכפר?

— „כי היו כאן בלגאנים בלילה ויש עוצר ואסור לצלם מה", מזהיר הסג"מ.

ברדיו משדרים שצה"ל ביקש מהמשטרה להעמיד את וייס ומתנחליה לדין על פריצת מחסום צה"ל. בחצר המימשל בקלקיליה מתהלכת גירסה, שלהיסטוריה של וייס יש שורשים במאבק הפנימי על השליטה בגוש

חייל לידי מגחך:

— „אם זה היו ערבים הם לא היו עוברים".

— ויהודים?

„מה תעשה להם, תירה בהם?"

העוצר בקלקיליה בבוקר זה הוא סלקטיבי. מכוניות ישראליות נכנסות ויוצאות ללא הפרעה. מכוניות בעלות מספר מהשטחים נעצרות במחסומים.

כ־100 מ' מהצומת ניצבת האנדרטה המאולתרת שהוקמה לזיכרה של עופרה מוזס ז"ל. גל אבנים קטן בצורת פירמידה, מכוסה כולו בזרי פרחים טריים ולידו חנוכיה בנויה משלוש יתדות האוחזות בתוך כובע פלדה הפוך. לפיד תמיד. כנראה, הכבוי היום משום מה.

ליד האנדרטה, בין שני דגלי לאום, שלט בצבע אדום: „דם תושבי אלפי־מנשה אינו הפקר" ושלט אחר דורש את: „חידוש ההתיישבות וגירוש אנשי ג'יבריל." כמעט חודש להירצחה של עופרה, והעצים שנעקרו מצידי הכביש כמו יבשים כולם בצדי הפרדס וגדר רשת גבוהה חוסמת את הגישה לכביש. אתמול הושלך בסביבה בקבוק תבערה נוסף, למרות הגדר. טרור לא ייעקר, כנראה, באמצעות עקירת פרדסים והתקנת גדרות

בכניסה הדרומית לקלקיליה, על הצומת לכפר־סבא, מחסום נוסף. רק יהודים נכנסים לעיר. „הכל בגלל השלט הזה," מצביע אחד החיילים במחסום על השלט „אלפי מנשה". חבריו משתיקים אותו במהירות.

חייל אחר, בכיפה, מאחד ממושבי הדרום של בני־עקיבא, היה מעדיף להיות באימונים במקום לעמוד מתחת לשלט „שכם־עמנואל־" „נתניה כפר סבא" ולהוריד את הערבים מן הכביש. „אבל, הוא אומר בהשלמה," ממלאים כאן פקודות וחיים את המציאות."

בקלקיליה, ברחובות הראשיים העוצר מוחלט. הכל סגור ומוגף. חמור שנשכח קשור ברגלו הקדמית הוא היצור החי היחיד ברחוב. ליד החנות של עבד, חלפן כספים, מאות בקבוקי משקה מנופצים על הכביש. פה ושם גם זגוגיות של חלונות. קצת הגזימו כלי התקשורת בתיאור הפוגרום, אך ברור כי מישהו עבר כאן בלילה. גם פחי האשפה הפוכים ומתכולתם מפוזרת על הכביש. ברחובות כמעט ולא חונות מכוניות פרטיות. נעלמו כולן. כבר למדו בקלקיליה, שאלו הן המטרות הראשונות לפוגרום וכשנודע על הפיגוע העבירו אותם לחצרות אחוריות, סגרו אותן בכל מקום אפשרי. ברחובות הצדדיים העוצר הוא חלקי בלבד. ילדים, אפילו משפחות, יושבים בחצרות. כששומעים כלי רכב מתקרב, ממהרים להיכנס לבתיהם.

„לא, לא היו מהומות," אומר מוחמד זיעד, עובד בכפר־סבא ב„אלטע זאכען", שותף עם השכן שלו. „לא ראיתי ששברו חלונות, לא ראיתי מתנחלים, אולי ברחובות הראשיים, לא כאן..."

לא, הוא לא ראה, לא שמע, לא יודע כלום. „שמענו בחדשות שזרקו בקבוק בדרך לכפר־סבא. ואחר־כך בא משמר הגבול ואמר כולם הביתה! מה לעשות. אם לא היו אנשים רעים הכל היה בסדר." מאד מבקש שיגמרו את העוצר ויתנו לו ללכת לעבודה.

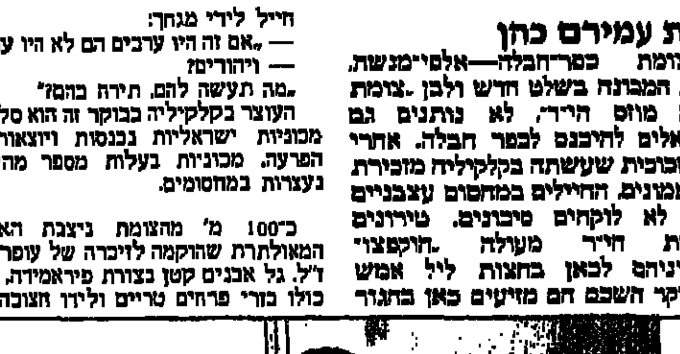

וייס עם העצני ולווינגר. נלחמת על מקומה בהנהגת גוש־אמונים

על הפרץ

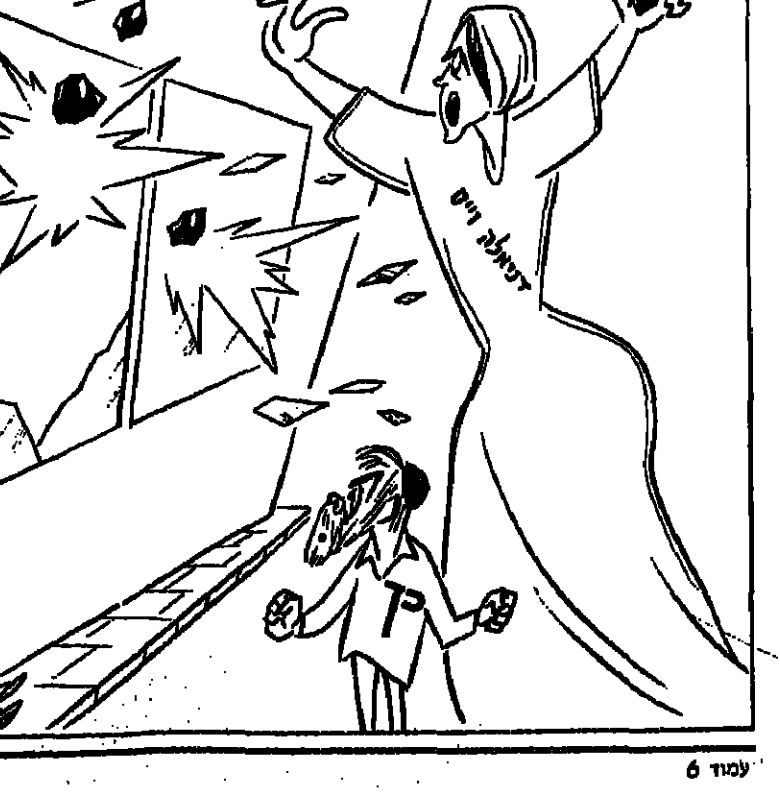

לא קל למצוא כבד

מאת יוסף שמי

„תמיד יהיה צורך לשלוח חולים לחו"ל לשם השתלת כבד", אמר ד"ר משה משיח, מנהל מדור האישפוז במשרד הבריאות. „כי ישראל היא מדינה קטנה, עם מאגר אוכלוסיה מצומצם. לא תמיד ניתן למצוא תורם מתאים לחולה מסויים, גם מבחינת סוג הדם וגם מבחינת גודלו של האיבר, דבר קריטי במקרה של ילדים".

אפשר להשתיל כבד שעונה על הגורמה כבעשרים אחוזים, אך לא יותר מזה. זאת ועוד, במקרה של השתלת כליה, למשל, ניתן להחזיק את החולה בדיאליזה ומחכים עד שאפשר להשיג איבר מתורם מתאים. לא כן הדבר במקרה של השתלת כבד. במדינות בעלות אוכלוסיה גדולה, הסיכוי למצוא מהר תורם מתאים, גדול בהרבה. במדינות אלו יש מודעות גדולה יותר לתרומת אברים. כן יש שיתוף פעולה בין מדינות אירופה, וקיים „פול" משותף.

שלא לציטוט אמר רופא כירורג, מהידועים במרכז הארץ, כי הצורך בשילוח חולים לחו"ל נובע בין השאר גם מחוסר שיתוף־פעולה בין מרכזי אישפוז. הרופאים אינם מרווחים כזמן על „קיום תורם פוטנציאלי". לכן, גם הפוטנציאל המצומצם הקיים אינו מנוצל במלואו.

בעיות מימון

בעיה אחרת היא מימון הנסיעה לחו"ל לשם קבלת טיפול או ביצוע ניתוח. קיימת ועדה של שלושה רופאים ובראשה ד"ר משיח. הוועדה נותנת אישור לנסיעה וזאת על סמך חוות־דעת של הרופא המטפל ושל אנשי מקצוע. האישור מעניק לנזקק ולבני משפחתו כמה יתרונות, כגון תמיכה מצד קופת־החולים בה מבוטח החולה, שיחרור ממיסוי על כרטיס־הטיסה בשביל החולה וגם בשביל המלווה, אישור וערה של משרד הבריאות נותן גושפנקה לארגון המבצע התרומה של כסף.

הבעיה הכספית היא בין הקשות במסכת זו, כי בלי כיסוי כספי לא ניתן להסדיר את הנסיעה לחו"ל, השהייה עד הניתוח והתשלום עבור הניתוח. אין בעולם מסגרת המבטיחה כיסוי הוצאות טיפול בחו"ל במסגרת ביטוח בריאות. גם קופות־החולים בארץ אינן מכסות הוצאות אלה, אלא רק משתתפות באופן חלקי.

ד"ר משה משיח: „תמיד יהיה צורך לשלוח לחו"ל חולים הזקוקים להשתלת כבד" ■ קול דממה דקה סביב מרכז ההשתלה בבית־החולים „רמב"ם" בחיפה, שקם ברעש גדול

חוק מיוחד

חה"כ יאיר צבן מציע חקיקת חוק כדי לביטוח טיפול רפואי בחו"ל לנזקקים. מציע להעלות את התשלומים לביטוח הלאומי ואת הכסף להכניס לקרן מיוחדת. הצעה זו, תכסה הקרן כ־200 מקרים בשנה. כיום מאשרת הוועדה של משרד הבריאות מאה נסיעות־טיפול בשנה, שכל אחת עולה 50 אלף דולר בממוצע. להצעה זו יש מתנגדים הטוענים, כי ביום בו תתחיל הקרן לפעול, יעלה מספר הפונים לטיפול בחו"ל פי כמה. הוועדה תמצא עצמה תחת לחץ של גורמים שונים הקשורים במסמר.

מצד אחר מודים הכל, כי גם ההסדר הקיים אינו טוב. ה„שנור" המתמיד וההתערבות של תורמים ומתרימים [illegible] לשחיקה בעמדתם של תורמים. [illegible] כן מצטברים כספים על חשבון חולים [illegible] לא מנוצלים במלואם העומדים לרשות גורמים מסויים, אשר יתכן שיוזרקו לעזרה [illegible] בינתיים לא נוספים חולים הזקוקים להשתלת כבד כיום.

אגב הדיון הזה יש לציין, שמרכז ההשתלה שקם בבית־החולים „רמב"ם" בחיפה [illegible] תרועה, אינו ממשיך למעשה בתפקודו, [illegible] פנים לא נמסר על השתלות נוספות. [illegible] לרעש הגדול שהיה סביב [illegible] הראשונות. השאלה [illegible] נעוצה אך ורק בחוסר תורמים, [illegible] שנזקקים ישנם מן הסתם, או [illegible] אחרת. על כל־פנים הכל [illegible] ונדם ברממה דקה.

ראש דסק לענייני היום: לוי מורג
עורכת אחראית של עמודי הפנים: [illegible]

אבן דולפת

מאת מוטי בסוק

ב„ועדת אבן" כולם מדליפים, כנראה. חלקם מדליף לעיתונות, חלקם מדליפים לעמיתיהם פוליטיים ולבעלי עניין בדרג הפקידותי או המבצעי. כך זה נראה, מכל מקום.

עם הסוג הראשון של הדליפה כבר כולם התרגלו לחיות, הגם שהפעם מדובר בתת־ועדה של הכנסת ולענייני „מודיעין" העוסקת בעניינים סודיים ביותר. נוצר זה הסכם לא כתוב בין חברי הכנסת לבין העיתונאים. כי מתת־ועדה זו לא מדליפים ובכל מקרה העיתונאים לא מפרסמים עליה דבר וחצי דבר. הפעם. נפרצו כל הסכרים ואף הכנסת מדליפים והעיתונאים מפרסמים, וכרוחב־לב. התופעה חמורה, שכן לאחר שנפרצו הסכרים איש לא יוכל לסגור אותם, גם לאחר שפרשת פולארד תשכח.

התופעה החמורה יותר ב„ועדת פולארד" היא ההדלפות היום־יומיות לדרג הפוליטי והמבצעי. ליצחק שמיר, לשמעון פרס, למישה ארנס וליצחק רבין יש אינטרס מובהק לדעת מה קורה בוועדה. לפי כל הסימנים הארבעה הם נשוא החקירה של הוועדה, ובין כל אישי הדרג המדיני. גם לרפי איתן למשל, איש הדרג המבצעי, יש אינטרס מובהק לדעת מה נאמר שם בכנסת. מאחורי הדלת העבה של הוועדה. איתן, כראש לק"מ, הוא גשוא החקירה של הוועדה. מבין אישי הדרג המבצעי, יחד עם אל"מ אביאם סלע וחבריו.

את האינטרס, את הרצון, את הדרישה לאינפורמציה מהוועדה, מספקים להם חברי הממשלה, מספקים לשרים, מספקים לדרג המבצעי — יש להניח — חברי ועדה אבן. זו תופעה חמורה מאוד. דיונים, חקירות, מסמכים, הלכירות, סיכומים, החלטות, שהיו אמורים להיות סודיים — חשופים, גלויים וידועים לכל הנאשמים בכוח. לא פלא איפוא ששמיר לפני כחודש, ופרס ורבין לפני כשבוע, הקימו קול זעקה. בחוות איתו החכמה מי שצועק, כועס ומרתיע על הסכנה, לפני שהוא מאיימת להתרחש.

אינטרס ביתתי

ב„ועדת אבן" יושבים פוליטיקאים משופשפים, עתירי־ניסיון, לכל אחד יש אינטרס מפלגתי, ביתתי ואישי משלו. ד"ר בן־אלישר הוא איש „חרות" ומקורב לרה"מ. יחד עם ראש־הממשלה יצחק שמיר מתוחים מאוד. יש אומרים כי עוד מתקופת שירותו המשותף במוסד. אהוד אולמרט הוא מאנשי מחנה שמיר־ארנס. דוד מגן הוא השלישי של חירות בוועדה ומקורב לשרון. גם הוא משתייך למחנה זה.

האם יהיה זה משגה לומר כי יצחק שמיר, מישה ארנס ורפי איתן, יודעים כל מה אמר מה בוועדה, לאן נושבת הרוח שם, וכיצד הם עשויים לצאת מהחקירה?

ומהעבר השני. חבר הכנסת מה„עבודה" אבא אבן הוא איש מחנה פרס וידיד של יצחק רבין. גם למיכה חריש ושמחה דיניץ מחוייבות גדולה לפרס, [illegible] שמצבו בוועדה מאוד לא נוח. דאג להבהיר במפלגתו — בן מספקים — כי אם יאלץ ללכת הביתה, הוא לא יילך לבד. שר הביטחון הזכיר, לכל מי שרצה לשכוח, כי ראש השב"כ ופרשת אירועה טרם נסגרו. ולו יש הרבה מאוד לומר מעניין, שעשוי להפתיע גם את קוראי העיתונים, על מעורבותם בפרשות אלו של, למשל שמיר, למשל פרס.

איש לא יעלה על הדעת כי מידע ירלוף מוועדת רוטנשטרייך־צור, להוקר את פרשת פולארד. איש כמובן לא יעלה על הדעת כי פרט כלשהו ידלוף מוועדה זו למשפטית, אם תוקם, לפרשת פולארד. „מוועדת אבן" החומר דולף חופשי מעשה אבן, כהודעות רשמיות לתקשורת מיצד על הדליפה לעיתונות. על הדליפה המחמורה יותר. בקנה־מידה גדול, של מידע לפוליטיקאים. אבן אינו אומר דבר.

הרמז מהשרים שלנו...

לדליפה זו יש כמובן היבט חמור מאוד. שמיר יודע. פרס יודע. רבין יודע. והם אינם חד־סיטריים. שמיר יכול להשפיע על חברי הכנסת המקורבים לו וכך גם פרס ורבין. חברי הכנסת שלהם יכולים להסיט את החקירה מהכיוון הלא־רצוי, לכיוון הרצוי מהדרדך המרשיעה אותם, לדרך המרשיעה אחרים. לא בכדי טענו עיתונאים כמו „על־המשמר" בשבוע שעבר. כי חברי הכנסת מהליכוד דורשים כי „ועדת אבן" תרשיע את הדרג המדיני, רוצה לומר פרס ורבין. במחדלי פולארד. את הראשון כמאחז ומי שקר לוועדה ואת השני באחריות מיניסטריאלית להפעלת המרגל. לא במקרה כמו חברי כנסת מן המערך, דיניץ וחריש, כי לוועדה אין כל סמכות להעניש, להסיק ולפרסם מסקנות נגד הדרג המדיני. רוצה לומר, עיזבו את השרים שלנו. ה[illegible] פרס ורבין, במקרה טענו דיניץ וחריש בשבוע שעבר, כי האשם הוא הדרג המבצעי, רוצה לומר רפי איתן.

הדלפות ל„בוסים" הפוליטיים מוועדת־חקירה הן דבר חמור, נסיונות להטות את הוועדה, לפי אינטרסים זרים, הם דבר חמור פי כמה.

כ„ועדת אבן", לפי כל הסימנים, קיימות שתי תופעות, ובגדול. לא בכדי אמר אחד מחברי הוועדה לחבריו בשבוע שעבר: הרפו מן החקירה. אנחנו לא מסוגלים להגיע לחקר האמת. הבה נעביר את הנושא לידי מי שנועדו לשפוט — ועדת חקירה משפטית.

ואלדהיים — טבעת החרם מתהדקת

ושמה לא תבוא... (כרזות בחירות של ואלדהיים. בראשית המירוץ: „אוסטרי שהעולם נותן בו אמון". ברקע: ניו־יורק).

„הוא לא יתפטר ולא יתאבד"

איסור כניסתו של קורט ואלדהיים לארה"ב שוב מציב לימינו את בני־עמו וחושף לעיני העולם את אוסטריה — שזכתה ליחס סלחני ואוהד מצד האמריקנים — כאדם שביצע מעשי אכזריות ומסרב להיענש

יותר גרוע זה לא היה יכול להיות. כמה דקות אחרי השעה 6 בערב. צלצל קלאוס אמריך, כתב רשות השידור האוסטרית בארה"ב, מוושינגטון. עד כה היה מעריץ נלהב של ממשל רייגן. אך במוצאי יום ב' לא היתה עוד חשיבות לחוכמו. „הם אינם יודעים מה הם עושים", אמר אמריך בפאתוס אל המיקרופון, והוסיף בהתרגשות גלויה: „בעבר זה היה משמש עילה למלחמה".

משרד המשפטים האמריקני כלל את נשיא הרפובליקה האוסטרית, קורט ואלדהיים, ב„רשימת המעקב", ובכך הכריז עליו כבעל איפיה בלתי־רצויה.

והרי וינה אינה עוד בירה של קיסרות גדולה, ומלחמה בין אוסטריה ובין ארה"ב תיתכן לכל היותר בדמיונם של בדרני קאבארט. ואף־על־פי־כן, היה איסור הכניסה בהלומה לנשיא ואלדהיים ולמדינתו. עד כה מעולם לא אסרה ארה"ב על ראש מדינה ידידותית כלשהי את הכניסה לתחומה. ועתה הוכה את הבראי הוותיק ואלדהיים כמעט לקריסה מוסרית.

לפני 14 חודשים חשף הקונגרס היהודי העולמי בעיתון „ניו־יורק טיימס" את שקר חייו של ואלדהיים. בניגוד למה שטען בכל האוטוביוגרפיות שלו, הוא לא שהה ב־1941 בוינה כשל פציעה, אלא בבלקן, שהה־הקרב של המלחמה עם הפרטיזנים — במטהו של הגנרל אלכסנדר לה, שלאחר־מכן הוצא להורג כפושע מלחמה. ברבזמן התגלה פינקס הכהונות של ואלדהיים: הפנקס מוכיח כי שירת לטענותיו, היה מאז 1938 חבר הס.א. „האוסטרי השכחן היה מוכן להודות רק כי „לפעמים השתתף" במסעות רכיבה של יחידת הפרשים הנאצית. מאוחר יותר לא הוציא מכלל אפשרות כי מישהו מבני משפחתו רשם אותו כחבר הארגונים הנאציים. הוא עצמו — כמו — לא ידע עליכך.

הגי הכרוזתו בארגון נאצי ירד עד מהרה מן הכותרות, שכן פירסום מסמכים חדשים קירב את האופנרלוטינטנט לשעבר של הוורמאכט יותר ויותר אל מעשי זוועה ופשעי מלחמה ביוגוסלביה וביוון. השתתפות פעילה מצדו אי־אפשר היה להוכיח בשום מקרה, אלא רק כי כקצין־מודיעין בעל תאריך עליון היה לו קשר ותקשורת של מטה הגנרל הנאציונל־סוציאליסטי היה — לדברי ההיסטוריון העיתונאי של התקופה האחרונה. האגן פליישר — קצין הוורמאכט בעל המידע הרב ביותר כנראה. פעם תירגם בשיחות בין גרמנים והאיטלקים במסע ההשמדה נגד הפרטיזנים „בזגע כוזרה". פעם רשם פרוטוקולים של חקירות שבויי מלחמה בריטים ואמריקנים, בהודיה שלו הוציאה הוראות ל„גירוש יהודים".

אך ואלדהיים טען כי פקודות להרוג בני־ערובה אף לא היו ידועות לו ו„לא ידע דבר ועוד דבר" על גירוש היהודים מסאלוניקי. „היה" — הסטיר פעם בעניין זה שמעון ויזנטל, אשר במקרים רבים אחרים הגן על ואלדהיים.

לסכל פרטים אלה לא אבה הרוב המכריע של האוסטרים להיכנס, אלא זעם על „מסע ההשמצות של חוגים יהודיים מסוימים". העיתונות הצהובה, ובראש־ובראשונה „קרוננצייטונג" הווינאי, ליבתה את האנטישמיות הסמויה של האוסטרים, ו„פרסה" הווינאי, השמרני, ניבא: „אחרי הבחירות בוודאי תפוג ההתרגשות".

המישגה הגדול: האוסטרים סברו, כי במקומות אחרים מרחיקים באותה מהירות כמו בארצם. ואולם, מאז אפריל אשתקד ערך „המשרד לחקירות מיוחדות, יחידה לחיפוש נאצים במשרד המשפטים האמריקני, חקירה בעניין ואלדהיים. המל"מ בדק בקפדנות את כל המסמכים, ולבנו של ואלדהיים ולעורכי־הדין סאנטרלי, סמית, קראוט וקארוצ'ה, איפשרו להגיש קילוגראמים של מסמכים מטהרים. ואלדהיים שיכח את הפרוצדורה: „יש לי אמון רב בשלטונות האמריקניים ואני בטוח כי יפוטר כל אי־ההבנות".

אך ל„אי־ההבנות" דאג בראש־ובראשונה ואלדהיים עצמו. כמו לפני כן, במלחמת הבחירות, הוא נאלץ גם במשרד לחקירות מיוחדות לחזור ולתקן שוב ושוב את דבריו על עבר־המלחמה שלו. על־פי השיטה הברוקה, הודה בדבר כלשהו רק לאחר שהוכח למעלה מכל ספק. וכך הודה לבסוף כי בעת המערכה נגד הפרטיזנים שהה בהרי קוזארה שביוגוסלביה — אך רק כ„קצין תגבורת של מפקד־האכסנה". ברצמבר האחרון זכה החוקר האמריקני, ניל שר, לגישה אל מקורות שעד כה טרם התפרסמו: ניתן לו לעיין בארכיוני המלחמה היוגוסלביים. שם גילה שר כי על „מפקד האכסנה" לא הוטל רק לדאוג לתגבורות. בקיץ 1942, בעת הטבח בקוזארה, היה אחראי גם להוצאות־להורג ולגירוש השבויים. בעת מבצע קוזארה הובאו למחנות ריכוז 68,000 בני־אדם, ביניהם 23,000 ילדים.

חוץ מזה, התברר כי יחידה אחרת, שגם אליה השתייך ואלדהיים, חיברה חוברות תעמולה אנטישמיות והפיצה אותן ביוגוסלביה.

על שתי ההאשמות החדשות האלו מסתמך כנראה הדו"ח בן 200 העמודים של מל"מ על ואלדהיים. עד לימים האחרונים לא פורסם הדו"ח על־ידי משרד־המשפטים האמריקני. כל ההאשמות האחרות שהתפרסמו עד כה היו ידועות כבר קודם־לכן. וכך מן הנמנע גם עכשיו להוכיח כי הקצין ואלדהיים ביצע אישית פשע מלחמה.

אך הוכחה לאשמה אף לא היתה דרושה כדי לכלול את מזכ"ל האו"ם לשעבר ב„רשימת המעקב". על־פי החוק האמריקני, די בחשד „במבט ראשון" („Prima Facie"). חוקי ההגירה המגבילים עד־מאוד של „המדינה החופשית ביותר בעולם", קובעים כי כל מי שרדף בעת השלטון הנאצי „בני אדם בשל גזעם, דתם, מוצאם הלאומי או אמונתם הפוליטית", ייכלל במערכת בדיקת הוויזות של ארה"ב — גם אם רק „תמך" ברדיפות או „נטל בהן חלק בצורה כלשהי". ומכל מקום — זה חל על ואלדהיים.

שר־החוץ האמריקני, שולץ, ושר־המשפטים, מיז, החליטו, אפוא, בשבת לפני שבועיים בפגישה של פקידי צמרת, ברין,

כאשר הטביעו על ואלדהיים את החותם הזה. התוצאות של „התנהגות גסה זו ללא תקדים" וכדברי שר־החוץ האוסטרי אלויס מוק) פגעו במולדתו של ואלדהיים כמו „צ'רנוביל רוחנית" — כתב העיתון הווינאי „קורייר". עריכה רשאית היתה הרפובליקה באלפים תמיד להניח כי היא יכולה לסמוך במקרה חירום על הגנתה של ארה"ב — גם ללא חברות בנאט"ו. אחרי קריאת התגר על ואלדהיים מצד מעצמת־העל, נקלעה מדינה קטנה זו לפתע למצב של בדידות בקרב המערב. אין זה עוזר הרבה שנשיא ארה"ב רונאלד רייגן אמר לשגריר אוסטריה תומאס קלסטיל שההחלטה פוגעת רק בוואלדהיים אך לא באוסטריה. אוסטריה אכן נפגעה.

רק לפני 30 שנה הצליחו אמריקנים ידידי אוסטריה להשיג מן הסובייטים ויתור על פיצויים מצד המדינה הקטנה. שאך בקושי היתה מסוגלת לחיות. אפילו שותפות לאשמה במלחמה לא יוחסה לאוסטריה ב„הסכם המדינה". אוסטריה זכתה למענק הגדול ביותר, באופן יחסי, על־פי תוכנית מארשאל: 635 מיליוני דולר, כמעט מחצית הסכום שקיבלה מערב־גרמניה הגדולה ממנה כמה מונים.

אוסטריה שיגשגה, אך — גם הודות ליחס מיוחד הנ"ל — לא התמודדה עם עברה. ברחבי העולם הבחינו בהתחמקות הזאת רק כאשר ואלדהיים השתמש בתירוץ הידוע של „מילוי חובה" ובמולדתו זכה על־כך כמעט רק בתשואות.

הסיסמאות ברוח „דווקא עכשיו" במלחמת הבחירות של ואלדהיים שוב פגעו ביהודי ארה"ב. רק עתה הבחינו האמריקנים בכך שאוסטריה, הילד שאימצוהו ברוב אהבה, הוא בן סורר ומורה ובהיותו חכם־בעיניו מסרב להיענש: „קורט ואלדהיים לא יתפטר ואף לא יתאבד — כתב העיתון „פרסה" במאמר מערכת למר ברונפמן מן הקונגרס היהודי העולמי — „לא יוגש שום ראש על מגש־של־כסף".

יחד עם האנטישמיות המורגשת גברה אחרי בחירת ואלדהיים במידה ניכרת גם שנאת הזרים. תיירים מתלוננים על יחס של עוינות מוסתרת, פועלים זרים על השפלות גלויות. ככל שהעולם ממעט להבין את אוסטריה, כן ממאנים האוסטרים להבין את העולם.

בשעה שוואלדהיים מרוויח מתוצאות ההזדהות איתו, כבר שמח ברקע יורג היידר, הדמאגוג הימני־לאומני הצעיר ממפלגת האוטוזיציה „מפלגת החופש האוסטרית". השפל הכלכלי המתקרב ותת־הפיתוח של התרבות הפוליטית באוסטריה כבר הביאו לו בלא־משים בוחרים רבים. לפני כמה ימים גילה היידר קלף ניצחון חדש: אנטישמיות בשילוב עם אנטי־אמריקניזם. הוא האשים את הבית הלבן כי בפרשת ואלדהיים נכנע ל„שדולה רבת־העוצמה" של הקונגרס היהודי העולמי.

אחד מקוראי העיתון „קורייר" כבר הגיב: כתגמול דרש „איסור כניסתם של ותיקי מלחמת וייטנאם לאוסטריה"...

(מתוך „דר שפיגל")

עניין פנימי, אל תתערבו

נציגים אוסטרים בעולם חוזרים ומדגישים, כי כל עוד לא יוכח שנשיאם הוא פושע מלחמה — אין מקום לדרוש מוואלדהיים להתפטר ■ „התקפות לא מבוססות ירגיזו את הבוחר, שאת החלטתו אנו נחושים לכבד" — אומרים בשגרירות בת"א

מאת ירון זליג

חרף הפגיעה הבלתי נמנעת בתדמיתה של אוסטריה בדעת הקהל העולמית, בעקבות פרשת ואלדהיים, חוזרים נציגים אוסטרים ברחבי העולם ומדגישים, כי הפרשה כולה תחילתה באוסטריה כתוצאה מהשיפתה בתקשורת האוסטרית במערכת הבחירות האחרונה. מכאן, שגם מירב השלכותיה בהמשך הינן הליך אוסטרי פנימי.

הקביעה, שהופיעה לא אחת בעיתונות העולמית מאז התפוצצה הפרשה, לפיה חייבת כעת אוסטריה להתמודד עם עברה, ניתפשת על־ידי דיפלומטים אוסטרים — גם בישראל — לא מעט כעיוות המציאות. מבחינתם טענה זו מתעלמת לא מעט מהעבודה, כי אוסטריה החלה לבחון את עברה זמן רב לפני שבחירתו של קורט ואלדהיים הפכה לנושא שנוי במחלוקת. במקביל מבקשים בשגרירות אוסטריה בתל־אביב להזכיר, כי רבים בעולם נוטים להתעלם מהעובדה, שניצניה של הפרשה נתשפו על־ידי אמצעי התקשורת האוסטריים עצמם, ולא על־ידי גורמים מחוץ לאוסטריה. „מעולם לא טענו", אומרים הנציגים האוסטרים, „כי לא היו באוסטריה נאצים, אך מכאן ועד לקביעה שהאוסטרים כולם הם בעלי עבר נאצי, המרחק הוא עצום."

על אף שממשלת אוסטריה לאחר המלחמה הכירה בצורך לדאוג לגורלם של קורבנות הנאצים בארץ זו ומכירים באוסטריה, כי הרפובליקה כיישות עצמאית כלל לא התקיימה בתקופת הרייך השלישי, שכן בתפישה הפאן־גרמנית, ממנה ינקו הנאצים, לא היה כלל מקום לרפובליקה אוסטרית.

בעיניים אוסטריות

מעבר לוויכוח ההיסטורי על חלקם של האוסטרים במערך הרייך השלישי, חוזרים נציגים אוסטרים ומזכירים, כי חרף כל ההאשמות נגד קורט ואלדהיים, לא הוכחה עד כה עובדת היותו פושע־מלחמה. לדידם מראים הממצאים, כי ואלדהיים שירת כסגן במטרה של הגנרל ליר, שם שימש בתפקיד פקידותי וכמתרגם. מכאן, שכל עוד לא יוכח ההיפך, ניתפשת הפרשה בעיניים האוסטריות כהתערבות בעינייניה הפנימיים של אוסטריה. מעבר לכך הם מדגישים את חוסר נכונות להכיר בעובדה, שקורט ואלדהיים נבחר על פי החוקה ועל־ידי רוב מכריע.

הדרישה הנשמעת מגורמים רבים ברחבי העולם להתפטרותו של ואלדהיים, ניתפשת לא מעט על־ידי נציגים אוסטרים כחוסר הבנה של החוקה האוסטרית — אותה נחושים שלטונות אוסטריה לכבד עד לפרט האחרון.

על־פי החוקה

על־פי חוקה זו קיימים רק שני מקרים בהם חדל נבחר־ציבור לכהן בתפקידו. הראשון הוא, במקרה של פטירת הנבחר והשני — אי־יכולתו לתפקד מבחינה רפואית. על־פי החוקה, קיימת אומנם אפשרות הדחתו של נבחר ציבור, אולם לשם כך חייב להיות רוב של שני־שליש בשני בתי המחוקקים בהם יש „קוורום" של 50%, וגם זאת רק לאחר הליך משפטי ארוך, שיהיה מבוסס על הוכחות לאשמתו של הנבחר.

„הוכחות כאלו", טוענים נציגים אוסטרים, „לא התגלו עד כה נגד קורט ואלדהיים."

מתוך תפישה זו נולדה גם תגובתה הרשמית של אוסטריה בשבוע שעבר להחלטת משרד המשפטים האמריקני, לאסור על ואלדהיים את הכניסה לארה"ב. בד בבד עם החזרת השגריר האוסטרי בוושינגטון לווינה לשם התייעצות, שבה אוסטריה ופנתה לארה"ב לספק לה את המסמכים עליהם התבסס משרד המשפטים האמריקני, טרם קיבל את החלטתו. ההערכה באוסטריה היא, שלמסמכים אלו „אין על מה לסמוך".

כל עוד לא שוכנעו הרשויות האוסטריות באמיתות ההאשמות נגד ואלדהיים, ניתפש כל המסע נגדו כהתערבות בשיקול־דעתו של הבוחר האוסטרי. „אנו מצפים מידידינו בעולם, שיכבדו את החלטותינו הדמוקרטיות, בין אם הדבר מקובל עליהם, בין אם לאו", טוענים הנציגים האוסטרים. במקביל יודעת העיתונות האוסטרית לדווח, כי ואלדהיים הינחה את יועציו בארה"ב לשקול את האפשרות להגיש תביעה משפטית בארה"ב לטיהור שמו. כנגד מי תוגש התביעה טרם התקבלה כל החלטה.

באשר לרעיון הקמת ועדת היסטוריונים, שתבדוק בפרשה, הרי שהצעה זו כבר עלתה בעת מערכת הבחירות האחרונה על־ידי נציגי המפלגות האופוזיציוניות לואלדהיים. ואלדהיים הרים אז את הכפפה והבטיח לאמץ את הרעיון, אם יבחר. כשלב זה נמצא גם נושא זה בבדיקה, כשעל הפרק עומדת שאלת איוש הוועדה.

אנטישמיות בירידה

יחד עם זאת יודעים בשגרירות אוסטריה בתל־אביב לציין, כי אין כל ספק שמאז תחילת הפרשה גדלה המודעות של האוסטרים לנושא הרייך השלישי וחלקם של האוסטרים בו. ד"ר וינר שטנצל, נספח העיתונות בשגרירות אוסטריה בתל־אביב, מציין כי על אף שאין על כך נתונים ברורים, הנוער האוסטרי מתנגד ברובו לאנטישמיות ולשנאת זרים. מגמת האנטישמיות נמצאת, לדבריו, בירידה. אומנם ירידה איטית, אך יציבה.

פרשת ואלדהיים לא הביאה לדבריו, לגידול משמעותי בכוחו של הימין הקיצוני. „עשינו הרבה בנושא זה בעשרים השנה שחלפו ונמשיך לעשות כך, הן בתחום החינוך והן בתחום המאבק בקבוצות ניאו־נאציות. מכאן — אין מקום להאשים את כל האוסטרים בנאציזם. ההתקפות על ואלדהיים, כל עוד אינן מבוססות, עשויות רק להשיג מטרה הפוכה של הרגזת הבוחר, שאת קביעתו אנחנו נחושים לכבד", אומר שטנצל.

נח על משכבו בשלום

במשרד החוץ לא מתרגשים, רק השגריר המיועד לאוסטריה מסתובב בטל במסדרונות, ותיק „המדינה נגד ואלדהיים" עדיין רובץ על אחד המדפים

מאת בצלאל עמיקם

[illegible]

החידון ופתרון בצידו

בשני מאמרים מרשימים, מן ה־24 ומן ה־30 בחודש שעבר, מנסה ס. סבר להתמודד עם כמה מהשאלות הבסיסיות ביותר של המשק הישראלי. קודם כל יש לראות במאמרים הללו הישג של עורך „על המשמר". אבל באותה אמירה יש גם משום הענקת תעודת עניות לכלכלניה האקדמיים של ישראל. הציבור, שאליו הנני משתייך, צריך להתבייש בכך, שהכלכלן היחיד המעלה באופן מעמיק שאלות יסוד של כלכלת ישראל, הוא עורך עיתון העושה בזה בזמנו הפנוי.

מאת ד"ר יקיר פלסנר

לעצם הנושא: מאמרו הראשון של סבר תמה על עוצמת הגידול בצריכה הפרטית, תוך כדי ירידה תלולה בחיסכון הפרטי. הנתונים, המובאים במאמרו, מוכיחים ש„חגיגת הצריכה" הנמשכת זה שנה ומחצה, גדולה מכל מה שידענו בעשור האחרון. במאמר השני מתמודד סבר עם ההסברים של בנק ישראל לתופעה זו, ומוצא, שלא זו בלבד שהם רחוקים עניינית, אלא שהם נשענים על נתונים בלתי־מציאותיים. מסקנתו זו של סבר משאירה את השאלה פתוחה ודרך הפתח הזה ננסה להשחיל הסברים אלטרנטיביים אפשריים.

לכאורה, הדילמה אכן חמורה: התאוריה הכלכלית גורסת, שעלייה בהכנסה הפנויה תגרור עלייה הן בצריכה והן בחיסכון. ההיפך יקרה בעת ירידה בהכנסה. התאוריה הקונבנציונלית אינה מספקת מרחב להסברת מגמות הפוכות, ובמיוחד לא כאשר מדובר בעליה בצריכה ובירידה בחסכון, כפי שקורה כאן מאז תחילת תוכנית הייצוב. היש פשר להתנהגות מוזרה זו?

הדבר הראשון שיש להדגיש הוא שדיון רציני בהכנסה, צריכה וחיסכון אינו יכול להיות מבוסס על מה שאנו רגילים למדוד כהכנסה וכצריכה. את האמת החשובה הזו הנחיל לנו מילטון פרידמן, ובעבור תורתו זו זכה בפרס נובל. כדי להדגים את הדברים, נניח כי פרט רכש מכונית. בסטטיסטיקה יופיע מלוא ערך המכונית בצריכה בשנה בה נרכשה. אך לאמיתו של דבר, היווה רק חלק קטן מערך המכונית צריכה אמיתית. בעצם, פעולת הרכישה איננה אלא החלפת נכס בנכס: נכס כספי בנכס ריאלי. לנכס הריאלי יש קיום של כך וכך שנים, והצריכה מתבצעת על פני חייו של הנכס. לפיכך, אם המכונית נרכשה במחיר של 10,000 דולר ואורך חייה הכלכליים הוא 10 שנים, הרי שבשנה בה נקנתה צרך הרוכש אותה, בקירוב, רק 1000 דולר „שרותי מכונית". הנתון הסטטיסטי מגזים, איפוא, במקרה זה פי עשרה.

תאמרו כל זה אינו משנה, אם רק פרט אחד מעשרה בעלי מכונית כאלו רכש מכונית בשנה הנדונה. שכן במקרה כזה צרכו כל העשרה יחד שרותי מכונית ב־10,000 דולר, ובסך־הכל לא נעשתה, איפוא, שום טעות. הטיעון נכון, כאשר יש התנהגות יציבה על פני זמן. אבל אם הרכישות מופיעות, מסיבות שונות, שעוד נשוב אליהן, בגלים, כי אז יש סכנה, שבשנים מסויימות יהיה אומדן יתר של צריכה, ובשנים אחרות אומדן חסר.

האם יש להסבר זה רלוונטיות לדילמה של סבר? דומה שאכן כך: מן הרביע השלישי של 1985 ועד לרביע השלישי של 1986, גדלה הצריכה הפרטית כולה ב־23.8 אחוז. אבל אם נפריד מכאן רכישת מוצרים בני־קיימא, דוגמת המכונית, נמצא כי הצריכה הפרטית ללא מוצרים אלה גדלה ב־15.1 אחוז, ואילו רכישת בני־קיימא גדלה ב־106.3 אחוז! כלומר, מוצרים אלה מטים מאוד את אומדן הגידול בצריכה כלפי מעלה, בעוד רכישתם מהווה צריכה רק בחלקה.

בלבלת הג'קוזי

היש אפשרות להסביר את תופעת ה„גלים" ברכישת בני־קיימא? אף כי נראה שגם כאן יש סברות סבירות, חשוב לומר שאלה חורגות מתחום הכלכלה במובנה הצר של תפיסתה. הסבר אפשרי אחד הוא שהמדיניות הכלכלית בישראל מתנהלת אף היא בגלים. גלים אלה מתנועעים בין מה שקרוי „גזרות" לבין „כלכלת בחירות" בתדירות כזו, שהאזרח הישראלי, כאשר אינו נתון בעיצומן של גזרות, מורגל לחשוב שהמנה הבאה מחכה לו מעבר לפינה. מאחר שהגזרות מאופיינות, בין השאר, על־ידי התייקרות מוצרים בני־קיימא, כדאי תמיד למהר ולקנות לפני נחיתתן. כלומר, הצרכן הישראלי משול לנהג הנוסע בכביש משובש מאוד וכדי להימנע מן המהמורות, הוא מבצע פניות חדות רבות, אף כי הכביש עצמו ישר...

הדברים חמורים במיוחד לנוכח העובדה שלגזרות למיניהן יש בישראל אופי כמעט אידאולוגי. יש כאן תופעה מוזרה באמת: בה בשעה שאנו מדברים על חתירה לרמת חיים הוגנת לעובד, אנו רואים בצריכה דבר בלתי רצוי. יש מורשת עצומה בעובדה, שפוליטיקאים מסבירים לאזרחים החוסכים 20 ואף 30 אחוזים מהכנסתם, שהם צורכים יותר מדי. ההיסטוריה בנדון זה אף היא ארוכה: „ואציין עוד מספר אחד המבליט את גובה רמת החיים, שאליה הגענו בארצנו: במשך ששת החדשים (ינואר - יוני 1934) בלבד הובאו לארץ־ישראל 1800 מכוניות, שחלק גדול מהן נועד לשימוש פרטי. המספר הזה מהוה בערך 25 אחוז של כל המכוניות שהביאו לא"י במשך 12 השנים האחרונות... אנו חיים, איפוא, בתנאים של גאות ורווחה". כהמשכם של הדברים, הלקוחים מנאום של מי שנעשה ברבות הימים לשר האוצר הראשון של ישראל, אליעזר קפלן, נאום שנישא בפני הנהלת הסוכנות, יש דברי הרגעה ביחס לסיכוני משבר כלכלי קרוב. אבל על אף זאת מוסיף קפלן באותו נאום: „ועל אף הפרספקטיבה הזו עלי להגיד, שהמצב בארץ מעורר דאגות רבות, אשר ברצוני לא רק לנסחן, אלא גם להסביר אותן". כאן עובר קפלן לתאר את להיטות היהודים לבעלות על קרקע ואומר: „ואם לפני שנתיים היו מדברים על ציוניות תפוזית, הרי כיום מדברים על ציוניות של מגרש".

דומני, שאין צורך להוסיף על כך כי בדברים הנ"ל צריך לשנות רק את התאריכים והמספרים, והרי נאום מוכן לכל שר אוצר שכיהן בישראל מאז קומה. ייתכן גם שבמקום המגרשים של אז, צריך להכניס את המניות של היום.

תרגיל בלתי רלוונטי?

חלקה השני של תורת פרידמן מערער על הרלוונטיות של ההכנסה במובנה המקובל, היינו, ההכנסה הנגזרת מן התוצר הלאומי של שנה מסויימת. אליבא דפרידמן, מה שקובע את התנהגותו של הפרט בתחום הצריכה והחיסכון הוא רכושו, במובן, הרחב ביותר. והנה, אפילו בשנת 1985, בה ירדה ההכנסה הפנויה בהגדרותיה השונות בכ־10 אחוזים, גדל הרכוש הכולל של תושבי ישראל בכ־2.5 אחוז במונחים ריאליים (לוח ח־31א', דו"ח בנק ישראל ל־1985). לשנת 1986 עדיין אין נתונים מקבילים. אך בשנה זו גדל סך הרכוש הפיננסי, שבידי הציבור ב־7 אחוז במונחים ריאליים, בעוד שבשנת 1985 פחת בערכו מרכיב זה ברכוש. לפיכך, יש לצפות, שהגידול ברכוש הואץ ב־1986 ועוד יותר ב־1987 (בשני החודשים הראשונים של השנה גדל הרכוש הפיננסי, שבידי הציבור כמו בכל 1986).

דומה, שהניתוח והעובדות עד כה מסירים הרבה מן התמיהה, באשר לסיבות הגידול בצריכה. ומה באשר לחיסכון? יש לחשוב, שההסבר כאן מסובך יותר. אפשרות אחת קשורה בעובדה שההכנסה הפנויה, כפי שמקובל למדוד אותה, ירדה. אם זו יורדת והצריכה עולה, הרי החיסכון המדוד מוכרח לרדת. אלא שהחיסכון האמיתי אולי לא ירד, כשם שהצריכה האמיתית לא גדלה בשיעור המדווח. אך גם אם נקבל את הקביעה, כי החיסכון ירד, אין כאן סתירה עם התאוריה. תורתו של פרידמן אינה גורסת, כי אחוז הגידול בצריכה חייב להיות קטן מאחוז הגידול ברכוש, אלא בהנחות מיוחדות, ואם משתרבבות לתוך העניין ציפיות, כגון החשש מגזרות, הרי בוודאי שייתכן תהליך מן הסוג שתאר סבר. כל הדברים הללו ידועים לכלכלני בנק ישראל מתקופת לימודיהם. מה גם שאחד ממוריהם נמנה על אלה שסיפקו ראיות אמפיריות לתורתו של פרידמן. החושבים כלכלני הבנק שמה שלמדו באוניברסיטה זהו תרגיל בלתי רלוונטי למציאות?

גלגלי הבורסה

השתנו המגמות

גל ההיצעים נחלש אתמול ואף נתגלו ביקושים. גם במניות ההסדר נתהפכה המגמה לכיוון עליות. באגרות החוב נעו השערים בשני הכוונים. במסחר ב„משתנים" נמשכה מגמת הירידה. 20 שערים ירדו ו־1 נסחרו ללא שינוי. באלרון נרשמה הירידה הגדולה בשיעור של 6.75% ובבנק הבינלאומי ב־6.25%.

מקרנות הנאמנות הוציא אתמול הציבור 13 מיליון ש"ח, אחרי שבסוף אפריל הסתכמו נכסיהן ב־3.6 מיליארד ש"ח.

קרנות הנאמנות מקבוצת בנק הפועלים המשיכו להגדיל את חלקן בקרנות הנאמנות. בחודש אפריל גדלו נכסי קרנות הנאמנות של קבוצת הפועלים מ־854 ל־937 מיליון ש"ח, שיעור גידול של 9.7%. חלקן של קרנות בנק הפועלים בסוף אפריל הגיע ל־26 אחוזים מתוך כלל נכסי קרנות הנאמנות, לעומת 24.7% בסוף 1986 ו־22.4% בסוף 1985.

סל המטבעות ירד אתמול ב־0.14% ל־1.6822, בעוד ששער הדולר היציג עלה ב־0.02% ל־1.5858 ש"ח. דולר נוסעים היה 1.6612 ש"ח. הדולר השחור נסחר בין 1.58 ל־1.59 ש"ח.

במניות ההסדר נעו העליות בין 0.5% ל־1.5 והירידות — בין חצי אחוז ל־1.1%. עודפי ההיצע בהן הסתכמו ב־2.3 מיליון ש"ח. תשואותיהן השנתיות נעו בקרבת 16%.

במניות הבנקים המסחריים שמחוץ להסדר עלתה הספנות 0.5 ב־1.5%. לעומת זאת ירדו ב־%: אוה"ה — 3.5; הספנות 0.1 — 4.3. במניות פי כי היה היצע, שנקלט ללא שינוי בשערן.

במניות התעשייתיות היו 93 עודפי ביקוש, לעומת 239 עודפי היצע. ב־10% עלו: גולדפרוסט, נקה, משוב. ב־7% עלה: קרם כימיקלים. בלטו העליות ב־%: מתכת סרום — 16.5; מטוויות 5 — 6.2; יצהר אופ' — 13.2; קליל אופ' — 6.1. לעומתן ירדו ב־10%: מגורה 5, מטוויות 1, אלקול, יעשור 1, רפק 0.1, חוף אלמוג, סהר החזק', גולדפרוסט 1, יצהר 5, אופיס, אלקו 0.1, ברטון 1, דפרון 5. בלטו הירידות ב־%: גולד' אופ' — 13.5; אוקטגון — 11.6; אלגר מ' — 11.1.

בשוק איגרות החוב נרשמו עליות עד 1% בצמודות למדד ונושאות 3% ריבית לשנה. בנושאות 4.25% ריבית לשנה היו ירידות עד 2%. בצמודות לדולר נרשמו תנודות קלות. בנסחרות במט"ח עלו השערים עד 2.5%. המחזור בשוק אג"ח הגיע ל־11.9 מיליון ש"ח, מזה 6.4 מיליון ש"ח בסוג „שגיא".

במילווה קצר מועד נעו התשואות השנתיות בין 24.95% ל־26.15%, תוך מחזור של 18.5 מיליון ש"ח.

„הכשרת הישוב" דיווחה, שסיימה את ששת החודשים האחרונים של 1986, ברווח מתואם לאחר מיסים בסך של כ־3.25 מיליון ש"ח, לעומת הפסד של כ־743 אלף ש"ח לשנה שהסתיימה ב־30.6.86.

„מפעלי מתכת קרמנר" דיווחה על רווח נקי של 745 אלף ש"ח ב־9 החודשים שנסתיימו ב־31.12.86, לעומת רווח נקי של כ־1.5 מיליון ש"ח ב־12 חודשי 1985/86.

„חמישה יוד תכשיטנים" דיווחה על רווח נקי של כ־447 אלף ש"ח ב־9 החודשים האחרונים של 1986, לעומת רווח נקי של כ־400 אלף ש"ח בשנה שנסתיימה ב־13.3.86.

אלחנן הורוביץ

ד"ר סוארי:

זיגזגים מיותרים בגין מדיניות הממשלה

השורה התחתונה הייתה גרועה. הבנקים הגדולים רשמו בשנה שעברה רווחים סמליים. בסעיף הרווח הנקי ואחד מהם, המזרחי, אף רשם הפסד של 15.3 מיליון דולר. לראשי הבנקים אין במה להתגאות. אבל יהיה זה מוגזם להספיד את הבנקאות ולחזור ולדקלם דברים על עגמומיותה של 1986.

מאת אודי נחשון

בשנה שעברה היה קשה מאוד להרוויח מפעילות בנקאית. ועל עובדה זו מעידות הירידות החדות שהיו לחמש הקבוצות הבנקאיות הגדולות ברווחים מפעולות רגילות לפני מסים. כפי שמשתקף בדוחות הכספיים רווחי בנק הפועלים ירדו בשיעור חד, כ־68 אחוז, והסתכמו ב־50.4 מיליון דולר. רווחי בל"ל ודיסקונט ירדו בכ־50 אחוז והסתכמו ב־72 וב־35.1 מיליון דולר (בהתאמה). המזרחי הפסיד 12.8 מיליון דולר ורווחי הבינלאומי הגיעו ל־43.8 מיליון דולר (ירידה של 22 אחוז לעומת 85). הירידה החדה ברווחי „הפועלים" ודיסקונט הביאה לכך שהרווח לפני מס של הבינלאומי היה גדול מזה של דיסקונט והתקרב לבנק הפועלים — וזאת למרות שההון העצמי של בנק הפועלים גדול מזה של הבינלאומי כמעט פי חמישה.

קבוצת בנק הפועלים השיגה את הרווח הנקי הגדול ביותר במערכת — 16.8 מיליון דולר. יש להדגיש „קבוצה", כיוון שהרווח ברוטו של הבנק לבדו היה סמלי, 14 מיליון דולר (לעומת 116.4 מיליון דולר ב־85). אבל ההשקעות הלא בנקאיות של הקבוצה, בעיקר בקונצרן „כלל" ובחברת „דלק", היו מוצלחות יותר מאשר השקעותיו של בל"ל. בנק הפועלים היה שותף ברווחים בסך נטו של 5.7 מיליון דולר ואילו בל"ל היה שותף בהפסדים נטו של 4.2 מיליון דולר. אם מוספים לכך את הפרשות בל"ל למיסים, שהיו בשיעור הגבוה ביותר במערכת בכ־80 אחוז, מקבלים את הרווח הנקי של בל"ל — 3 מיליון דולר.

רווחים אפסיים מהפעילות השגרתית

גם תוצאות קבוצת דיסקונט מוכיחות, כי הרווחים מפעילות בנקאית היו אפסיים. רווח הקבוצה לפני מס היה 35.3 מיליון דולר ואילו הבנק לבדו הרוויח רק 1.1 מיליון דולר ברוטו (לעומת 31 מיליון דולר ב־85). לאחר הפרשה גבוהה למיסים היה לבנק לבדו הפסד של 8 מיליון דולר וחברות הבת והמסונפות סייעו לקבוצה לסיים את 86' עם רווח נקי סמלי של 1.6 מיליון דולר (ברקליס דיסקונט, בנק פיתוח ומשכנתאות ודיסקונט למימון התעשייה הרוויחו 8.6 מיליון דולר נקי ולדיסקונט יש גם כ־28 אחוז בהון המניות של הבנק הבינלאומי, שתרם לרווחיות).

לקבוצת המזרחי נרשם הפסד של 12.8 מיליון דולר מפעולות רגילות לפני מס, בעיקר עקב הפרשה גדולה לחובות מסופקים (46.5 מיליון דולר), והפחתת עודף עלות של מניות בבנק טפחות, חברת בת של הקבוצה, מעל שוויין המאזני בעת רכישתן. סך כל ההפחתה בסעיף זה הוא 11.3 מיליון דולר. מתוכם כ־10 מיליון דולר קשורים לטפחות. לטפחות היה גם נתח של 10 מיליון דולר בחובות המסופקים, כך שהעלות הכוללת של טפחות בדו"ח רווח והפסד הגיע לכ־20 מיליון דולר.

ראשי הבנקים טענו, עם הצגת המאזנים ל־86, כי הירידה ברווחיות נובעת [illegible] במרווחים במגזר השקלי הלא צמוד [illegible] ריאלית נוספת של העמלות [illegible] סכומים גדולים שהופרשו לחובות [illegible] תוספות שכר ששולמו לעובדים [illegible] הפרשה גבוהה למס.

חלף השיגעון

ד"ר יצחק סוארי, מרצה בכיר לניהול עסקים באוניברסיטה העברית, אומר: „בתחום המרווחים „ירד השיגעון" של שנת 1985". הייתה שנה לא סבירה. אף אחד לא יכול לעבור על מרווחים [illegible] אחוז. גם ב־86 היו מרווחים גדולים מאוד, מסויימים. הערכתי היא, שעל [illegible] השקלי היו לבנקים מרווחים של [illegible] לשנה, שזה 2 אחוזים לחודש. [illegible] קנה המירה? תשווה את זה לאשראי [illegible] שבו יש להם מקסימום 2 אחוזים לשנה [illegible] הסיכונים. ניתן לומר ב„גדול" כי [illegible] מרווחים שהגיעו עד 60־70 אחוז, כאשר [illegible] ירדו ביותר מחצי והרחב בסיס [illegible] הכל זה תרם 10־15 מיליון דולר [illegible] גסה, בירידת הרווחיות במערכת הבנקאית.

בסך כל הפרשות חמשת הבנקים הגדולים לחובות מסופקים הייתה בשנה שעברה [illegible] של 8 אחוזים והם הסתכמו ב־335 [illegible] דולר. בבנק הפועלים הגיעה ההפרשה ל[illegible] של 148.6 מיליון דולר ובבנק המזרחי [illegible] גידול חרש של כ־46 אחוז וההפרשה [illegible] ב־46.5 מיליון דולר. אולם בשלושת הבנקים האחרים נרשמו ירידות — [illegible] ביותר בדיסקונט ב־51 אחוז [illegible] דולר) ובבינלאומי (ב־82 אחוז [illegible] דולר בלבד). בבנקים מסבירים, כי [illegible] מלמדת על כך שעיקר ההפרשות [illegible] להפסדי גופים גדולים שאיתם נעשו [illegible] מתוכננים, הסדרים עם הממשלה [illegible] חולים (המושבים) ואילו המגזר [illegible] שבולט באופן יחסי בבנקים כמו [illegible] ודיסקונט, גרם לסיכון קטן יותר [illegible] בשנה שעברה.

ירידה בשכר יצמצם כוח האדם

ד"ר סוארי אומר, כי יש להדגיש [illegible] לירידת הרווחיות — ההוצאות לשכר [illegible] היתה שחיקה גדולה בשכר וזה גרם [illegible] רווח עצום, כי יש להם הפרשה [illegible] המצטברות. להערכתי, הם הרוויחו [illegible] מכך עשרות מיליוני דולרים. ב־86 [illegible] התהפכה". מעיון בסעיף „משכורות [illegible] נלוות" במאזנים עולה, כי העלייה [illegible] ביותר נרשמה בבנק דיסקונט (בבנק [illegible]) ובבנק לאומי. בדיסקונט לבדו עלו ההוצאות [illegible] ב־9 אחוזים ריאלית והגיעו ל־141 [illegible] דולר. בקבוצה כולה הגידול היה [illegible] 3 אחוזים ריאלית. בקבוצת בל"ל [illegible] גידול של 7 אחוזים ריאלית [illegible] היו ירידות של עד 5 אחוזים ריאלית [illegible] זה. „שכר מהווה כיום 70 אחוז [illegible] למשל, בנק כמו דיסקונט. אם אתה [illegible] ממנו את בעיות כוח האדם שהוא נמצא [illegible] יש לך בנק טוב. כי להערכתי תיק [illegible] שלו מצויין". אומר ד"ר סוארי.

ביקורת על בנק ישראל

הבנקים המשיכו לצמצם את כוח [illegible] בשנה שעברה, ובסוף 86' הועסקו [illegible]

(המשך בעמוד 11)

שכר הבכירים נחשף

1986 הייתה שנת בכירי הבנקים. מה שהיה עד כה „הסוד השמור ביותר במערכת הבנקאות" שכר הבכירים, נפרט בשבועות האחרונים לפרוטות במסיבות העיתונאים. בהן הציגו הבכירים את המאזנים.

גם אחרי הזעזועים שפקדו את בנק לאומי, בעקבות פרשת יפת, שהביאו להחלפת הדירקטוריון, המנכ"ל ושורה ארוכה של בכירים, נותרו ראשי בל"ל בראש סולם השכר של בכירי הבנקים. יו"ר הדירקטוריון, מאיר חת, משתכר 8,200 דולר לחודש (ולא כולל שכר עבור ישיבות הדירקטוריון) והמנכ"ל צדיק בינו, משתכר 10,300 דולר לחודש. הבנק „הגדול במדינה" נמצא בתחתית הסולם — בנק הפועלים משלם למנכ"ל שלו, עמירם סיוון, 4,400 דולר לחודש וכולל רכבו. יו"ר הדירקטוריון, פרופ' איתן ברגלס, מקבל 2,600 דולר. הדירקטורים של בנק הפועלים מקבלים 60 דולר לישיבה. יו"ר הדירקטוריון של בנק דיסקונט, יוסף צ'חנובר, מקבל 9,000 דולר לחודש ואילו המנכ"ל, גדעון להב, מתמיד בסירובו לחשוף את שכרו. דיסקונט דיווח, כי ממוצע עשרת בעלי השכר הבכיר ביותר בבנק הוא 6,000 דולר לחודש, כך שניתן להניח שלהב מקבל לפחות 9,000 דולר לחודש. דירקטור בדיסקונט מקבל 5,000 דולר לשנה ובנוסף לכך 310 דולר לישיבה. יו"ר בנק המזרחי הוא ה„דיל" של המערכת הבנקאית. הוא רווח כי אינו מקבל כל שכר. מנכ"ל הבנק בינג צבינרי, משתכר 5,100 דולר לחודש. דירקטור בבנק המזרחי מקבל 100 דולר לישיבה, אם הוא גר בגוש דן, ו־150 דולר אם הוא גר במקום רחוק יותר. מנכ"ל הבנק הבינלאומי שלום זינגר, מקבל 10,000 דולר לחודש ודירקטור בבנק לאומי מקבל 3,000 דולר לשנה ו־100 דולר לישיבה.

פתרון בעיית מניות ההסדר

אין זה חלום באספמיה

דו"ח 1986 היה המאזן הראשון של הבנקים לאחר שנת היצוב. בין אם נטל היצוב הוטל על המשק באמצעות הריבית הגבוהה, המוגדרת כרצחנית, ובין אם הקשיים הפיננסיים במשק הצטברו בשנות האינפלציה ובאו רק לידי ביטוי בקונסולידציה, חלקים ניכרים של המשק זועזעו בשנה זו ונדחסו על סף פשיטת רגל. מצב זה נתן את אותותיו במאזני הבנקים. במאזני 1986 הופרשו 530 ש"ח לחובות מסופקים ונמחקו מהספרים כ־30 מיליון ש"ח בחובות אבודים. פרטים אלה, ניתן לקוות, לא יחזרו במהרה.

נקודה שנייה, שפגעה ברווחיות הבנקים, היא ירידת השווי השקלי של הכנסותיהם הדולריות. אף אם הרווחים, במונחי דולרים, בבנקים מסונפים בחו"ל נשמרו, סבלו הבנקים מתרגום הרווח למונחים שקליים, כתוצאה מאי־התאמה שוטפת של שער הדולר לשיעורי האינפלציה המקומית. בשל סעיף זה נרשם במאזן בל"ל הפסד הון של 40 מיליון ש"ח, 132 בדיסקונט 44 מיליון ש"ח ובבנק הפועלים 14 מיליון ש"ח. הפיחות של 10 אחוזים, שבוצע בחודש ינואר 87, ביטל כמעט במלואו הפסד הון זה. קרוב לוודאי, ששחיקת הדולר לא תימשך כשהיה.

דוגמה נוספת במאזני הבנקים היא התאמת הפחת לערך המשוערך של הנכסים. הפחת הריאלי שנזקף לא משקף בכל מקרה את עליית הערך הריאלי של הנכס, ואין כל סיבה לשערך את הפחת על בסיס מדד המחירים לצרכן. התאמת הפחת לשיעורי האינפלציה „עלתה" 65 מיליון ש"ח בבנק הפועלים, 64 מיליון ש"ח בבל"ל, ו־31 מיליון ש"ח בדיסקונט. ככל ששיעורי האינפלציה יוקטנו שיעורי התאמת הפחת יוקטנו בהתאם.

בנק הפועלים הפריש לקרן כללית ולקרנות הון אחרות 42 מיליון ש"ח, בעוד שהבנקים האחרים לא הפרישו סכום כזה.

כתוצאה מתקופת הוויסות רכשו הבנקים בחזרה את מניותיהם. מניות אלו מופיעות בחשבון „נוסטרו". החזקת המניות ממומנת על־ידי הלוואות דולריות בריבית של כ־7 אחוזים, בעוד הבנקים קיבלו בעת [illegible] רק 0.78 אחוז ריבית לשנה. פדיון המניות על־ידי הממשלה ישפר את רווחיות הבנקים (כו[illegible] השקעת הכסף בנכסים נושאי רווחים) בכ־10 אחוז מסכום של כ־1 מיליארד דולר כלומר, 100 מיליון דולר.

גם שינוי שיטת המס [illegible] ישפר החל משנת המס 1987 את מצב רווחיות מערכת הבנקאות יותר מסקטורים אחרים במשק. בשנת 1986 עדיין הפסידו הבנקים משינוי שיטת המסוי, כי שווי ההפרשות העתידיות, שלהם נשחק במליוני שקלים. שינוי שיטת המס עשוי להגדיל את רווח הנטו של מערכת הבנקאות, בעשרות אחוזים מעל לעליית רווח הברוטו.

ברבעון הראשון של 1987 חל שיפור במערכת הבנקאות מבחינת הרווחיות כתוצאה מעליית המרווחים הבנקאיים (בעקבות מדיניות הריבית של בנק ישראל) וגם במידת מה כתוצאה מצעדי ייעול. חיסכון בצמצום כוח האדם והורדת שכר דראסטית של שכבת המנהלים. כל הפריטים האלה עשויים לשפר את מאזן מערכת הבנקאות במהלך 1987 ובחלקן ב־1988 בכ־1 מיליארד שקל או כ־608 מיליון דולר ברווח הברוטו לעומת כ־200 מיליון דולר רווח לפני מס בשנת 1986. השפעת הורדת שינוי המס תשפר את רווח הנטו, שעשוי במקרה זה להגיע ל־440 מיליון דולר לעומת כ־30 מיליון דולר בדוחו"ת של 1986.

הקטנת הפרשה מסופקים	450	מיליון ש"ח
שחיקת נכסים דולריים בגלל אי ביצוע פיחות	100	מיליון ש"ח
שיערוך אינפל־יוני של פחת	150	מיליון ש"ח
שיערוך מניות „הנוסטרו"	160	מיליון ש"ח
אי שחיקת הפרשות למסים והטבות מס	100	מיליון ש"ח
הפרשות לקרנות הון (בנוסף לרווח בבנק הפועלים)	40	מיליון ש"ח
	1,000	מיליון ש"ח

440 מיליון דולר רווח נקי מהווה תשואה, מעבר לסבירה, להון עצמי של 2.4 מיליארד דולר. זוהי תשואה נטו של 18 אחוז. אם נניח, שהרווח הסביר במניות בנקאיות הוא כ־6 אחוז, יקרב רווח זה את שווי מניות הבנקים לערך הפדיון של 7.2 מיליארד דולר, לו ערבה הממשלה. במקרה זה גם יבוא לידי ביטוי הפער בתוצאות העסקיות של הבנקים השונים. בנק הפועלים נראה במצב הטוב ביותר לאור ההפרשה הגדולה לקרן חובות מסופקים ולקרנות הון וגם כתוצאה מכך, שרווחיו ב־1986 הייתה הגבוהה ביותר בין הבנקים בהסדר והגיעה לתשואה נטו של 2.2 אחוז להון [illegible]. לאור ההפרשות לקרן כללית ולקרנות הון מגיע הרווח אף ל־5.5 אחוזים וזה לאור העובדה שההפרשה למיסים בגין זה כבר נעשתה). ראשי חברת העובדים יכולים להסתמך על כך בעמדתם כנגד מגמת ההלאמה של בנק הפועלים.

אם הבנקים ישיגו רווחיות זו כדאי יהיה לציבור להחזיק את מניות ההסדר, כמניות לכל דבר ואז בעיית הפדיון על־ידי הממשלה, כלל לא תעלה על הפרק. אין זה חלום באספמיה, אלא ניתוח של תוצאות המאזנים בשנה גרועה ופרויקציה לעתיד. במקרה ותחזית זו תתממש, הסדר מניות הבנקים יתגלה בדיעבד כתרגיל מזהיר ביותר בהיסטוריה הכלכלית של המדינה. על מנת שתחזית זו תתגשם יש צורך בהתנהגות אחראית של הנהלות הבנקים, אך גם למדיניות אחראית של האוצר ובנק ישראל. בעיקר הכרחי לא לזעזע שוב את המשק בריביות רצחניות.

צבי טימור

התוצאות העסקיות של הבנקים ל־31.12.86

(במיליוני דולרים)

	סה"כ מאזן	רווח לפני מיסים	רווח נקי	הון עצמי מתואם	תשואה על ההון העצמי (נטו)
הפועלים	26,200	50.4	16.8	779	2.2%
בל"ל	24,000	72.1	3	866	0.3%
דיסקונט	12,600	35.3	1.6	460	0.3%
המזרחי	6,000	—12.8	—15.5	195	הפסד
הבינלאומי	2,800	43.8	11.8	171	7%

אל תבכו אותם

חמש הקבוצות הבנקאיות הגדולות דיווחו לציבור, כי „הרוויחו" אשתקד, לפני מס 280 מיליון שקלים. מן הסכום הצנוע הזה „שילמו מס" בשיעור של 77.5%, כיסו מיני „הפסדים בלתי־מחולקים", ושילמו את חלקם של בעלי המניות החיצוניים, כך ה„רווח הנקי", שעליו דיווחו החמישה לציבור, היה 26 מיליון שקל.

מאת ס. סבר

16 מיליון דולר, קימצוץ של רווח לתעשיה פיננסית, המעסיקה כשלושים וחמישה אלף עובדים ובעלת נכסים הכפולים בערכם מן התוצר הלאומי.

האומנם גידוש מגן הערך? הייתי מציע לעצמנו שלא להחפז במסקנות. אותם הפרשנים הכלכליים שהצהיבו את הרצאותיהם ומאמריהם מקינאת הבנקים בראשית שנות השמונים, הם הקורעים עכשיו את בגדיהם, ושמים אפר על ראשם. רבותי, רק רגע, אל תספידו עוד את הבנקאות הישראלית, זה קצת מוקדם מדי.

מסכת של שקרים בעבר

אני מעז לומר, כי בראשית שנות השמונים היה מצבה הכלכלי האמיתי של אותה הבנקאות קשה מכפי שהוא היום, הרבה יותר קשה. האיפוריה ששררה אז ניזונה ממסכת של שקרים, לבנים, ירוקים ומוסכמים וייצרו אשליה מסממת ומהרסת. השקר הלבן הראשון היה דו"חות כספיים של הבנקים, שלא הותאמו או לאינפלציה, למרות קיצבה המהיר. ההתאמה האינפלציונית, שהיא כיום חובה יומיומית נעימה (או לא) לכל רואה חשבון של כל בנק, נעשתה בעבר — אחרי פירסום המאזנים — על־ידי כלכלנים מאוניברסיטאות, ו/או על־ידי המפקח על הבנקים בבנק ישראל, כל אחד לפי שיטתו וראות עיניו. גם „על המשמר" ניסה את כוחו בהתאמות כאלה, שעיקרן לבדוק עד כמה הצליח הרווח השוטף המדווח של הבנק לשמור על הערך הריאלי של הונו העצמי, או לפחות על אותו חלק ממנו, שאינו מושקע בנכסים מוחשיים. בשנות הגאות 1982/1981, היה הרווח המתואם לאינפלציה כמחצית בלבד מן הרווח שדווח לציבור, לפני ההפרשה למיסים. השקר הלבן השני היו ההפרשות למיסים: למרות רווחים „ריאליים", כלומר מתואמי־אינפלציה, נמוכים למדי, נדרשו אז הבנקים לשלם מיסים בפועל לאוצר כאילו עמדו המחירים בארץ במקומם, כלומר על־סמך הרווחים הנומינאלים. התוצאה: הבנקים שילמו, בפועל, מיסים בשיעורים של 120% עד 90% מרווחיהם המתואמים לאינפלציה. אבל גם האבסורד הזה לא השתקף בספרים שלהם. רק בספרים שנכתבו אחר־כך, על־ידי המפרשים והמסבירים. נטו, הבנקאות המסחרית הפסידה (ממש הפסידה) כ־1980, והרוויחה פרוטות בלבד ב־1981 ו־1982.

השקר הירוק היה פעילות הוויסות, חלקה באמצעות יבוא כסף מחו"ל. הסיפור ידוע מאוד; מה שלא ידוע מאוד, או לא זכה לפירסום מספיק, היא העובדה, שהבנקים לא יצרו במאזניהם ראו שום קרנות־מצוקה למיקרה של התמוטטות השיטה. לא זקפו את עלותיו האמיתית של הוויסות, אלא האמינו בכוחו של פרפטום־מוביליה נצחי. לאמור, כבר אז, לו הופחתו מרווחי הנייר של הבנקים ההוצאות הכרוכות בוויסות, על סיכויו, הם היו תקועים עמוק, עמוק, בארום.

והשקר האחרון, המוסכם על כולם, היה שהבנקים מפרישים מעט שבמעט לחובות מסופקים, ושבכלל משתדלים להציג לציבור מאזן יפה, מיופה ומקושט, וזאת על מנת לעורר את תאבונו של אותו הציבור לקנות מניות חדשות מהנפקות חדשות. משום, שההון העצמי של הבנקים נשחק כמו כביש אספלט עמוס ביום לוהט, הם נזקקו לכספי הציבור הרחב שיואיל להשקיע בהם, בבנקים. ומאימת בעלי המניות הקיימים והעתידיים ננקטה בעריכת מאזנים שיטה של הגדלה מירבית של ההכנסות (האפשריות) והפחתה מירבית של ההוצאות השוטפות. באותן השנים, הרווח המדווח לא היה הרווח הנכון, הסיכון הגבוה שבוויסות ובאשראי לא נרשם בשום מקום, ההון העצמי נתלה באוויר, ולמעשה התנפחה המערכת הבנקאית כבאלון המתקרב במהירות לגבול הסבילות של דפנות הגומי הגמישות.

בלי אימת הבעלים

השנה אנחנו כבר זמן־מה אחרי הפיצוץ, והבנקים נוהגים במדיניות דיווח הפוכה. הם מבחינתם צודקים: 1986 היתה שנה מיוחדת להעמיס עליה את כל העלויות, ההפסדים וההפרשות שרק ניתן. אשתקד התחלפו ברוב הבנקים ההנהלות המרכזיות, והאישים החדשים יכלו להסביר את שמרנות־היתר שלהם ברצון לנקות, אחת ולתמיד, את השולחן מן השאריות הנגררות. לאחר מפולת המניות, אין על הבנקים אימת בעלי מניות כלשהם: הונם העצמי מופקד בידי אפוטרופוס ממלכתי, ואין הם צריכים לדאוג מה יאמרו הבעלים. כאשר יקראו את שורת ההפסדים התחתונה, הם לא יאמרו כלום, כי מניותיהם ופיהם חסומות. גיוס הון מן הציבור לא עומד על הפרק, ולכן אין לבנקים צורך כלשהו לעטוף את דו"חותיהם לאותו הציבור באריזה מושכת יותר: הם מתפשטים לגמרי, כי ממילא אין חתן באופק הלבן. לבסוף, הנימוק הסוציו־פסיכולוגי: דעת הקהל רצתה לראות השנה דם של בנקים על קרשים. לו הייתה המערכת מציגה רווחים, הצגה כזו הייתה מתקבלת כהתגברות, כאלימות, כפורנוגרפיה. דרשנו מן הבנקים הכנעה, חפות־ראש, קצת בכי חרישי, הקרנה של משבר עצמי או קיבלנו.

חלק מן התנאים הללו לא חל על בנק בינלאומי ראשון, לא כסובייקט ולא כאובייקט. הבנק הזה הגיש אשתקד דו"ח רווח והפסד שהיה נאה גם על פניו, למרות הירידה ברווחים. וגם כלל תשואה (שהוא היחס בין רווחים להון עצמי) הרבה מעל לצפוי. אבל לבינלאומי, כידוע, אין מניות חסומות ולעומת זאת יש בעלי מניות ובעלי עסק, מזוהים מאוד. אפשר להניח שלא רק מדיניותו העיסקית שונה משל הבנקים האחרים, אלא גם מדיניות הצגת המאזנים.

מדיניות הצגה? היכולים הבנקים לתמרן עד כדי כך בנתוניהם? — ישאל וודאי הקורא המופתע. התשובה היא: הם יכולים, במידה מסויימת. אמנם אי־אפשר לשנות את המגמה הכללית, הבסיסית. אי־אפשר להפוך רווח להפסד, אבל במסגרת ההוראות הקיימות, הן של לשכת רואי החשבון והן של בנק ישראל, רבה הגמישות ונותר מקום לשיקול־דעת ולהחלטה של הנהלת הבנק.

זהו גם ההסבר לכך, שאני משתמש רוב הזמן במרכאות, כפולות, לציון מושגים כמו „רווח" או „מס". בשלוש השנים האחרונות כל־כך הסתבכה מערכת הדיווח הציבורי הכספי של הבנקים, שהדיוט, או אפילו שלושת־רבעי־מומחה, כבר לא מסוגל להבין מה מסתתר מאחורי המאזן. צריך להיות, לשם כך, מומחה וחצי. כל הנתונים הכלולים בדו"ח רווח והפסד ובמאזן הם „מתואמים לאינפלציה". כלומר, לוקחים במלוא החשבון את הירידה בכוח הקנייה הכללי של השקל במשך שנת המאזן, והשפעתה על ההון העצמי, הנכסים וההתחייבויות של הבנק. לפני ההתאמה הזו, כלומר, בשקלים שוטפים, הסתכמו הרווחים של חמש הקבוצות הבנקאיות הגדולות אשתקד ב־600 מיליון שקל בקירוב, כפול יותר מן הרווח המתואם. האופן שבו הבנקים מחשבים את חובותיהם למס ההכנסה, ורושמים זאת בספריהם, הוא ג'ונגל של הוראות שהיו ושיהיו, ולפיכך אנו מגיעים לכדי אבסורדים גמורים — בנק מזרחי מפריש מיסים מהפסדים, ובנק לאומי, שרווחיו קטנו אשתקד בכחצי, משלם עליהם מס בשיעור כפול מבשנת 1985! להערכתי, הלכו רואי החשבון של הבנקים בכיוון של רישום מס מירבי אפשרי, במסגרת התקנות, כמובן. כי מהו מס שנוכה מן הרווח, אך לא הועבר בפועל לאוצר? זוהי קרן, זהו נכס, שמושקע ונושא רווחים, עד בוא היום של ההתחשבנות הסופית. הבנקים כוללים בנכסיהם לא מעט מיסים שהופרשו או שולמו בעודף; אשתקד במיוחד נהגו בנושא זה כסופר־שמרנות.

חובות או מחיקות

על פי מאזניהם, הפרישו אשתקד הבנקים לסעיף הקרוי „חובות מסופקים" מעל לחצי מיליארד שקלים. הפרשה זו איננה מחיקת חוב שאבד, כלומר, איננה הפסד ממשי: זאת היא מטרייה ליום סגריר, זו קרן לסיכונים עתידיים יוצאי דופן, שלא נלקחו מראש בחשבון בזמן מתן ההלוואות עצמן. מבחינתו של ההגיון הכלכלי, הפרשה לחובות מסופקים איננה מקטינה את הרווח של אותה השנה בה היא נרשמת במאזן, וההתייחסות אליה לא צריכה להיות שונה מלכל קרן־הון אחרת, הנוצרת מתוך רווחים לא־מחולקים. רק מחיקת הלוואות בפועל היא הפסד לבנק בשנת המחיקה; בדוגמא הקיצונית של בנק מזרחי, הופרשו אשתקד כ־70 מיליון שקל לחובות מסופקים, בשעה שבפועל נמחקו 17 מיליון שקל בלבד. גם מס הכנסה עדיין מתלבט בקשר להכרה בהפרשה — לא כמחיקה בלבד · לחובות מסופקים בעלות יצור לכל דבר, או כחלק מן הרווח הבלתי־מחולק. גם שני הבנקים הגדולים — הפועלים ולאומי — הפרישו אשתקד לחובות מסופקים סכומים גבוהים יותר ממחיקת החובות בפועל, ויצרו קרנות, המסתכמות במאות מיליוני שקלים. הבה נקווה, שלא יצטרכו לעולם להשתמש בהן.

הרווחים השוטפים של הבנקים, לפני ההפרשה למיסים ולחובות המסופקים, היו אשתקד כ־1.1 מיליארד שקלים, 750 מיליון דולר. לו היינו חיים עדיין במתכונת החולה של השנים 1980־1982, ייתכן שבסכום כולל זה היו מוצגות התוצאות העיסקיות שלהם לציבור, כהישג לא רע. השנה, הם נוהגים אחרת: אחרי ההתאמה לאינפלציה (כ־300 מיליון שקל), ההפרשה לחובות מסופקים (כ־530 מיליון שקל), ההפרשה למיסים על הכנסה (כ־230 מיליון שקל), מה שנשאר בשורה התחתונה הוא רק משהו, שנראה כקצת אבק.

אבל אם זהו אבק, הוא אבק כוכבים. כמו עמיתי האגדתי כפיזמון־הגבורה הישראלי, כך גם מערכת הבנקאות שלנו: אל תבכו אותה, זה תמיד מוקדם מדי. מן המקום שבו היא מוצגת היום, אפשר רק לעלות; היא תעלה. עדיין חוששת מעינא בישא, היא כבר יודעת מה מחלתה, נוטלת את התרופות הנכונות (אפשר להתווכח על המינון), מתנזרת מהרגלים שהחלישו וכמעט המיתו אותה בשנים הזן, ומתאפרת כך, שלא יראו את קצת הסומק, שעלה על לחייה.

(המשך מעמוד 10)

הבנקים הגדולים, 27,350 עובדים לעומת 34,850 בשיא של ספטמבר 83', ערב מפולת מניות הבנקאיות. נגיד בנק ישראל, פרופ' מיכאל ברונו, חוזר ואומר כי הבנקים עשו בתחום זה רק את מחצית הדרך ונדרש צמצום נוסף. ראשי בנק הפועלים אמרו, עם הצגת המאזן כי הבנק כבר הגיע לקצה גבול הקיצוצים בתחום זה ומעתה ניתן רק לגדול ולא להצטמצם.

יו"ר בל"ל, מאיר חת, מתח ביקורת על בנק ישראל ואמר, כי „הגענו לשלב בו קביעת הבנק שרירותית של קיצוץ אינה דרך יעילה להשגת מטרות ההתייעלות... ורצוי להניח לבנקים לבחור בדרכים היעילות ביותר לחסכון בהוצאות. בבנק דיסקונט מבקשים לצמצם את הוצאות כוח האדם ב־15 אחוז ולצורך כך הנהיגו תוכנית פרישה מרצון, שבמסגרתה יפרשו בקרוב 500 עובדים עם פיצויים מוגדלים בשיעור של 175 אחוז. בינתיים גם מסרבת הנהלת הבנק לשלם לעובדים תוספת שכר לעובדים ל־86־87 וסכסוך העבודה, שנמשך חודשים אחדים, הגיע עתה לבית הדין לעבודה.

שחיקת הדולרים

בנק דיסקונט סבל בשנה שעברה משחיקת השקעותיו של הבנק בשלוחה בארה"ב, במונחי מדד — שחיקה שגרמה לירידה בהון העצמי של הבנק, שחיקה זו לא באה לידי ביטוי בדו"ח רווח והפסד אלא בהונו העצמי. אם ניקח בחשבון את השחיקה הזו, יתברר שהתשואה להון העצמי הייתה שלילית. גם בבנק לאומי, שבו כשני שלישים מהנכסים נקובים במט"ח, הייתה השפעה ניכרת. להפריש בין עליית המדד והדולר המוקפא. סך המאזן של בל"ל ירד כ־10 אחוזים והסתכם ב־24 מיליארד דולר, וירידה זו העמידה לראשונה את בנק הפועלים בראש הבנקים מבחינת המאזן. מנכ"ל בל"ל צדיק בינו, אומר כי הבנק ייתן דגש עתה לנושא הרווחיות, גם אם זה יבוא על חשבון הגודל, אולם הוא הבטיח שבל"ל לא יוותר בקלות רבה — „אני מקווה שהוא יחזור להיות הבנק הגדול במדינה".

ירידה של כ־10 אחוזים במאזן נרשמה גם לדיסקונט (12.6 מיליארד דולר) וירידות מתונות יותר נרשמו ל„פועלים" (26.2 מיליארד דולר) ולמזרחי (6 מיליארד דולר). הבנק הבינלאומי הוא היחיד שמאזנו גדל בשנה שעברה (ב־3.3 אחוזים) והסתכם ב־2.8 מיליארד דולר. לבינלאומי יש גם יחס הון עצמי מאזן טוב 6.1 אחוזים, לעומת בל"ל ודיסקונט — 3.6 אחוזים, מזרחי — 3.3 אחוזים ובנק הפועלים — 3 אחוזים.

הבינלאומי השיג גם בנסיבות הקיימות, רווחיות סבירה של 7 אחוזים להון העצמי. לאחרים אין במה להתגאות: בל"ל ודיסקונט עם תשואה נטו של 0.3 אחוזים על ההון העצמי, הפועלים עם 2.2 אחוזים ובנק המזרחי הפסיד.

הבינלאומי כבר פרסם את תוצאותיו ברבעון הראשון של 87'. הרווח הנקי היה 8.4 מיליון דולר. גם בבנקים האחרים מרווחים על רבעון טוב. ד"ר סוארי אומר: „הרבעון הראשון של 87 יהיה „פגז" וזה מעמיד בסימן שאלה את כל המעורבות הממשלתית. יש יותר מדי מעורבות במערכת. אם יש טעות בקביעת הריבית, יש לבנקים רווחי ענק. אם טועים בקביעת עמלות, יש להם הפסדים. כל הזיגזגים האלה מיותרים ולא טבעיים. חובות מסופקים נושאים בישראל אופי מיוחד מאוד, כי אי־הוודאות היא ביחס להתנהגות הממשלה, וכבר לא רק בין הבנק ללקוח. בחובות כמו של המושבים, סולל בונה או אלסינט הרבה יותר תלוי מה שתעשה הממשלה מאשר הלקוח, וזו אי ודאות מאוד גדולה".

„פרט לכך", אומר ד"ר סוארי, „יש תהליך קשה של תחרות מחוץ למערכת הבנקאית. הבנקים נכנסים עכשיו לעידן חדש ותהיה להם בעיה של תחרות עם גורמים חוץ בנקאיים — מתווכים גדולים שיעברו דרך הבורסה ואין עליהם שום פיקוח. על הבנקים יש הרבה פיקוח ולכן הם יימצאו בשלב מעבר, עד שייצא איזון חדש של הקטנת הפיקוח בבנקאות והגדלת הפיקוח מחוץ למערכת הבנקאית. בשלב הביניים יש יתרון לגורמים חוץ בנקאיים וזה עלול לרדות את השיפור ברווחיות הבנקים בכמה שנים".

העורך הכלכלי: צבי טימור

7.5.87

בעריכת עלינא תורי

מסך ראשון

תסכול מוסיקאלי

מאת גיורא מנור

"הקונטרבס" • מאת פטריק זיסקינד; בימוי: יוחנן טאובן; תרגום: גד קינר; עיצוב בימה: יוסי לדרמן; יעוץ מוסיקאלי: לובה קוגן; בביצוע שמואל עצמון.

האם זה מקרה, שבזמן האחרון מתרבות הצגות־היחיד כפטריות אחרי הגשם? מכל מקום, גם שמואל עצמון בחבורה נכבדה זו של סולנים תיאטרוניים. והפעם המחזה בו הוא מופיע עוסק דווקא באחד נגן קונטרבס — אחד שתמיד ניצב בשורה האחרונה של התזמורת, מישהו, שאם קיים דבר כזה, הוא התגלמות ה"אנטיסולן", האיש מן השורה פאר־אקסלאנס.

הבכורה נערכה ב"הבימרתף", בו ראינו לאחרונה שיעור מורגם בתורת היחסות של איינשטיין, בביצועו של מישא אשרוב, והפעם זהו שיעור בתורת המוסיקה והתסכול האישי.

הקונטרבס הוא כלי מגושם, שקשה לטלטל אותו, שצלילו מחוספס. מכשיר הגורם תמיד קשיים לבעליו, מין פיל, הסובל מרגשי נחיתות. כלומר, כמובן, לא הכלי, אלא הנגן.

ולא די שהקונטרבסיסט נמק באלמוניותו ורואה את עצמו כ"פקיד־אמנות", גם חייו הפרטיים מלאי בדידות. הוא מאוהב בשרה, הזמרת הצעירה, אבל אינו מעז לומר לה זאת. כי הוא סבור — בצדק — שיש לה מחזרים מושכי לב יותר ממנו.

במשך ההצגה — עוד אחד מאותם מופעים, המשכים יותר משעה ללא הפסקה! הוא מרוקן לתוכו שלושה בקבוקי בירה. לרגעים קינאתי בו, שהוא יכול לרוות צמאונו, שעה שאני חייב לשבת בשקט ובנימוס, צמא. חוץ מזה, אחרי שלוש בירות, לא נחוץ ללכת לשירותים? ביטול ההפסקה בתיאטרון הוא ממש צער בעלי־חיים.

הדמות שבנה המחזאי, יש בה תערובת של חן וטרחנות, של ידע מקצועני מרתק ונידנוד. חוששני, שהבמאי והמבצע ניסו יותר מדי למצוא חן בעיני הצופה, ובשל כך יש משהו מעצבן במשחקו העשיר בגוונים של שמואל עצמון.

כי מה שכתב זיסקינד הוא, לדעתי, כמעט קאריקאטורה, ויחסו לדמות הנגן הבודד בהמון הרבה יותר ביקורתי מזה של הבמאי.

אגב, בטקסט נאמר מספר פעמים, שקטעי המוסיקה המושמעים, מקורם בתקליטים שמנגן הקונטרבסיסט שלנו. בהצגה מגיעים הצלילים מאיזה "עולם אחר". וזה גם גוזל מהשחקן עוד אמצעי בימתי (הפעלת הסטיפון) וגם הופך את ההצגה להרצאה מורגמת, ומפנה את תשומת לב הצופה למנהל הבימה הבלתי־נראה, המפעיל את האפקטים.

הנגן בנה בביתו חדר אטום מרעש. כביכול, אולי סמל לבדידותו, אבל שומעים היטב את הטלפון, את דפיקות השכנה מלמעלה. איך זה מתיישב? מה גם התפאורה אינה אלא כמה צינורות דקים, שאינם ממלאים כל תפקיד חזותי או דראמאטי, והם ניגוד גמור לאטימות עולמו הסגור הדרמטית של הנגן. הבאס על כנו — מין טורסו של אשה — היה מספיק בהחלט.

לאמיתו של דבר, זה כלל אינו מחזה על מוסיקה, אלא על העדר היכולת להזדהות. מי שעבודתו מחייבת אותו להיות אחד מחבורה, יש לו בעיה חמורה אם אינו חש קשר לקולקטיב, שהוא חלק ממנו. הנגן שלנו הוא אינדיווידואליסט השבוי בקולקטיב. אין לו גאוות־יחידה, הוא חש את עצמו כבורג בלתי־חשוב, ורגשי נחיתות אלה מביאים אותו להגזים בערכו האמנותי של הכלי המגושם שלו, שרק מלחינים מסוג ד' כתבו עבורו יצירות שהוא במרכזן, כפי שהנגן מסביר בהנאה מאזוכיסטית.

ניכר במחזה, שמחברו מכיר היטב את הבעיות החברתיות והנפשיות של הנגן האלמוני בתזמורת המפורסמת. ואולי זו גם מין זעקה של האיש הקטן, המבקש לו הוכחה לקיומו. הדמות היא למעשה כאחד מ"האנשים הקטנים" של גוגול. כמו בובצ'ינסקי (או שמא דובצ'ינסקי? הרי עצם הכפילות של שניים אלה ב"רביזור" מעידה על כך שיש רבים כמותם), המבקש מחלסטקוב: "אם יזדמן לך לדבר עם הצאר בפטרבורג, אמור לו, שבעיר פלונית חי לו איוואן איוואניץ' בובצ'ינסקי. שיידע." אנשים מגוחכים, אבל גם מעוררים רחמים. חוששני, שמואל עצמון יותר מדי מבסוט מעצמו בתפקיד נגן הקונטרבס.

בהתחלת ההצגה היה בתנועתו משהו מופרז מעט, אבל תוך כדי המונולוג הארוך הוא מצא את התנועה והטון הנכונים. והוא היה משכנע גם ברגעים, בהם היה עליו לנגן בכלי עצמו. ומצא חן בעיני הסיום המינורי, הרומז ברורות על כך, שהוא לא יעשה איזה מעשה פרובוקאטיבי — כפי שהוא מאיים לעשות • כדי להפנות אל עצמו ולו לרגע, ובמחיר פיטוריו מהתזמורת, את תשומת לב העולם והעלמה שרה הנערצת, שאינה מודעת לחיזוריו.

עיקר כוחו של המחזה הוא בניגוד בין הוד המוסיקה המושמעת, לבין עליבות חייו של האלמוני מהשורה האחורית של התזמורת, המייצר אותה, שבלעדיו אין לה קיום כלל.

שמואל עצמון – הערובת של חן וטרחנות

מופע

העיניים האלה

עם ועל מריה בטניה

מאת שלמה סלוצקי

מאחר שכבר שמעתי, שבליל ארגנטינה אני "מכור" לזמר ולזמרים הדרום אמריקניים, ומאחר שבהזדמנות זו אני בא לדבר על זמרת שהופעותיה בארץ, בשבוע שעבר ובערב חג העצמאות, לא "התפוצצו" מקהל רב — ואולי גם בגלל כמה ביקורות לא מחמיאות ברדיו — החלטתי להביא כאן את התרשמותה של חברתי — צברית מבינה וברנית למדי בענייני מוסיקה — מהופעתה של הזמרת הבראזילאית מריה בטניה, שמסתכמת במילה אחת. "מקסימה".

את זה היא אמרה לי עוד בהפסקה וחזרה ואמרה בסוף ההופעה, על מדרגות הלובי של היכל התרבות בתל־אביב, בדרך הביתה בליל העצמאות. אחר־כך, בין הפטישים המאיימים לחדור לתחום הפרט של ראשינו בעיר תל־אביב הרועשת, אשמע אותה מוסיפה שזו אכן זמרת שאפשר לשמוע אותה גם כאשר אינך מבין מילה. בהמשך גם שמעתי התפעלות מהתנועה על הבמה, אותן תנועות גוף קלות שבקלות בתוך שמלת התכלת שלבשה, ומאותן פנים גלויות בתוך רעמת השיער השחור, והעיניים.

"העיניים", — אומרת לי חברתי — "העיניים האלה תופסות אותך, מרכרות אליך כאילו דרכן אתה רואה אדם שאינו סתם זמר מבצע, אלא אישיות. מעניין אם היא כזו באמת..."

וכאן יבוא הרגע שלי, להגיד לה שאכן, כך נראית מריה בטניה מקרוב, וכך היא נשמעת בראיון • שערכתי איתה לאחר מסיבת העיתונאים עם בואה:

מריה בטניה: "במופע שלי אין מה שאתה קורא 'מוסיקה של בראזיל פור אקספורט'. אותה מוסיקה ממוסחרת לתיירים נראית לי לגמרי מיותרת וחסרת ערך, כי הרי יש לנו כל כך הרבה בבראזיל האמיתית, שאין טעם להמציא משהו מיוחד מפלאסטיק, רק ליצוא".

שאלתי אותה על הטרופיקליה, אותו זרם שהיא הנהיגה בשנות השישים יחד עם אחיה הבכור, קאטנו בלוזו, ג'ילברטו ג'יל וגל קוסטה — ששבר את האקורדים המאוד מסודרים ומעומלנים קמעא של "הבוסה נובה", ששלטה בכיפה — וברגליים — באותה תקופה.

מריה בטניה: "הבוסה־נובה היתה מוסיקה שנוצרה על־ידי מעמד בינוני עירוני ודיברה אליהם דרך הרדיו והטלוויזיה. לעומת זאת, הטרופיקליה שלנו באה מיסודות יותר כפריים ועממיים ומכאן שהיינו צריכים להיאבק כדי שזו תהפוך היום למוסיקה הפופולרית בבראזיל. יש בטרופיקליה שמחת חיים וגם קרנבל, אבל גם שירים שמספרים על העם, על דאגותיו ותלאותיו".

כיצד השפיע המשטר הדיקטטורי בארצה, שהסתיים רק לפני כשנתיים לאחר כעשרים שנה, על המוסיקה הבראזילאית?

מריה בטניה. "ההשפעה היתה רבה. השפעה מגבילה, הורסת ומעוותת, שהבריחה רבים מהיוצרים החשובים שלנו לגלות

מריה בטניה – זאת לא "מוסיקה לתיירים"

לארצות נכר, ואותנו, אשר בחרנו להישאר בארצנו, להיאבק מבפנים, וללמוד לנסח את רחשי העם בעת כאבו, גם בשירים ובפזמונים כביכול. בשנים האחרונות אלפי אנשים בכל התחומים מנסים לבנות מחדש את תרבות בראזיל החופשית".

עד שעלינו הביתה, הספקתי לספר גם על הפירגון הכן של מריה בטניה לכוחות הצעירים של הזמר העממי הבראזילאי, על האיזון שהיא מחפשת בשיריה בין המנגינה והמלל, על עמדתה החיובית כלפי תרגום שירים בראזילאים לשפות אחרות, גם אם היא יודעת שמאבדים משהו חשוב בתהליך, ואפילו על התפקיד החברתי של הקרנבל, כפי שהיא רואה אותו.

בבית, על כוס קפה של אחרי חצות, תהינו שנינו מה הביא מבקר מופעים רדיופוני לקטול בצורה כה קשה את בטניה ... האחר, ועל מזלה הרע שנאלצה להתחרות ... הקהל ביום חמישי עם להקה "מסמה" שהופיעה בפארק הירקון, או עם ליל ... העצמאות, שבו הופיעו זמרי ישראל ...

פליד׳׳ ושניר חתני פרס מרגלית

פרס מאיר
התיאטרון יועד
וחנה שניר.
הטקס יתקיים
הירושלמי בהש
החינוך והתרבות

מרגלית לאמנות
זיום לעדנה פליד
ולם תיאטרון החאן
ת יצחק נבון, שר

בתוכנית: דברי פתיחה מאת מרדי
איש שלום, יו"ר הנהלת הפרס. את נימוקי
ועדת השופטים יביא משה שמיר. הנעימה
ד"ר דן רונן.

חסר יחוד

מאת יוסי ו...

בערב (30.4) ג'אז גרמני, הופיע לסיק, הופיעה לחק שזה מסביר את בקהל, אבל בשבי

הורסט יובר, המכ אותו בשורה אחת השוואה מוגזמת. ס עולה גם בג'אז הני המוסיקאים וכונה ק מאקסימום הוא יבנו ובאירופה.

הבעיה של לנץ טכנית טובה, אין ס

...ולי לנץ, פסנתרן ...תף העליון בבית ...נטנה" בפארק. לא ...עוט המשתתפים ...וגינות.

...ל לנץ ב"enja" מציב מישל פטרוציאני. ...יני הוא היום כוח ...ק, מקליט עם טובי ...ה, לנץ לא יגיע לזה. ריירה סבירה ב"enja"

...חומר. יש לו יכולת ...והוא שולט בפסנתר,

אלא שהוא נשמע יותר מדי דומה לפסנתרנים אחרים. קשה לגלות מה מקורי בו. משום שיהיה קשה לכתוב על פטרוציאני להשוות לנץ מעדיף לנגן קטעים ארוכים עם הרבה איזכורים וציטאטים. משלב מנגינות שונות ממוסיקה קלאסית ועד "ג'אז של ברודווי". בתוך אותו קטע נותן לעצמו לברוח לכיוון המנגינה טכנית של גנינה ושובה את הגשם. ריבוי הסגנונות, במקרה של לנץ ... בעוכריו, לא ... שום דבר מקורי ... מעניין בגירסה שלו לקטע של קולטריין ולמרות זאת היה זה הקטע הכי מעניין ... שאר הקטעים היו ... לנץ עצמו והאמת ... נטולי השראה. ... עליו שיש לו ...

אלינגטון היה הסווינג. אני ...

מסולן לחמישייה

פסטיבל ישראל 87

שנברג — ברג — וברן

מאת דוד אור

האסכולה הווינאית השנייה, שהיא אולי המורכבת והחשובה במוסיקה של המאה העשרים, היא נושא של מופע מיוחד שמוקם לפסטיבל ישראל. שנברג, המלחין החדשן שהמציא את שיטת 12 הטונים ובזה שינה את פני המוסיקה, הוא מלחין שעד היום לא ממש עוכל מאוזני המוסיקה הקלאסית.

קבוצה של מוסיקאים צעירים, מהשורה הראשונה בארץ, באים לפרוע חוב של כבוד לשנברג, ברג וווברן ומעניקים לקהל רחב, שרוצה להרחיב את השכלתו המוסיקאלית מעבר לחידושים אופנתיים, הזדמנות להאזין למקבץ לא כבד מדי של יצירות מלחיני האסכולה. להמתקת הגלולה המוסיקלית יהיו בערב גם הסברים מאירי עיניים ואוזניים של מיכאל אוהד והוא יהיה בנוי במתכונת מעניינת. הערב בנוי על עקרון עולה במספר הנגנים, מסולן — לחמישיות.

יפתח מנחם ויזנברג, הפסנתרן הרב גוני, בקטעים קטנים לפסנתר סולו של שנברג. יצטרף אליו אלי חפץ בארבעה קטעים לקלרינט ופסנתר. יגאל טונה הכנר ודורון טויסטר הצ'לן יצטרפו לשלישייה ורביעייה של ברג וובר, וכולם ביחד יסיימו בסימפוניה הקאמרית של שנברג, שהיא אבן דרך במוסיקת המאה העשרים וכתובה במקום ל־15 כלי סולו. משתתפים נוספים בערב הם מיכל מלצר החלילן ומורטון קם הסקסופוניסט, וביחד הם קבוצה של נגנים יכולה לנגן באותה מידה "ג'ם סשן" או קונצרט של מוסיקה עתיקה. קטעי הקישור והמשחק יבוצעו ויבויימו בידי אילן תורן, שחקן תיאטרון חיפה, וזהו ערב חובה לתלמידים ולקהל הרחב. המוסיקה של המאה העשרים דורשת מפתחות מיוחדים להבנה ויש כאן נסיון להביא אותה לקהל הרחב בצורה מעניינת ופופולארית.

פיליפ גלאס אמנם הרבה יותר אופנתי, אך הערב הזה מתוצרת כחול־לבן הרבה יותר חשוב והרבה יותר מעניין.

מוצ"ש • 30 במאי, תיאטרון ירושלים.

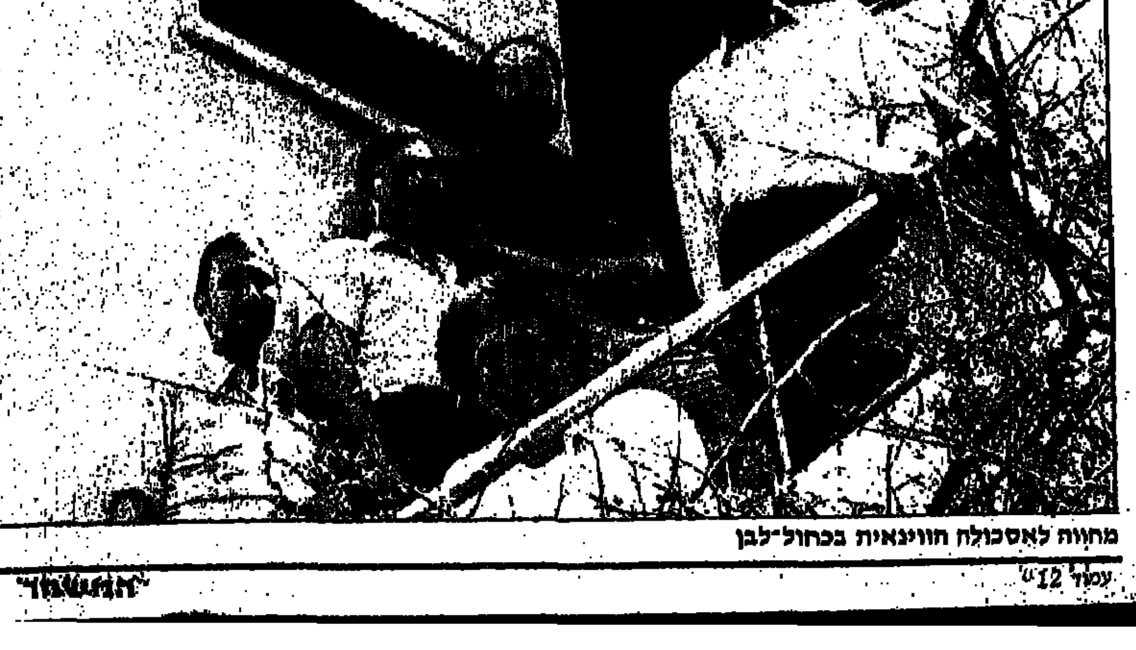

מחווה לאסכולה הווינאית בכחול־לבן

בעריכת צביה בן־שלום

את מרגישה שאינך בודדה במערכה

לישיבת האינטרנציונאל הסוציאליסטי שהתקיימה באפריל ברומא היו אורחים מיוחדים במינם. התקבצו נציגים מאירופה, אסיה, אמריקה (בעיקר הדרומית) ואפריקה — ראשי ממשלות, ראשי מפלגות, אינטלקטואלים, אשר מחתרת לשעבר והיום וגולים מיהם, היתה הרגשה של אחווה, של סולידריות, של אמונה שחושבים מה ורוצים עולם טוב יותר, צודק יותר, שיוויוני יותר — עולם של שלום, של קדמה ושל משטרים דמוקרטיים אמיתיים. הרגשה שעקרונות כמו סוציאליזם והומאניזם שוברים את חומות והמחיצות הלאומיות ויש שותפות לדעה ולמאבק שבאים לחזק ולעזור אחד לשני, והעיקר לשאוב כוח ואמונה בצדקת דרכם.

אין ספק, הסנסציה המרכזית בישיבה זו היתה המפגש המשולש של שמעון פרס, הנציגים המצרים והנציגים הפלשתינים, במידה שלווה ועניינית ומול התקשורת.

אך מאחר שייעודי המרכזי במשלחת היה לייצג את חברות מפ"ם, בעיקר בישיבת האינטרנציונאל של הנשים, שהתקיימה לאחר האינטרנציונל הכללי, ברצוני להקדיש דברים לאינפורמציה והתרשמות מן הקטע הזה של האינטרנציונאל.

ראשית כל, כבר בישיבה הכללית נראה בעליל, שסוציאליזם לחוד ושוויון בין המינים לחוד. ברור היה לעין ש"לא אלמן ישראל" ובעיית ייצוג הנשים אינה בעיה ייחודית לנו, אלא בעיה בינלאומית.

לא אגזים אם אומר שבסך הכל בישיבת האינטרנציונל הכללי היו 15־20 אחוזים נשים, כשעל הבמה יושבים כחמישה־עשר גברים ושתי נשים, וכל זאת לאחר מאבק ארוך שנים בגוף זה לייצוג נשי ולאחר מאבק (ושלפי דעתי מתחיל להניב פירות) שבכל משלחת תהיה לפחות נציגה אחת, שתשתתף הן בישיבה של האינטרנציונל הכללי והן באינטרנציונאל של הנשים.

מים ובריות מילה לבנות

הנושא המרכזי שעלה בישיבת האינטרנציונאל של הנשים היה עזרה לנשים בחברות מתפתחות. הדיווח הראשון היה של חברה מן המשלחת של המפלגה הסוציאליסטית האיטלקית, שסיפרה על ארגון איטלקי של נשים שפועל במספר ארצות באפריקה לקידום מעמדן של הנשים ולשיפור תנאי חייהן, אך בעיקר לפיתוח המודעות שלהן לגבי עצמן. היא התמקדה בשתי בעיות: — בעיית המחסור במים באזורים שונים באפריקה, שמאלץ נשים ללכת קילומטרים כדי להביא מים למשפחותיהן, והבעיה החמורה יותר — היא טקס המילה לבנות בגיל 12, שעדיין נהוג בשבטים רבים באפריקה.

הנציגה האיטלקית הביאה סרטי וידאו שהובאו מאפריקה, ובהם תיאור הטקס, שלא נעשה בהרדמה כללית ולא בבית חולים מסודר, אלא בתנאים קשים ביותר.

גני ילדים במגזר ערבי

חברת־הכנסת נאוה ארד מישראל נתנה סקירה רחבה על פעולת ההסתדרות ובעיקר על פעולת מכון כרמל בחיפה, עם קבוצות שבאות להשתלמות במכון מאפריקה ומאסיה. אני הקדשתי את רוב דברי לפעולת מחלקת החברות של מפ"ם, פעולה משותפת של נשים ערביות ויהודיות בהקמת גני ילדים במגזר הערבי, כשהיום יש במגזר הערבי שישים גנים שהוקמו ומופעלים בעזרת מפ"ם ונותנים חינוך לילדים גילאי 3־5, משחררים את האמהות לקידום אישי ויצרו קאדר של עשרות חברות שקיבלו הכשרה מקצועית חינוכית, חלק מהן הגיע למנהיגות פוליטית בכפרן ואף פעילות מרכזיות במפ"ם.

מי בחר את הנציגות

הישיבה השנייה הוקדשה לנושא הידוע של ייצוג נשים במפגש, כשהתלונות נשמעות מוכרות... ראשית, נשמעה תלונה שבחלק גדול של המשלחות נקבע הייצוג על־ידי מזכירי המפלגות ולא על־ידי גוף של חברות. שנית, נשמעה תלונה על האחוז היחסי של ייצוג הנשים באינטרנציונאל ושלישית, נשמעה תלונה שחלק מן החברות שבאות לאינטרנציונאל הכללי לא נשארות לאינטרנציונאל של הנשים. בנקודה זו ביקשתי רשות דיבור וסיפרתי שבמפ"ם קם צוות של חברות לאינטרנציונאל הסוציאליסטי שנפגש ומקבל מידע על הנעשה ובוחר את הנציגה למפגש. דברים שהתקבלו באהדה רבה.

המשתתפות בישיבות האינטרנציונאל מייצגות קשת רחבה של נשים מדרום־אמריקה וממרכזה שנמצאות במצב קשה, כמו הנציגה מצ'ילה, שהיא חברה במחתרת נגד המשטר ואף בילתה בבתי־סוהר, ושתי נציגות מגואטמאלה שהיו חברות במחתרת עד שהוקם משטר דמוקראטי אחת מהן איבדה את בעלה, שהיה פעיל במחתרת ונעלם לפני כמה שנים ואיננו... לעומתן, מה שמטריד את הנשים מצפון אירופה בעיית איכות הסביבה, ויש רק לקנא ברווחה הסוציאלית ובתחיקה הסוציאלית בארצותיהן.

בשיחות אישיות נתקלתי במיוחד בשאלה איך אנו מגדלות את בנינו, כשאנו יודעות שהם עתידים ללכת לצבא להילחם ולפעמים לא לחזור מן המלחמות...

אין ספק, שמפגש מסוג זה הוא קודם כל מפגש של סולידריות ושל שאיבת כוח של כל המשתתפות, להמשיך ולהיאבק כל אחת בארצה למען העקרונות שהיא מאמינה בהם, והם משותפים לכל המשתתפות. הוא נותן הרגשה שאת לא בודדה במערכה ויש גם בעולם תמיכה במעשייך...

נעמי ריפתין

דף מחוברת על פעולות יהודית־ערבית שחלקו חברות מפ"ם

רוב השוויצרים חיים בכפר

בתחילת שנת 1986 חיו בשוויצריה 6,484,800 תושבים. מהם פחות ממליון נפש (949,600) בחמש עריה הגדולות של הארץ — ציריך, באזל, ג'נבה, ברן ולוזאן. בשנים האחרונות ניכר בשוויצריה תהליך של יציאה מהעיר אל הכפר ובמהלך השנה האחרונה עזבו את עריה הגדולות בממוצע כאחוז אחד מאוכלוסייתן. רוב האוכלוסייה של שוויצריה עדיין חיה בערים בינוניות ובכפרים — נתון זה מתפרסם בחוברת השנתית של מידע סטטיסטי לגבי שוויצריה, היוצא לאור על־ידי המרכז השוויצרי לסטטיסטיקה.

נתון מעניין אחר מהחוברת מלמד, כי החלק הארי של אוכלוסיית שוויצריה עוסק בחקלאות. על ענפיה השונים (2,009,700 איש). במקום השני עומדת התעסוקה בתחומי השירותים 1,757,200 איש ורק 1,204,000 נפש עוסקים בתעשייה.

אשר לתוצר הלאומי הגולמי של שוויצריה, זה הגיע בשנת 1984 ללמעלה מ־225 מליון פר"ש וההכנסה הלאומית הגיעה ל־160, 192 מליון פר"ש.

החוברת כוללת מידע רב נוסף בתחומי גובה המחייה, פילוח ענפי התעסוקה, אנרגייה, תחבורה, תיירות, פיננסים, ביטוח סוציאלי, בריאות, חינוך, אמצעי־התקשורת ואפילו נתונים לגבי העבריינות בשוויצריה.

חופשה בצרפת

חברת אייר פרנס מפיצה בין סוכניה את כתב העת PASSWORD (סיסמא), המוקדש לתיירות ברחבי צרפת, והמציע לקוראיו מגוון של שירותי מידע, מסלולי תיור, רעיונות מקוריים לבילוי וכו'. בגיליון האביב כתבת צבע על אביב ברחבי צרפת, כתבה מיוחדת על תיור בדרכי המים, מדריך שימושי למסעדות פריס, מדריך תמציתי למחירי המלונאות ברחבי צרפת וכו' אם אתם מתכננים חופשה בצרפת בקשו מסוכן הנסיעות שלכם להראות לכם את המגזין.

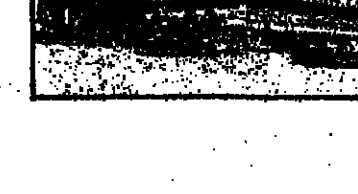

מרשמים למחברת

סלט כמו ארוחה

בימים אלה, בין אביב לים, מתבקש אל שולחננו הסלט האלגנטי, ולפי מצב האוויר, שעת האוכל, מצב הרוח או התיאבון – הוא מתפקד כמנה ראשונה, כתוספת או כארוחה בפני עצמה.

סלט סלק ודג מעושן

300 גרם דג מעושן: 400 גרם סלקים קטנים: 200 גרם בצל: 5 כפות מלפפונים כבושים בחומץ, או צלפים: 2 חלמונים: 2 כפות חרדל: 3 כפות שמן: מיץ לימון: מלח: פילפל: סוכר – לפי הטעם. אם הדג מלוח מאד – גם כוס חלב.

רוחצים את הסלקים ומבשלים בקליפותיהם עד שיתרככו. מסננים, מצננים וקולפים. חותכים לקוביות קטנות. מתבלים במלח, פלפל ומיץ לימון. מנקים את הדגים מהעור והאידרה. אם הם מלוחים מאד – או עם טעם לוואי – שורים אותם בחלב במשך 20 דקות ומספיגים במגבת נייר. חותכים את פילה הדג (לרוחב) לרצועות דקות. מכינים רוטב מחלמונים, חרדל ושמן (מוסיפים אותו בזרזיף דק, תוך בחישה מתמדת), מתבלים במיץ לימון, מלח וטיפת סוכר. קולפים את הבצל, קוצצים דק, מתבלים במלח, סוכר ומיץ לימון. מוסיפים את הבצל למחצית הרוטב. מסדרים את רצועות הדג במרכז של צלחת הגשה, מסביב – תלוליות של בצל ברוטב וביניהן – תלוליות גדולות יותר של סלק, שעל כל אחת מהן שופכים קצת מהרוטב. קוצצים דק את המלפפונים או הצלפים ומפזרים על הדג. מקשטים בעלי חסה או פטרוזיליה.

סלט אורז ודג מבושל

כוס וחצי אורז מבושל (בהרבה מים): 100 גרם צימוקים: 300 גרם דג מבושל (כלשהו): 1 וחצי גביעי שמנת חמוצה: 3 לימונים: מלח: פילפל: פפריקה חריפה: 3 כפות פטרוזיליה קצוצה.

מבשלים את הדג עם הרבה ירקות (או משתמשים בשאריות מארוחה), מנקים מעור ואידרה וחותכים לקוביות יפות. רוחצים את הצימוקים ומשרים במים פושרים לחצי שעה עד שעה. את האורז המבושל מפוררים במזלג לגרגרים. סוחטים מיץ משני לימונים. שמים בקערה את השמנת, מוסיפים, תוך בחישה, את מיץ הלימון, מתבלים במלח ופלפל. מוסיפים לקערה את האורז והצימוקים המסוננים (משאירים 10־12 יפים לקישוט), מערבבים ומתקנים את הטעם. מוסיפים את הדג ומערבבים בעדינות. מקשטים את קערת הסלט בפרוסות דקות של לימון, ועל כל אחת מהן שמים צימוק. זורים פטרוזיליה קצוצה ופפריקה חריפה.

סלט עוף וירקות

300 גרם חזה עוף מבושל או צלוי: 400 גרם שקית אפונה ירוקה קפואה: 200 גרם (ראש גדול) כרפס: תפוח עץ (רצוי גרנד): 3 כפות מלפפונים כבושים: כוס מיונית: מיץ לימון: מלח: פלפל: סוכר: פטרוזיליה קצוצה.

קולפים את הסלרי, פורסים לפרוסות עבות ומבשלים כ־10 דקות. מסננים וחותכים לקוביות. מבשלים את האפונה לפי ההוראות על האריזה. מסננים. חותכים את בשר העוף לרצועות דקיקות. קולפים את התפוח וחותכים לקוביות קטנות. מערבבים במיונית. מוסיפים את האפונה, העוף, הכרפס והמלפפונים הקצוצים דק. מתבלים ומקשטים בפטרוזיליה קצוצה

סלט חזה אווז או ברווז

300 גרם חזה ברווז או אווז צלוי: 10 גרם בצלצלים (אפשר לחשת... ראשים הלבנים של הבצל הירוק): 100 גרם אגוזי מלך קלופים: 3 כפות שמן: 1 כף חרדל: מיץ לימון: מלח: פילפל: 4 כפות פטרוזיליה קצוצה: 2 ביצים קשות.

מסירים את העור מחזה האווז (או הברווז) וחותכים את הבשר לקוביות קטנות. מנקים את הבצלצלים, אחד או שניים פורסים לפרוסות ומפרקים לטבעות, את האחרים – קוצצים. מתבלים במיץ לימון ומלח. קוצצים את האגוזים (משאירים אחדים שלמים, לקישוט) ומטגנים זמן קצר (תוך הקפצה) במחבת יבשה. מצננים. מערבבים את השמן עם החרדל ומיץ הלימון, מוסיפים לרוטב את הבשר, הבצלצלים הקצוצים, האגוזים המטוגנים ושתי כפות פטרוזיליה. מערבבים, מתבלים במלח, פלפל ומיץ לימון. מסדרים את הסלט בצלחת הגשה, מקשטים באגוזים, טבעות בצל ופרוסות או שמיניות של ביצים קשות ופטרוזיליה קצוצה.

סלט שעועית ירוקה ואנשובי

קופסת אנשובי: אריזה (400 גרם) שעועית ירוקה, קפואה: 2 חלמונים: 1/2 כוס שמן: 2 שיני שום: מלח: פלפל.

מבשלים את השעועית לפי ההוראות על האריזה, מסננים ומצננים. מועכים את השום עם מלח, מערבבים עם החלמונים והשמן (אפשר במעבד מזון, שופכים את השמן בזרזיף דק דרך הארובה, בעוד המכשיר פועל). מוסיפים את השמן של האנשובי, מערבבים ומתבלים. מסדרים את השעועית על צלחת הגשה, מקשטים ברצועות אנשובי חצויות, שופכים עליו את הרוטב. מתבלים במלח ופלפל.

פנינה עושה הכריכים

כמעט כל אדם חולם לשנות את אורח חייו, ללמוד משהו חדש, לעשות הסבה מקצועית. אצל רובנו, בין החלום והביצוע יש מרחק רב. לא כך אצל פנינה רוזנבלום. היא חושבת על משהו, מוצאת שזה כדאי ורצוי ו..קופצת למים. כך קרה לה לפני כשבועיים. הייתה רעבה (השד יודע למה. היא יכולה לאכול מתי וכמה שהיא רוצה ולא רואים עליה) וביקשה מהעובדת במכון הקוסמטי שלה להביא לה כריך. הכריך היה, כרגיל, איום... עטוף בנייר לא נקי, ממולא בפרוסת גבינה מיובשת, שתי פרוסות מלפפון שפעם היה ירוק ועלה חסה חום בהיר. פנינה החליטה להראות "לנו שאפשר להכין כריך אסתטי, משביע, טעים וטרי.

ביום העצמאות עשתה את הצעד הראשון: 2000 כריכים, שנועדו להימכר במזנון הפתיחה של כינוס הפועל. הזמינה אותי ל"מבצע הכנה", שהתחיל ב־8 בבוקר, באולם שכור באזור התעשייה של גבעתיים. כדאי היה להתאמץ כדי לראות את "נערת חזותי מס' 1" בפעולה. מקום מאוורר, קצת חשוך ומאוד נקי, ממש מבריק. פנינה אוהבת סביבה נקייה. על הרצפה ארגזים מלאים מלפפונים, עגבניות וחסה, הכל טרי, ישר מן המשק. בחור אחד רוחץ ופורס את הירקות, שלוש בנות, ישבו ליד שולחן ארוך אחת חצתה את הלחמניות, אחת מרחה מרגרינה והניחה פרוסות גבינה צהובה והשלישית הוסיפה שפע של ירקות פרוסים. פנינה, שעמדה בקצה "קו הייצור", ארזה את הכריכים בשקיות ניילון, הוסיפה מפית וסגרה הרמטית במכונת־לחץ. היא הייתה מאושרת. כל הזמן שרה וחייכה. "זה אני אוהבת, לעבוד ולעשות משהו מיוחד. אוף, משהו שלא כולם עושים..." אמרה בין שיר לשיר. כל ארגז שהתמלא כריכים העלה את מצב רוחה.

"הרעיון בא לי כבר מזמן, אך איכשהו לא יכולתי להתארגן ולבצע אותו. — סיפרה — פעם חשבתי לקבל את הזכיון ל"קוקיס", העוגיות האמריקניות המפורסמות, ולייצר אותן בארץ. אבל חברי שיכנעו אותי שזה לא בשבילי. עכשיו אחרים עושים מזה מיליונים.

השקיות שבה ארוזים הכריכים

ועכשיו החלטתי לא להתייעץ. פניתי לקיבוץ נגבה ושאלתי אם יהיו מוכנים להכין בשבילי את השקיות. הם מייצרים אריזות מפוליאתילן, בכמויות עצומות, אבל הסכימו לייצר בשבילי כמות קטנה יחסית. פניתי לגראפיקאי דניאל מלכה מאור יהודה והוא הכין לי דגם של שקית ושל מפית, עם תמונתי במרכזו. עזר בעיצוב הצייר דן ריזינגר."

מה היא שמה בתוך הכריכים? גבינה צהובה, סלטים למיניהם, שתכין בעצמה, כמו סלט טונה, ביצים וחצילים. לכל כריך יהיה ריפוד עשיר של ירקות. מאוד טריים. יהיו גם כריכים עם פסטראמה ומיני בשרים. גם הלחם יהיה מסוגים שונים — מלחמניה ועד לחם כפרי. לדברי פנינה, היא החתימה את מפיצי הכריכים על התחייבות למכור אותם רק במשך 24 שעות, שיהיו טריים. כמה יעלה הכריך? תלוי במוכר, פנינה מעריכה שב־3 שקלים. אני מכינה כריכים די גדולים כדי להשביע, אך לא גדולים מדי. — היא מוסיפה בחיוך ממזרי, אני רוצה שיקנו שניים. וכיוון שאכין כעשרים מינים, לא ישתעממו."

בהתחלה מתכוונת פנינה לשווק כריכים למזנונים של הסינרמה, היכלי ספורט, בלומפילד ומיגרשים אחרים, בתי קולנוע ולאירגונים פרטיים. אחר־כך תפתח — היא מקווה, מזנון־כריכים. ואולי, מי יודע — רשת שלמה...

למחרת, יום העצמאות טילפנתי אל פנינה. שאלתי: נו... כמה כריכים נמכרו? ופנינה בקול מנומנם, ענתה: אני הרוגה, אין לי ידיים ואין לי רגליים והגב שבור, והכל, הכל הלך בציק..."

חיה יוסף

באיצטדיון האתלטיקה בהדר יוסף זועזעה טבלת שיאי הפועל

אתלטיקה במיטבה: קופר רץ 100 מטר – 10.37

שישה שיאים בין־לאומיים ★ קלינגר רצה 1500 ב־4:13.32 ★ גולינסקי קבע שיא ישראלי במשולשת – 15.51

מאת יצחק ויסהוף

שישה שיאים בין לאומיים ושיאי משחקי הפועל הושגו אמש באיצטדיון האתלטיקה בהדר יוסף ביומה הראשון של תחרות האתלטיקה של משחקי הפועל הד־13.

בנוסף לשיאים הבין לאומיים שהושגו הצליח הישראלי יוסי גולינסקי מבאר־שבע לשפר את השיא הישראלי בקפיצה משולשת כשקבע — 15.51 מטר. גולינסקי החל רק העונה לקפוץ משולשת.

בריאן קופר האצן האמריקני המצויין לא איכזב בריצה הקלאסית למרחק 100 מטר. קופר בן ה־21 ניצח את חברו וולאס ספירמון, זמנו של קופר 10.37 שניות מהווה שיא ישראלי בין לאומי ושיא משחקי הפועל — שיפור לשיאם של סטיב רידיק ולארי מיירקס מארה"ב — 10.39 שניות.

מרגריט קלינגר ממערב גרמניה, אחת הרצות המעולות כיום בעולם שיפרה את השיא בריצה ל־1500 מטרים. גלינקר קבעה — 4:13.32 דקות, שיפור לשיאה של הרומניה אנדריי (4:19.50) שהושג בשנת 1975.

ניקולטה קרצוטו מרומניה נכנסה אף היא לספר השיאים של משחקי הפועל. הרומניה המושקפת שיפרה בצורה משמעותית את השיא ב־400 מטר משוכות כשקבעה — 56.53 שניות. השיא הקודם היה שייך לגריפיטס מבריטניה (1:00.42) שהושג בשנת 1983. גם לשניה אריקה סוופורי (57.89) היה זה שיא משחקים חדש.

שיאים נוספים הושגו בקפיצה משולשת כאשר ברוני סורין מקנדה ניתר למרחק של 15.87 מטר. שני היה פאול לקוסן מהולנד — 15.66 מטר ושלישי הישראלי יוסי גולינסקי — 15.51 מטר.

הישג טוב מהמינימום האולימפי

סטניסלב גורק מפולין הרחיק את הכידון ל־67.44 מטר וקבע שיא יסוד בהטלת כידון חדש. שני סיים פרנק סטוקמנס — 66.20 ושלישי עמי ברן מישראל — 60.14.

השיא השישי והאחרון הושג בהטלת כידון לנשים. כאשר האוסטרית סוזאן האוללנד קבעה — 63.76 מטר.

מבין הישראלים, ראוי לציון בנוסף לגולינסקי. הישגו של אילן גולדואסר בריצה ל־400 מטר משוכות כשקבע — 52.39 שניות. הישג טוב מהמינימום האולימפי שנקבע לו ושיא אישי חדש.

שיאים אישיים השיגו גילי דישון בת ה־14.5 ב־100 מטר — 12.21 ואורית קולדני באותה ריצה 12.07 שניות. קולדני סיימה 7 ודישון 8. בריצה זו ניצחה הקנדית שחומת העור גיליאן ריצ'רדסון — 11.74 שניות.

יאיר קרני סיים במקום השלישי בריצה ל־10.000 מטר — 30:54.36 כאשר המנצח בריצה זו היה האנגלי גוטרי ויטמן — 30:02.44 דקות.

ריצת 100 מטר קלאסית

אין ספק כי הריצה הקלאסית למרחק של 100 מטר מיקדה אליה את מירב תשומת הלב. שני הרצים מארה"ב קופר וספירמון הבטיחו וקיימו. כבר במוקדמות ניצחו השניים במקצים שלהם. קופר קבע 10.67 שניות ואילו ספירמון 10.72 שניות. בגמר ניהלו השניים דו קרב צמוד. קופר בצעדי האיילה שלו ניצח את חברו בזמן מצויין — 10.37.

אגב, הקנדי ברוני סורין שסיים שלישי ב־100 מטר — 10.68 ניצח בקפיצה המשולשת.

קרב מעניין היה בריצת הנשים למרחק 1500 מטר. מרגרט קלינגר ניהלה מאבק עיקש עם האנגליה בורדלי ניקלסון. קלינגר שפרצה לראש הרצות מיד עם הזינוק הוכיחה את עליונותה כשקבעה בסיום שיא חדש — 4:13.32. והאנגליה "הועיירה" הסתפקה במדליית הכסף — 4:18.15 דקות.

בכור הקפיצה לגובה איכזב המערב גרמני קרלו תרנהאט שניתר רק ל־2.25 מטר. תרנהרט ניסה לעבור 2.30 מטר אך כשל בכל ארבעת ניסיונותיו. מבעל הישג של 2.40 ניתן היה לבקש יותר ו־2500 הצופים שחזו בתחרות יצאו מתחרויות היום הראשון ברגשות מעורבים. הם ביקשו לראות הישג מצידו של המערב גרמני אך אוכזבו. במקום השני סיים הסקוטי סרסונס — 2.21 מטר. שלישי סיים הישראלי צפריר מינצר עם שיא אישי — 2.11 מטר.

דליה גבות ניצבת בתום היום הראשון של תחרויות קרב ה־7 במקום השלישי עם 3416 נקודות. ראשונה, לאחר 4 מקצועות, היא האנגליה גאון מולינר — 3502 נקודות.

מנצחי היום הראשון

גברים

100 מטר: 1. בריאן קופר (ארה"ב) 10.37; 2. וולאס ספירמון (ארה"ב) — 10:39; 3. ברוני סורין (קנדה) — 10.68.

400 משוכות: 1. ג'ורג' ריצ'ל (מערב גרמניה) 50.95; 2. אטילה ספיריב (הונגריה) 51.31; 3. כרסטין פישר (גרמניה) 51.52.

10.000: גופרי ויטמן (אנגליה) — 30:02.44; 2. ניק פיטץ (אנגליה) — 30:50.11; 3. יאיר קרני (ישראל) — 30:54.36.

גובה: קרלו תרנהרט (מערב גרמניה) 2.25; 2. גף פרסונס (סקוטלנד) 2.21; 3. צפריר מינצר (ישראל) 2.11.

משולשת: 1. ברוני סורין (קנדה) 15.87; 2. פאול לקונס (הולנד) 15.66; 3. יוסי גולינסקי (ישראל) 15.51.

כידון: 1. גורק סניסלב (פולין) 67.44; 2. פרנק סטוקמנס (בלגיה) 66.20; 3. עמי ברן (ישראל) 60.14.

נשים

100 מטר: גילאן ריצ'רדסון (קנדה) 11.74; 2. פיפה וינדיל (אנגליה) — 11.79; 3. מרזנה וורדזקה (פולין) 11.96.

1500 מטר: מרגיט קלינגר (מערב גרמניה) — 4:13.32; 2. בורדלי ניקלסון (אנגליה) 4:18.15; 3. איזבלה דה ברויקר (בלגיה) 4:20.73.

400 מטר משוכות: ניקולטה קרצטו (רומניה) 56.53; 2. אריקה ופורי (הונגריה) 57.89; 3. גוון וול (קנדה) — 58.60.

כידון: 1. סוזנה הולנד (אוסטריה) 63.76; 2. אנזה קוסלובסקי (צרפת) 50.62; 3. מריה מונגוה (אונגרדה) 46.12.

היום באתלטיקה

6.00 — פטיש (גברים), רוחק קרב"7 (נשים).
6.45 — גובה (נ)
7.00 — 200, מקצה ב' (נ), כדור־ברזל (נ).
7.10 — 200, מקצה א' (נ)
7.15 — גובה (נ), כידון קרב"7 (נ)
7.20 — 200 מקצה ב' (ג)
7.30 — 200 מקצה א' (ג), רוחק (ג)
7.40 — 3000 מכשולים
8.00 — כדור ברזל (ג)
8.05 — 800 מקצה ב' (ג)
8.15 — 800 מקצה א' (ג)
8.25 — 800 קרב"7 (נ)
8.35 — 1500 מקצה ב' (ג)
8.45 — 1500 מקצה א' (ג)
8.55 — שליחות 100×4 מ'
9.05 — שליחים 100×4 מ'

בשולי המשחקים

היה כדאי לבוא רק בשביל קופר

הקהל שלנו ראוי לגנאי. בתחרות כוכבים כזו באתלטיקה היה רק שליש מהיציעים מאוכלס בצופים. הדבר מוכיח על חוסר תודעת ספורט. רבים מאלה שמדברים גבוהה על קידום הספורט הישראלי, בכנסת ובכלי התקשורת. לא טרחו לבוא. כנראה שלא היה שם מספיק כבוד. לשבת בגמר גביע הכדורגל או הכדורסל זה נותן יותר מוניטין.

הצופים שבאו להדר־יוסף נהנו. ועוד איך. אתלטיקה במיטבה. שישה שיאים ישראליים בין־לאומיים. באווירה של תרבות. ללא ניבול פה. ושאר התופעות המכוערות של הספורט שלנו.

רק בשביל לראות את בריאן קפר מארה"ב. רץ עם בן־ארצו ואלאס ספירמון, ב־100 מ' היה כדאי לבוא. שיא ישראלי בין־לאומי. כלומר, הריצה המהירה ביותר שנראתה אי־פעם בישראל. ריצה כזו רק מעוררת תיאבון לאתלטיקה טובה. אבל מה זה חשוב לכל המכובדים המזוייפים. אגב, היתה שם גם טלוויזיה ורדיו. אולי החמיצו "פיקצ'ר".

זה היה ביום הראשון של האתלטיקה. מי שהחמיץ את תחרויות מלכת־הספורט אמש יוכל לתקן ולבוא הערב ובמוצאי־שבת.

כדאי. לא רק ל"אניני טעם"...

*

ברכה לידידים

שני אישי ספורט ותיקים: ברוך בג וד"ר אורי זמרי. זכו אמש לכבוד בין־לאומי. שגריר גרמניה בישראל העניק להם עיטור על פועלם לחידוק קשרי הספורט בין ישראל וגרמניה.

הטקס בביתו של השגריר היה מרטיט. ברוך בג. בן ה־85 פלוס. בעבר מנהל מכון־וינגייט, ואורי זמרי, הקשור עד היום עם הספורט הגרמני והבין־לאומי. הודו במלים נרגשות.

בטקס לא חסר גם הכתם של גרמניה כלפי הספורט הישראלי. נשיא הוועד האולימפי הגרמני לשעבר ואחד מהאנשים המרכזיים בוועד האולימפי הבין־לאומי. ווילי דאומה. הוא שהעלה את רצח י"א חללי מינכן. היום יניחו הגרמנים זר על האנדרטה בתל־אביב.

לשני ידידי — ברכה.

ישראל פז

אלוף כינוס הפועל רץ 100 מטר ב־10.26

אלוף כינוס הפועל במשחקים הקודמים, האמריקני לארי מיירקס. קבע ביפאן הישגים מצויינים. הוא גמא 100 מטר ב־10.26 שניות וקפץ לרוחק 8.61 מטר.

זוג הזהב ב־100 מטר: ג'וליאן ריצ'רדסון מקנדה שגמאה את המרחק בזמן 11.74 שניות ובריאן קופר מארה"ב – 10.37. צילם: אריה קופר

גרמניה היתה גדולה עלינו

● כדורסל

הפסד לנבחרת הכדורסל שלנו – 100:89 – מול מערב גרמניה בפתיחת משחקי כינוס הפועל

מאת נפתלי קורן

משחק מדושל של ישראל במחצית הראשונה. מלווה איבודי כדורים רבים, והחטאות שלומיאליות סייעו למערב גרמניה לזכות ביתרון החל משריקת הפתיחה ועד לנצחון בסיום 89:100 לאחר יתרון 40:52 במחצית.

מערב גרמניה הציגה נבחרת אתלטית ביותר, מהירה מגובשת ומקצועית. הגובה העצום של שחקניה היקנה לה יתרון בקליטת הכדורים החוזרים בהגנה ובהתקפה.

מנגד נכשלה ישראל כמעט בכל והמאמן צבי שרף ביצע חילופים רבים.

כשלאוואן מרסר והוואורד לאסוף, ששיחקו יחדיו, עמדה ההגנה הישראלית בפרץ אולם כאשר אחד מהשניים יצא לנוח כשלה ההגנה הישראלית.

קשה לציין שחקן שהתעלה בשורות הנבחרת הישראלית. הקפטן דורון ג'מצ'י קלע 24 נקודות אך הירבה להחטיא. מוטי דניאל היה מאופק במשחק ההתקפה שלו. איציק כהן, השחקן הצעיר של מכבי ת"א, הוכיח כי הוא ניזון במשחק הגנה משובח וגם במשחק ההתקפה לא איכזב. בנוסף לכהן קשה לציין שחקן נוסף.

אצל הגרמנים התעלה מיכאל ייקל שקלע 28 נקודות.

שפטו, באולם מנחת, גרגור (אוסטריה) וביטנרסקי (פולין) לעיני 1000 צופים.

● קלעו למערב גרמניה: ייקל 28, גנאר 18, קרנר 14, וולף 14, פאפרט 10, וורן 9 ובאנקה 7.

● קלעו לישראל: מרסר 25, ג'מצ'י 24, דניאל 11, לאסוף 10, איציק כהן 6, ליפין 5, רוזנברג 4, אלימלך 2 ושטיינהאואר 2.

קנדה פתחה ברגל ימין

נבחרת קנדה מוטטה בפתיחת משחקי טורניר הכדורסל את נבחרת פולין 85:102 לאחר יתרון 10 נקודות במחצית 36:45.

נבחרת פולין גילתה חולשה מדהימה. קבוצה זו שיחקה ללא הגנה ונראה היה כי השחקנים סובלים מכושר גופני לקוי.

מנגד שיחקה קנדה מצויין. הגנתה היתה חזקה ושיחקה ללא פשרות. שחקניה שלטו ללא עוררין מתחת לשני הסלים וזכות שליטה זו במשחק.

הקנדים הוליכו החל משריקת הפתיחה של השופטים מורסינו מספרד וטוד וורניק מישראל הודות למשחק טוב של טוריאנו שקלע 29 נקודות ופסקואלה 19 נקודות.

אצל הפולנים היה משמכו ומעלה זוליג שקלע 12 נקודות וצביאל עם 21 נקודות.

● קלעו לקנדה: טוריאנו 29, פסקואלה 19, טילמן 18, מונגר 14, טקרציק 7, קרפס 6, גורדון 3, מוריס 2 וגיבסון 2.

הירבו לקלוע לפולין: זליג 12, צביאל 21 ויורוסלב 12.

הפתעה: הפועל – אליצור 67:69

במשחק דרמטי והמבכף נצחה אתמול נבחרת הנשים של הפועל בכדורסל במפתיע על נבחרת אליצור — 67:69, לאחר 31:38 במחצית.

הירבו לקלוע להפועל: אלונה גורן 22; איריס דיקרמן 12; רונית רימנט 11; לימור מורתי 9 והלי בידקן 8. לאליצור: אורלי גרוסר 21; ענת דרייגור 20; גילה שולץ 9 ורונית יניצקי 7.

שפטו: זאב גרימן ועזי ... באולם ציינין בקרית־אונו.

נשים: מכבי – ספרטקוס 65:70

נבחרת מכבי ישראל גברה אמש על הקבוצה הבלגית ספרטקוס מבריסל — 65:70 לאחר 34:31 לבלגיות במחצית.

הקבוצה הבלגית חוזקה על ידי שתי שחקניות מישראל.

למכבי קלעו: גוטמן 19; בראיילובסקי 18; קסטן 18; שרף 8; וילברמן 5; אנאי 2 ועקירב 2. לבלגיות הירבו לקלוע: גילטן 12 ורובלסקי (ישראלית) 19.

שפטו אריק וילברגר וה־ שטריקס בקרית־אונו.

מרגרט קלינגר מנצחת 1500 מטר

מנסדורף גבר על קונורס

● טניס

הטניסאי הישראלי עמוס מנסדורף זכה להצלחה נוספת בקריירה שלו כשניצח בסיבוב הראשון בטורניר בקרבת יפאן, את הטניסאי האמריקאי הנודע גימי קונורס המדורג 9 בעולם. 4:6, 3:6.

עמוס מדורג עתה במקום ה־29 בעולם אבל יש להניח שאם יצליח בטורניר זה הוא יעלה בדירוג העולמי.

● כדוריד

נצחון בינארצי לכדורידני יוון

במשחק רעים בינארצי בכדוריד שנערך אמש באולם הספורט החדש של גם צוינה ע"ש צימרמן המנהיג לנבחרתה הלאומית של יוון הפסד לנבחרת הנוער של ישראל 17:21 (10:12).

משחק זה היה במסגרת הכנותיה של נבחרת הנוער למוקדמות אליפות העולם.

שערים לישראל: דני טורקניץ 6, דורון אלינב 4, דני גובלטש 4, ניסן בלום 2 ודוד עמר 1.

100 הפרש

בטורניר הכדורסל באליפות ספורט הפועל בנות ניצחה ישראל את צרפת — 39:139 (18:70).

הירבו לקלוע לישראל: שטרן 24 ורוזנבלט 19. שפטו פרי וקניג, לעיני 300 צופים.

פורטוגל גברה על שוויץ — 64:102 (46:53).

במשחק השלישי ניצחה בלגיה את איטליה — 91:102 (49:43).

הגברים המשיכו לנצח והנשים שוב הפסידו

מאת יוסף חכם

נבחרת הפועל ישראל בכדוריד השיגה אמש את נצחונה השני במשחקי אליפות ספורט הפועלים בשגבורה באולם האוניברסיטה ברמת־אביב על צרפת — 24:30 (15:14).

שחקני הנבחרת הישראלית הוליכו במהלך המחצית הראשונה ביתרון של 5:9, אך בהמשך נחלשו והצרפתים רכשו יתרון בהפסקה.

במחצית השנייה חל שיפור במשחק שחקני ישראל, ויתרון השיא במשחק היה בדקה ה־48 — 20:25.

שערים לישראל: וורד 9, רון 6, דיין 4, שיבי 3, רפאלי 3, קטאי 2, אקרמן 1, שלום כהן 1 וליגנר 1.

שפטו: ריגלד וזרמן משוויץ לעיני 250 צופים.

במשחק מוקדם הנחילו שחקניות נבחרת דנמרק הפסד שני לשחקניות ישראל — 9:18 (5:9). את השערים לישראל כבשו: אמוראי 3, אורון 2, רנה 2, דנה צפתי 1, מיכל כהן 1 ושרון 1. שפטו המכרס וורנקר מהולנד לעיני 100 צופים.

שאר התוצאות: גברים: איטליה — פורטוגל 13:21 (6:13), אוסטריה — דנמרק 11:23 (6:12), נשים: הולנד — 23:27 (9:13), הולנד — שוייץ 7:24 (3:11).

גרשוני ניצח ולבש את "החולצה הצהובה"

בתום שני ימי התחרות הראשונים לפני רוכבי שוויץ ומערב־גרמניה.

● אופניים

רוכב האופניים הישראלי, יהודה גרשוני מהפועל נצרת־עילית, ניצח אתמול בקטע השני של מירוץ־הגליל למרחק 180 ק"מ, מנצרת־עילית דרך עכו ועד לחיפה, בזמן של 3:26.11 שעות.

שני הגיע עמוס גרי, גם הוא מישראל — 3:26.25 שעות ושלישי היה רוטיאוסר דייגו משוויץ — 3:27.23 שעות.

גרשוני ילבש היום את "החולצה הצהובה" בקטע השלישי מנצרת־עילית לכרמיאל, מרחק 120 ק"מ.

רוכב האופניים המערב־גרמני ריינהרד אלבה, בעל מדליית ארד בלוס־אנג'לס שניצח שלשום בקטע הראשון של המירוץ, ירד למקום השמיני, בסיכום הכללי.

הרוכבים הישראלים מוליכים

בסיום המירוץ אמר המנצח יהודה גרשוני: "כולם היו נגדי בתחרות. הקבוצות מכירות אותי ומנעו ממני לפרוץ קדימה. הייתי צריך להיצמד כל הדרך לרוכבים הראשונים, ולמרות שסבלתי מתקר הפסדתי שתי דקות יקרות. החזקתי מעמד ופרצתי קדימה, למקום הראשון, אלמלא התקר הייתי פותח פער גדול יותר שהיה מסייע לי בהמשך התחרות".

יצויין, כי בשעה שאת הדרך מחיפה לנצרת־עילית, בתום התחרות, עשו כל הרוכבים באוטובוס, העדיף גרשוני לחזור הביתה על אופניו, מרחק של 40 ק"מ...

תחרויות השחייה, שיתחילו היום ברמת־אביב, יעמדו בסימן מאבקים מרתקים

מורהאוז — כוכב עליון

שחיינים גרמנים מעולים ● דוברסקו תוביל את רומניה ● רק שטיגמן מועמד למדליה

● שחייה

מאת דוד סיבור

תחרויות השחייה במשחקי הפועל יתחילו היום בבריכת אוניברסיטת תל־אביב אולם המוקד יהיה מחר כשייערך משחה הגמר ב־100 מטר חזה לגברים. במסלול מספר 4 ישחה הבריטי אדריאן מורהאוז, שניצח באליפות העולם האחרונה במדריד אך נפסל (זמנו הטוב ביותר — 1:02.28 דק'). לידו, במסלול 5, ישחה המערב־גרמני גרלד מרקן, שזמנו הטוב ביותר — 1:02.81, הוצב ב־1077. ליד שני כוכבים אלה ישחה השיאן הישראלי אייל שטיגמן, שהגיע בימים אלה מארה"ב.

תחרויות השחייה, שיתחילו היום, ימשכו ארבעה ימים, עד ליום ראשון. צפויים מאבקים מסקרנים. אמנם לצערנו יחסרו מספר נבחרות כארצות־הברית (ולא באה בגלל בעיות של עלות הביטוח) ושבדיה. לעומת זאת נרשם לתחרויות מגוון רחב של שחיינים ממדינות כמערב־גרמניה (9), קנדה (16), אנגליה (6), רומניה (8), אוסטרליה (4), צרפת (7), פינלנד ועוד כ־50 שחיינים מארגוני ספורט הפועלים בבלגיה, הולנד, וצרפת. משלחת ישראל תמנה כ־35 שחיינים.

נוסף למרקן, שהחליף ברגע האחרון את האלוף, ברט גובל, אפשר לציין כמה שחיינים גרמנים מצויינים. רולף דיטר מלצהם, בן ה־20, מדורג 10 בעולם ב־50 חופשי — 22.88 שנ'. הוא מועמד לנצחון ב־100 חופשי. כשהישגו — 51.29 שנ'. קריסטיאן ביימל, בן ה־19, מדורג במקום ה־61 בעולם ב־100 גב — 58.66, ובמקום ה־58 ב־200 גב — 2:06.13 דק'. טרסטן מינוט, בן ה־20, מצטיין במשחי הפרפר: 100 — 55.91 שנ' ו־200 — 2:05.90 דק'.

בין השחייניות הגרמניות בולטת אטנה תאסה, בת ה־24, שהישגיה במשחי החזה הם מהטובים בעולם: 100 — 1:11.44 ו־200 — 2:33.82 דק'. כמו־כן יש לציין את שחיינית הפרפר, סאבינה פאול, בת ה־19, שהישגיה הם: 100 — 1:03.0 ו־200 — 2:16.02 דק'. שתי נוספות הן ביברה זייט, בת ה־18 (85.15 ב־100 חופשי ו־1:04.27 ב־100 גב) ואניה ביינק, בת ה־21 (57.37 ב־100 חופשי ו־26.75 ב־50 חופשי).

רומניה מסקרנת

כוכב הנבחרת האנגלית הוא, כמובן, אדריאן מורהאוז, שנוסף ל־100 חזה ישחה, וקרוב לוודאי שגם ינצח, ב־200 חזה (זמנו הטוב ביותר — 2:16.35 דק').

האנגלי הוותיק פטיסון טולטר, בן ה־26, מצטיין ב־200 פרפר — 2:02.24 וב־400 מעורב אישי — 4:24.71. בנבחרת האנגלית בולטת גם קטרין ריד, בת ה־18, שהישגיה הבולטים: 100 גב — 1:04.52; 200 גב — 2:14.87 וב־400 מעורב אישי — 4:54.66 דק'. גם סטפני גיוטר, בת ה־21, נמצאת בשורה הראשונה של שחייניות תבל: 200 חזה — 2:37.04 דק' ו־400 מעורב אישי — 4:53.92 דק'.

בקבוצה מרומניה מתעלה לוטציאנה דוברסקו: 100 חופשי 56.90 ו־200 חופשי — 2:02.99 דק'. שחיינית מצטיינת נוספת היא אניקו פאלנסר, שעיקר כוחה במשחים ארוכים: 800 חופשי — 8:43.68 דק'.

אוסטרליה תיוצג על־ידי ארבע שחייניות. רמתן בינונית מאוד. אני מתפלא שאוסטרליה, כמעצמת שחייה לא שלחה שחייניות טובות יותר. עם זאת יש לציין את אורלי מיה, בת 23, שמדורגת במקום ה־54 בעולם ב־100 גב — 1:05.09 ובמקום ה־22 ב־200 גב — 2:16.89.

במשלחת צרפת אין אף כוכב. בהולנדה היא שחיינית החזה גולבונה סלון, בת 17, שהישגיה: 100 — 1:13.72 ו־200 — 2:41.55 דק'.

נבחרת קנדה תופיע במשלחת מיצגת, בת 16 שחיינים. היא אינה מציגה את רמת השחייה הקנדית.

קנדית מצטיינת מסינג'ר

הבולטת: ק. קוויק ששוחה 100 חופשי ב־59.21 ונטלי טיקטין היהודיה, העוברת 100 חזה ב־1:15.0 דק'.

נסיגה ישראלית

להערכתי נמצאים ברשימה גם שחיינים ושחייניות ברמה ישראלית טובה, וקצת מעל. זה כולל שחיינים רבים בנבחרות ספורט הפועלים. עובדה זו מביאה אותי למסקנה שהמאבקים בבריכת האוניברסיטה יהיו מרתקים ביותר. באיזו מידה ידרבנו השחיינים הרבים מחו"ל את שחיינינו להישגים טובים — זו שאלה קשה.

מאמצים רבים הושקעו בהכנת שחייני ישראל, אבל כדי להצליח צריך גם שחיינים ברמה טובה. כיום אין לנו שחיינים רבים היכולים להשתלב בתחרות בין־לאומית בעלת רמה. אייל שטיגמן, המתאמן בארה"ב, הוא היחידי שיוכל לזכות במדליה. גם שגב פורת, בכושרו מלפני שנה, היה מסוגל להתברג לצמרת, אבל גיוסו לצבא הוציאו ממסלול האימונים ואין לצפות ממנו לגדולות. הצעיר הכשרוני ערן גרומי נעצר קצת השנה גם בגלל מחלות ותקלות שתקפו אותו וגם בגלל שזקוק לתנאי אימון טובים בהרבה מאלה שיש לו כיום.

בין הבנות נראית לי ענת אסף הצעירה בקו התקדמות שאולי יביא אותה לקביעת שיא ישראלי ב־100 חזה. כמובן שגם האלופה שלנו, אירית אפרתי, לא תוותר בקלות. כל שאר השחייניות יצטרכו להתאמץ כדי להבטיח מקומן בגמר המישחים. קבוצת הבנות תחסר את שתי השחייניות הטובות ממכבי נהריה, אירים קומן ואילת שלזינגר, הממשיכות להיות קורבן לחיכוכים בין מאמן ואיגוד השחייה.

הכל מוכן לזינוק ראשון. יש רק לקוות שמזג־האויר ההפכפך יאיר פנים למארגנים ואז אין ספק שבבריכת האוניברסיטה נהיה עדים למאבקים מרתקים ולהישגים טובים.

משחי היום (4)

● 400 חופשי בנות
● 200 חופשי בנים
● 200 פרפר בנות
● 200 גב בנים
● 100 חזה בנות
● 200 מעורב אישי בנים
● שליחות, 100×4 מעורב
● שליחים, 100×4 מעורב

כל המדליות לרומנים

● קליעה

בעל מדליות הזהב והכסף בשתי האולימפיאדות האחרונות בירי באקדח אש מהירה (סילוטים), הרומני יון קורנלין, זכה במדליית הזהב לאחר שצבר 596 נקודות מתוך 600 אפשריות, בתחרות שנערכה בהרצליה.

קורנלין שזכה בבכורה באולימפיאדת מוסקבה (1980), עם הישג זהה לזה שהשיג בארץ, והיה שני באולימפיאדת לוס־אנג'לס, עם תוצאה של 593, קבע באליפות רומניה תוצאה של 600 נקודות!

קורנלין הקדים את בני ארצו, קונסטנטין טירליון, שצבר 591 נקודות, וסורין באבי, שצבר 588 נקודות.

שלמה שפיר היה ראשון בין הישראלים והחמישי בדירוג הכללי, עם הישג של 570 נקודות. רון ורדי דורג שביעי — 565 ויעקב טלוק תשיעי — 560.

ורדי קבע שיא ישראלי באקדח דו־קרב

בתחרות קליעה באקדח דו־קרב, קאליבר גדול, שהיתה אתמול במיטווח הלאומי בהרצליה, קבע הבריטי ג'ף רובינסון שיא יסוד במשחקי הפועל — 576 נקודות.

רובינסון מחזיק בשיא העולמי באקדח אויר.

שני היה ג'ים הריסון מבריטניה — 573 נקודות, את השליטה המוחצת של הבריטים בענף זה השלים אנדרו לאמונט, במקום השלישי — 569 נקודות.

הישראלי רון ורדי, תשיעי בתחרות, שבר את שיאו הישראלי ב־26 נקודות וקבע — 557 נקודות.

גם בתחרות הקבוצתית נטלו הצוותים הבריטים את שלושת המקומות הראשונים: 1. בריטניה א' — 1718 נקודות; 2. בריטניה ג' — 1691 נקודות; 3. בריטניה ב' — 1662 נקודות; 4. ישראל — 1525 נקודות.

ספירוב וקשנסקי ניצחו ברובה

ארי ספירוב מישראל קבע שיא משחקים בקליעה ברובה 50 כדור, מצב שכיבה, כשצבר 596 נקודות (שיפור של נקודה לשיא הקודם), וזכה במדליית־הזהב.

במדליית הכסף זכה המערב־גרמני האנס מולר — 593 נקודות, ובמדליית הארד, המערב־גרמני תומס הובורג — 592 נקודות.

בין הנשים זכתה בבכורה חני קשנסקי, ששיפרה את שיא המשחקים בחמש נקודות והעמידה אותו על 588 נקודות.

היא הקדימה את רונית פינקלשטיין, שצברה 582 נק', ואורלי אלון — 580 נק'.

בתחרות הקבוצתית, ברובה, 60 שכיבה, זכתה גרמניה עם 1777 נק'. תוצאה זו מהווה שיא יסוד במשחקי הפועל. לאחר שינוי התקנון לשלושה קלעים במקום ארבעה בכל קבוצה. במקום השני — ישראל — 1766 נק', ושלישית, ארה"ב — 1757 נק'.

היום במשחקי הפועל

● אתלטיקה: 6, הדר־יוסף — ראה תכנית במשבצת.

● שחייה: 10 (מוקדמות) ו־4 (גמר) בבריכת אוניברסיטת תל־אביב — ראה תכנית במשבצת.

● כדורסל: בטורניר הבין־ארצי ברוממה: 6.30 — קנדה — מערב־גרמניה; 8.30 — ישראל פולין. באליפות ספורט הפועלים בנהריה: 4.30 — צרפת — בלגיה; 6.30 ישראל — שוייץ; 8.30 — איטליה — פורטוגל. בטורניר הנשים בגבעת־חיים מאוחד: 6.30 — הפועל — מכבי; 8.30 — אליצור — ספרטקוס בריסל.

● כדוריד: אליפות ספורט הפועלים: בראשון־לציון, גברים: 5.30 — פורטוגל — צרפת; 8.30 — שוייץ — ישראל (בית א'). ברמת־הכובש: 5.30 — איטליה — הולנד; 7 — דנמרק — אוסטריה. נשים, בראשון־לציון, 7 — דנמרק — הולנד; ברמת־הכובש, 8.30 — שוייץ — ישראל.

● כדורמים: במכון־וינגייט: 10.30 — ישראל א' — ישראל ב'; 6 — איטליה — ישראל ב'; 7.30 — גרמניה — ישראל א'; 8.45 — הונגריה — איטליה.

● הרמת־משקולות: המתנ"ס בתל־כביר, 6.30 — עד 52 ק"ג; 56 ק"ג ו־60 ק"ג.

● אופניים: מנצרת־עילית לכרמיאל, דרך עפולה, טבריה וצפת, 120 ק"מ. הזינוק ב־8.30 בבוקר.

● התעמלות: אליפות ספורט הפועלים, ברוממה: 11 — גברים; 5 — נשים.

● טניס: מגרשי הפועל ת"א, 10 — משחקי יחידים לגברים ונשים.

● טניס־שולחן: ההיכל בראשל"צ, 9 — מוקדמות; 5 — רבעי גמר; זוגות — גמר.

● קליעה: הרצליה, 9 — אקדח סטנדרטי (נשים, 60 כדור מ־25 מטר); רעננה, 9 — רובה, שלושה מצבים (גברים, 40×3 כדור מ־50 מטר).

● ג'ודו: רמת־השרון, 3 — עד 60, 65 ו־75 ק"ג — מוקדמות וגמר.

● קרטה: אוניברסיטת תל־אביב, 10.30.

● שייט: שדות־ים, 10 ו־3 — שיוטים ראשונים ב־8 סוגי מפרשיות.

● סיוף: עכו, 8.30 ו־5 אחה"צ: רומח — יחידות; דקר — יחידים; חרב — קבוצתי, מוקדמות וגמר.

● כדורגל: נשים בקרית־מוצקין, 7 — ארסנל (אנגליה) — ניס (צרפת). בכתיים, 7 — נבחרת הנוער — אליצור.

● בדמינטון: שדות־ים, 9 — יחידים — חצי־גמר וגמר. 4 — זוגות גמר.

● חץ וקשת: גבעתיים, 9.30 — יחידים. גברים ונשים 50 ו־30 מטר.

מיקדמה לגטבורג בגביע אופ"א

קבוצת הכדורגל השבדית גטבורג, ניצחה את דאנדי יונייטד הסקוטית 0:1. משער שהבקיע שטפן פטרסון בדקה ה־38.

זה היה משחק הגמר הראשון ביניהן בגביע אופ"א. בו חזו 50 אלף צופים.

משחק הגומלין יתקיים בעוד שבועיים בדנדי.

● במשחק השלמה בבונדסליגה השיגה שטוטגרט נצחון בברלין על בלאו־וייס 0:2.

נצחונות לבוסטון וללוס־אנג'לס

בוסטון סלטיקס האלופה ולוס אנג'לס לייקרס, השיגו נצחונות ראשונים ב"פליי־אוף" האיזוריים בכדורסל האמריקני המקצועני ב.אנ.בי.איי.

בוסטון ניצחה את מילווקי באקס 98:111 והלייקרס גברה על גולדן סטייט 116:125.

סיאטל סופרסוניקס גברה על יוסטון רוקטס 97:99 בעוד שאטלנטה האוקס השוותה ל־1:1 לאחר שניצחה את דטרויט פיסטונס 102:115.

● יו"ר ועדת הספורט של הכנסת, פנה למשנה ליו"ר הוועד המנהל של רשות השידור, דוד אדמון, וביקש לבדוק את האפשרות לשדר את משחקי הפליי־אוף בארה"ב. בימים הקרובים תבחן רשות השידור את הנושא מבחינה טכנית וכספית גם יחד.

נפטר זלמן (דז'מפה) פרידמן

זלמן פרידמן, המכונה דז'מפה, מותיקי וטובי הכדורגלנים בארץ, נפטר שלשום בת"א בגיל 75.

דז'מפה, שחקן הפועל ת"א, שהופיע שלוש פעמים בנבחרת ארץ־ישראל, היה לאחר־מכן גם מאמן.

הניח אשה, בן ובת ושלושה נכדים.

לוויתו תיערך היום ב־12 בצהריים בבית־העלמין בחולון.

● חץ־וקשת

כסף לישראל בחץ וקשת

הישראלי אילן נקש זכה אתמול במדליית־הכסף בקליעה בחץ וקשת, "סבב פיטא", למרחק 90 מ', לאחר שצבר 272 נקודות.

נקש פיגר אחרי האיטלקי אנדרה לורנץ — 281 נקודות, שזכה במדליית הזהב.

את מדליית הארד זכה הבריטי ריילי הוגס — 253 נקודות, לפני בני־ארצו פיטר בויד — 257, ופיטר גילם — 254.

בין הנשים, בירי למרחק 70 מ', זכתה במדליית הזהב הבריטית פאולין ארוארדס שצברה 306 נקודות. היא הקדימה את בנות ארצה ג'ויס ג'ונס — 288 ואלינור וילאמסון — 284, שהתחלקו במדליות הכסף והארד.

יז'י בטקובסקי, ראש משלחת הכדורסל הפולנית, מגלה:

הבאתי הזמנה לישראל להשתתף בטורניר בוארשה

חשבתי שאתם במצב בטחוני קשה ומצאתי דבר שונה לגמרי ★ הפועל ת"א פנתה לזליג אבל הדבר קשור ביחסים התקינים בין שתי הארצות וכמובן בכסף ★ אשתו של זליג – מאמנת קליעה מעולה ★ אנו לא מסוגלים לשלם לאמריקנים בדולארים

ראש משלחת פולין. יז'י בטקובסקי (צילם: בועז לניר)

מאת יצחק ויסהוף

"האווירה כיום בפולין היא של התקרבות לישראל. לסיכך אני מביא הצעה לאיגוד הכדורסל הישראלי ובה הזמנה לנבחרת ישראל לבוא לפולין להתחרות בין־לאומית בהשתתפות נבחרות מזרח אירופה. לציון 40 שנה לשחרור וארשה מעול הכיבוש הנאצי" — דברים אלו אמר לי אתמול יז'י בטקובסקי, סגן יו"ר איגוד הכדורסל הפולני, וראש משלחת הכדורסלנים למשחקי הפועל הד־13. הוא ציין שייתכן שגם קבוצה ישראלית תוזמן.

בטקובסקי, בן ה־55, אימן את נבחרת פולין בשנים 1963־67 ושיתף אז פעולה עם המאמן הנודע, ויטולד זגורסקי. שעזב ואימן את נבחרת אוסטריה. "השנים האלו היו שנות הפריחה של נבחרת פולין. היא סיימה במקום השני באירופה, והיתה נבחרת צמרת מעולה".

יז'י בטקובסקי, שהיה שחקן נבחרת בעצמו, בין השנים 1949־53 מתגורר כיום בקרקוב. "בשנת 1966 כמעט הגעתי לישראל כאשר קבוצת ויסלה קרקוב ביקרה כאן. אולם באותה תקופה הייתי עסוק עם נבחרת פולין, וכך נמנע ממני לבוא".

יחסים מצויינים

לשאלתי, כיצד תיאר לעצמו את ישראל לפני ביקורו הנוכחי, השיב סגן יו"ר איגוד הכדורסל בפולין: "יחסים ידידותיים תמיד היו בין פולין וישראל. היינו נפגשים בכל מיני טורנירים באירופה, והקשרים בין העתונאים לבין עמיתיהם מפולין, וגם בין המאמנים היו תמיד מצויינים. את ישראל תיארתי על סמך ספרים שקראתי. חשבתי שזו מדינה הנמצאת במצב בטחוני קשה. אבל כשבאתי לכאן ראיתי דבר שונה לגמרי. התרשמתי בצורה מיוחדת מההתפתחות בכל הכיוונים. יש לכם תרבות, ספורט, ארץ יפה, והכל כאן מרשים. מפליא אותי כיצד הצלחתם להתאושש כל־כך מהר מכל המלחמות שעברתם".

על נבחרת פולין סיפר בטקובסקי: "הליגה בפולין נגמרה לפני כחודש. הנבחרת שהתה שבועיים במחנה־אימון סגור. לאחר משחקי הפועל ייצאו השחקנים שוב למחנה־אימון כורים, ושם נשהה עד למשחקי אליפות אירופה. הנבחרת מבוססת על 11 מ־12 השחקנים שסיימו במקום הראשון באליפות אירופה, דרגה ב', בבלגיה. יש לנו נבחרת גבוהה ונבונה".

פנייה לזליג

לגבי כוכב הנבחרת הפולנית, דאריוש זליג, המבקש לשחק מחוץ לפולין, אומר ראש המשלחת הפולנית: "זליג לא קיבל עדיין רשיון לשחק בחו"ל. לאחר אליפות אירופה הוא יקבל אותו. פנו אליו גם נציגים מישראל. אני חושב שהם היו מהפועל ת"א, והתעניינו בו. אם יהיו יחסים נורמליים בין פולין וישראל, ואם המשכורת שיציעו לזליג תהיה הגיונית, אין סיבה שלא ישחק כאן. אם זליג יבוא לארץ תרוויחו גם מאמנת קליעה. אשתו של זליג היא אחת המאמנות הטובות בפולין. לזוג זליג שני ילדים, והוא בחור נהדר, השולט היטב בשפה האנגלית".

— האם אתה בעד יציאת ספורטאים פולנים למערב?

● בטקובסקי: אני אימנתי את קבוצת טור הצרפתית במשך שלוש שנים. חזרתי לפולין מאחר שחסרים אצלנו מאמנים: לגבי שחקנים אני גורס שרק לבולטים צריך לאפשר לצאת למערב כדי לחזקם מבחינה פיננסית.

— מה בדבר הבאת זרים לפולין?

בטקובסקי: כאשר הגיעו האמריקנים הראשונים לאירופה הם הביאו תועלת. השחקנים המקומיים למדו מהם הרבה. ארה"ב היא "מכה" של הכדורסל. בתחילה הגיעו מצויינים אבל כיום באים שחקנים שלא תורמים ורוחים את תוצרת־המקום. יש מספר פולנים המתגוררים בארה"ב, אולם אלו לא הציגו רמה גבוהה. לגבי השחקנים הטובים שיש בארה"ב, הם מחוץ לתחום לגבינו מהסיבה הפשוטה: אנו לא מסוגלים לשלם להם בדולארים.

טונגסטרם ההונגרית הכניעה נבחרת הפועל 5:12

נבחרת ישראל בכדורמים נוצחה אתמול על־ידי קבוצת טונגסטרם מהונגריה — 12:5, בטורניר במכון־וינגייט.

הקבוצה ההונגרית, שהיא סגנית אלופת ארצה, נמנית מזה שנים על קבוצות הצמרת. בהרכבה שלושה שחקני הנבחרת הלאומית שזכתה בעבר באליפויות עולם. כוכבה של טונגסטרם, קסטהיי, הוא גם כוכבה של הנבחרת ההונגרית.

תוצאות הרבעים — 2:4, 0:3, 2:2, 1:3.

קסטהיי הבקיע 3 שערים לטונגסטרם. לנבחרת ישראל כבשו: רמי פרייזר 2; סלג 1; קרן 1 ובן דרור 1.

שפטו: יחיאל מוזס ובורים סיפנים.

7.5.87

חוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

מרחב תכנון מקומי המרכז

הודעה בדבר הפקדת תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה–1965, כי במשרדי הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז ובמשרדי הוועדה המקומית לתכנון ולבניה המרכז הופקדה תכנית מפורטת הנקראת „תכנית מפורטת מס' מס/4052" ביחד עם התשריט המצורף אליה.

עיקרי הוראות התכנית: קביעת קווי בניין לבריכת שחיה.

ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: גוש 6722, חלקה 184, רחוב הדגן, סביון.

כל המעוניין בתכנית רשאי לעיין בה, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל מעוניין בקרקע, בבניין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה עצמו נפגע על-ידי התכנית וכן כל הזכאי לכך עפ"י סעיף 100 לחוק האמור, רשאי, תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לתכנית במשרדי הוועדה המקומית האמורה.

ר. שיש — יו"ר הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז
27.3.87

חוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה ת"א-יפו

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה ת"א-יפו בקשה ליתן אישור לשימוש חורג ממגורים למשרד למקצוע חופשי בקומת קרקע לתקופה של 10 שנים, כולל סגירת מרפסת כהקלה באחוזים ברחוב המאספים מס' 24, גוש 7099, חלקה 103, תיק בניין 0787-024, בקשה מס' 870315.

בעל קרקע או בניין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר / אישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבניה ת"א-יפו, שד' בן-גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון.

ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הוועדה הנ"ל.

י. כססי — סגן ראש העיריה
יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה, ת"א-יפו

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה נס ציונה

הודעה לפי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה–1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה נס ציונה בקשה להקלה באחוזי בניה בגוש 3843 חלקה 101.

החלקה נמצאת באיזור מגורים כ' — שבו מותר לבנות בהתאם לתכנית המתאר נס"צ/1. בניה בין 3 קומות עיקיקומה מפולשת סך הכל 60%.

מלכות חברה לבניין, מבקשים להתיר תוספת של 144.88 מ"ר המהווה הקלה של 16%. 1.6% עבור מעלית, 6% הריסת מבנים ישנים — 7% עבור שתי קומת חלקיות.

לכל מי שיש התנגדות לבקשה הנ"ל מאיזו סיבה שהיא, יואיל להגישה לוועדה המקומית לתכנון ולבנייה תוך מועד של 14 יום החל מיום פרסום הודעה זו. לאחר מועד זה תובא כל התנגדות שתוגש כנ"ל לדיון בוועדה המקומית לתכנון ולבנייה והיא תחליט כנדון.

ניסן קרוססקי
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבנייה

ועדת משנה לתכנון ולבניה חולון

ת.ב. 2641

הודעה על פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

ניתנת בזה הודעה שהוגשה לועדה בקשה להיתר בניה על חלקה 73 בגוש 7163 רח' קפא"ח מס' 45 חולון, הכוללת מתן הקלה כ: א. אחוזי בניה, 6% משטח המגרש 156.5 מ"ר בשתי הקומות. החלקה הנ"ל נמצאת באזור מגורים ב/1.

את התכנית אפשר לראות במשרדי הועדה בעירית חולון, רח' ויצמן 58 בשעות ובימים של קבלת קהל. התנגדות לבקשה להקלה לעיל ניתן להגיש תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו. התנגדות שתוגש חייבת להיות בכתב ומנומקת.

ידוע לי כי הפרסום הנ"ל הינו על אחריותי בלבד, ואינו מהווה אישור למתן ההקלה המבוקשת.

לוי ארבלה ואריה
קפא"ח 45, חולון

הוועדה המקומית לתכנון ובניה מרחב רמת-השרון

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965, שהוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב רמת-השרון בגוש 6415 חלקה 284 ברחוב סמטת נולן מ. 8 — המסומנת באזור מגורים ב' בקשה למתן אישור להקלה באחוזי בניה / קווי בניה בבית מגורים בן 2 קומות הכולל 4 יח' דיור. ההקלה המבוקשת באחוזי בניה מגיעה ל-6% בקווי בניה צדדיים 10%.

כל מי שיש לו התנגדות להוצאת ההיתר / אישור ההקלה, במקום זה, רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב תכנון רמת-השרון, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת.

ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך קבלת הודעה זו ותובאנה לדיון בפני הוועדה הנ"ל.

מ. ורבין — יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה, מרחב רמת-השרון

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה נס-ציונה

הודעה לפי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה–1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה נס-ציונה בקשה להקלה באחוזי בנייה בחלקה 186 בגוש 3637.

החלקה נמצאת באזור מגורים א'2. שבו מותר לבנות בהתאם לתכנית המיתאר נס/1/1, בשתי קומות — 40% משטח החלקה.

מר הנדריקר יהושע מבקש להתיר תוספת של 17.06 מ"ר בשתי הקומות המהווה הקלה של 6% משטח החלקה.

לכל מי שיש התנגדות מאיזו סיבה שהיא לבקשה הנ"ל, יואיל להגישה לוועדה המקומית לתכנון ולבנייה בתוך מועד של 14 יום החל מיום פרסום הודעה זו. לאחר מועד זה, תובא כל התנגדות שתוגש כנ"ל לדיון בוועדה המקומית לתכנון ולבנייה והיא תחליט כנדון.

ניסן קרוססקי
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבנייה

חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965 מרחב תכנון מקומי

„הדרים". הוד-השרון

הודעה בדבר ביטול הפקדת שינוי תוכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה-1965, כי הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, החליטה בישיבתה מיום 11.2.87 לבטל הפקדת שינוי תוכנית מפורטת מס' הר/34/88 שדבר הפקדתה פורסם בילקוט פרסומים 2908, מיום 20.1.83. ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התוכנית: גוש 6455, חלקות שונות.

20.3.1987
דב שיש
יו"ר הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז המרכז

חוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

מרחב תכנון מקומי גליל מרכזי

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מיתאר

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה–1965, כי במשרדי הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז הצפון ובמשרדי הוועדה המקומית לתכנון ולבניה הגליל המרכזי שבשוק עירוני עכו מופקד שינוי תכנית מתאר הנקרא תכנית מס' 5328 שינוי לתכנית מתאר מס' 3232 — קרית חינוך פקיעין, ביחד עם תשריט המצורף אליו.

ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: גוש 19092, חלקה 19, חלקי חלקות 21, 22; גוש 19093, חלק מחלקה 109.

עיקרי מטרת שינוי התכנית: שינוי יעוד השטח מחקלאי למוסד חינוכי.

כל המעוניין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל המעוניין בקרקע, בבניין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על-ידי שינוי התכנית, וכן מהנדס הוועדה המקומית שבמרחב התכנון שלה כלול בתחום התכנית או גובל אותו, רשאי תוך חודשיים מיום פרסום של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הוועדה המקומית האמורה.

את ההתנגדות יש להגיש בכתב בפרוט הנמקות ובליווי תצהיר חתום על-ידי עו"ד המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

תאריך: י"ג בניסן התשמ"ז 12.4.1987
עמרם קלעג'י — יו"ר הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה, צפון

טלוויזיה

08.00 טלטקסט — עד כאן — חדשות קול ישראל. 08.05 שעת כושר. 08.15 מושגים בכימיה — על מאזנות. 08.40 כלי כורות — זורוק 1. 09.00 ארץ כוללת — תצלצל שפתנו בפעמון הכסף וכו'. 09.20 בדעי הטבע והטה"בו — תנועת הדג. 10.10 אנגלית ה'. 10.30 הגיל הרך — רחוב סומסום. 11.00 אנגלית ו'. 11.15 ערבית מרוכזת — קריא ואלו סאעה. 11.30 אנגלית ח'. 12.00 טלטקסט — עד כאן — אתמול במשפט דמיאניוק. 12.20 אנגלית ט'. 13.00 הסטוריה — העשרה — רמח"ל א'. 13.30 ספרות — הדב — פוהנר. 14.00 טלטקסט — עד כאן — חדשות קול ישראל. 14.05 שעת כושר. 14.15 קשר משפחתי — סיגל מכלאוי, נערה בת 16, משוחחת עם אחי יותם על בעיות פתיחות ובטחון עצמי. 15.00 טאו טאו. 15.25 רחוב סומסום. 16.00 שעת כושר. 16.10 גברת פלפלת. 16.30 מדינת ישראל נגד ג'ון (איוואן) דמיאניוק — משדר מיוחד של ערב חדש. 17.00 ערב חדש — מנחה דן מרגלית. 17.30 כאותו עניין — התחררות מדמות ההורה (חלק א'). מנחה: אלירן אליעז. 18.00 התלת-רגליים — סדרת הרפתקאות בדיונית, עיד של זהב ועופרת — על פי טרילוגיה של ג'ון כריסטופר. סדרת-המשך לסדרה שבבר שודרה. עלילתה מתרחשת בסוף המאה ה-21. העולם נשלט בידי יצורים מן החלל החיצון — התלת רגליים. עלילת הפרק הראשון של סדרת-ההמשך: הנערים מתאמנים בהרים הלבנים לקראת המשחקים האולימפיים. כוונתם לנצח במשחקים, כדי שיישלחו לעיר הזהב של תלת הרגליים ויגלו את צפונותיה. אך לא כולם יוכלו לצאת למשימה הנסוכנת. 18.25 פסוקו של ניקום — כמו אל גבעת המורה. 18.30 קיצור החדשות (ערבית). 18.32 תידון רמאראן — פרק שלישי מן ההצגה אל-איאם לטאהה חסין (ערבית). 19.00 במפגש — תכנית דיון שבועית בענייני השעה (ערבית). 19.30 חדשות (ערבית). 20.00 כותרות מבט. 20.02 מבט ספורט. 20.30 נקודת חן. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 תשדירי שירות. 21.35 סרט תעודה — בעקבות בעלות הברית לברלין. 22.15 „דמעסי וליימקס" — הפרק הרביעי: מלאך שומר במבצע של לכידת קבוצה של שודדים מזוינים ניצל דמפסי בנס מכדור שכוון אליו. מייקפיס נרעשת מן האפשרות, כי דמפסי היה עשוי למות לנגד עיניה, ומחליטה לפרוש מן השירות. 23.05 מוסיקה — קונצ'רטו מס' 19 לפסנתר מאת מוצרט. 23.35 הגיע זמן לשון — פינה לענייני לשון בהגשת אבשלום קור. חדשות.

עבריים. 23.05 „בינינו לבין עצמנו" — שיחות עם מאזינים בשירות חי — מנחה: אלכס טלמור.

גלי צה"ל

06.05 „צלילי בוקר" — שירים עבריים. 06.30 „פותחים יום" — ההרשות הראשונות של היום — עם גידי אוסיה. 07.07 „שבע אפס שבע" — עם אלכס אנסקי. 08.05 בוקר טוב ישראל — שעת אקטואליה יומית. 09.05 „אילה בוקר" — עם אלי ישראלי. 10.05 „הפסקת תה" — עם גיל נ.ב. 11.05 „נבון לעכשיו" — עם יוסי עבאדי. 13.05 „ביקום טוב בצהריים" — עם אורלי יניב. רצוף בוקר. 14.05 „רו רה יוסי" — עם רוני לגין ודני קרפל. 15.05 „בה יום" — עם ארז טל. 16.05 ארבע אחרי הצהריים — שעה של שירים עבריים. 16.51 באופן מילולי — פינתו של אבשלום קור. 17.00 „ערב טוב ישראל" — עם דן שילון. „על דן וגוני סביב". 18.05 „שעה קלה על כלכלה" — עם שמואל נחושתן. 18.15 „מישולש" — עיצות יומי בענייני השעה. מנחה: יוסי עוורר. 18.55 הודעות לחיילים. 19.05 „שירים מכאן" — שירים עבריים — עם שירה גרא. 19.50 „תיק פלילי" 171/86 — מדינת ישראל נגד ג'ון איבאן דמיאניוק — יומן ביומן לסיקור ארועי המשפט. 20.05 „עד מחר" — מגאזין לענייני צבא וביטחון (שח"ח). 21.00 מבט לחדשות. 21.30 „שירים ישראליים". 22.05 „על הדבש ועל העוקץ" — שירים שהחברה אוהבים. 23.05 „עברים וארבע" — היום שהיה — עם ירון וילנסקי. 23.55 „שיחה חצות" — עם העתונאי עורר נבנה. 00.05 ציפורי לילה מכלות — עם אלי ישראלי. 02.05 לא רוצים לישון — מוסיקה לשעות הקטנות של הלילה. 05.05 צלילי בוקר — שירים עבריים.

שידורי צה"ל 2

18.05 „רדיו רדיו" — עם יואב קוטנר. 20.05 „סבבבבסים" — מידע, רש"ים. משקי רדיו ומוסיקה לחיילים שנשארו בתורנות — עם אברי גלעד. 22.05 „על הדבש ועל העוקץ" — שירים שהחברה אוהבים. 23.05 „קול הנ'או הזה" — עורך ומגיש: רני קרפל.

רשת ג'

06.11 „בחורה לאושר" — להיטים וותיקים. 07.07 „שיר בכוכר בבוקר" — שירים ופזמונים ישראליים. 09.05 „מה, כבר תשע?" — עם אבי אתגר. 10.05 „שבעים מי יודע". 11.05 „אהבה יומיומית" — עם יוסי סיאס. 12.05 „רק מוסיקה". 13.05 „רק בימי חול" — עם מנחם פרי. 14.05 „פזמון חוזר". 15.05 „חדש, חדיש ומחודש" — עם שוש עטרי. 16.05 „הצגה יומית" — עם יקיר אביב. 18.05 „קולינר" — שבועון פופ. 20.05 „לי ולך" שיר וברכה. 21.05 „מופע רוק" — עם דליה כהן. 23.05 „הלילה הוא שירים".

רדיו

קול המוסיקה

06.02 „צלילי בוקר". 07.09 „בהאונה בינוחה". 09.00 „קונצרט בוקר". 11.57 „מגישים שיר" — נתן אלתרמן. 12.00 מן הסדנה — מוצרט: דואו בסי במול מג'ור, לכנור וויולה, ק. 422. הינדמית: סונטה אופוס 11/3 לצ'לו ופסנתר (1919). שומאן: „קטעי פנטסיה" בלה מינור. 13.05 „בהאונה ניגוחה" — הנדל: קונצ'רטו גרוסו בלה מג'ור לכנור, קונצ'רטו מס' 1 ברה מינור לאבוב ותזמורת. מוצרט: דיברטימנטו ברה מג'ור, ק. 205 ומרש ברה-מג'ור ק. 290. ברהמס: קונצ'רטו מס' 1 ברה מינור לפסנתר ולתז. 15.00 „מפגשים". 16.00 „אתנחתא" — שידור חי חני שחם — כנור/ארנון ארז — פסנתר בתוכנית: סונטה מס' 4 בלה מינור ברהמס; סונטה לכנור סולו רביסי; סונטה. 17.30 „קשת של צלילים" — מגוון מוסיקלי מיצירות: ויואלדי, מוצרט, כרוביני. 18.00 „אנתולוגיה בצליל" — מוסיקה כנסייתית באירופה המרכזית של המאה ה-16. 19.00 „מוסיקה קלאסית קלה". 20.05 „אינטרלוד" — רצף מוסיקלי. 20.27 „מגישים שיר". 20.30 „קונצרט מהקלטות התזמורת הסימפונית ירושלים רשות השידור" — חלק א'. התז. הסימפ. ים — בניצוח יצחק תמיר עמי מעייני: דיברטימנטו. סרימנט קונצ'רטו לצ'לו ותזמורת. ב) „אנסמבל באך החדש" מפרנקפורט בניצוחה של מלכה סבדרלוב (הקלטה מ„לינוריקה 86") באך: „שירו לה' שיר חדש". מוטט באך: קנטטה מס' 140 ליטס: פנטסיה ופוגה. 22.30 „מג'ו ולהאה". 23.00 „דור הזהב" — אמנים גדולים בהקלטות היסטוריות: טרוניסלב הכרמן בביצועים חיים תכנית שלישית שוברט: סנטסיה ברו מג'ור. ה. 934 בטהובן: סונטה בלה מג'ור, אופוס 47 „קרויצר".

רשת א'

07.30 רדיו-קל". 08.05 „תנגה" — עם בני הנדל. 08.27 משפט דמיאניוק — שידור חי מ„בנייני האומה" בירושלים. 13.00 „בראש צעיר" — מגזין יומי לילדים ולבני נוער. 15.30 „השכלה ודעת לכלי" — בשיתוף האוניברסיטה הפתוחה. 16.05 „ארץ לא נודעת". 17.00 חדשות ותכנית באנגלית. 17.30 חדשות ותכנית בצרפתית. 18.05 „מנגנת ערב" — משדרי יומי להווי דתי ומסורת. 19.05 „שעור בתנאי". 19.30 שידורים לעולים. 22.05 „יש לי חלום" — עורך ומנחה: יובב כץ. עם הפסיכולוגים מיכל דביר האמנון פרצבי.

רשת ב'

07.00 „הבוקר הזה". 08.05 „עושים עניין" — עם גבי גזית ושלום קיטל. 09.05 „ביקור בית" — עם חיים קינן. 10.05 „כל צבעי הקשת" — מגזין יומי. 11.30 „סעו לשלום" — עם גרעון הוד. 12.10 „אלף-אלף בביית" — עם אהוד מנור. 13.05 „בחצי היום" — ופזמונים. 14.05 „לראות או לא לראות" — יומן חדשות לתרבות ולאמנות. 14.30 „בת צחוק" — הוי הזמר. 15.05 „רגעי קסם". 16.05 „שירים ושערים". 16.55 „קראתי ספר" — קוראים ממליצים. 17.05 „יומן כלכלה". 17.30 „על מספרים ואנשים" — מגזין המשק והחברה. 18.05 „רקטר" — עורך ומנחה: יצחק נולן. 18.45 היום בספורט. 19.00 „היום הזה". 19.35 שירים עבריים. 20.05 „שורשים" — מגזין לענייני עדות ופולקלור. 22.05 שירים

קולנוע

תל-אביב

אסתר: קשוחים שכאלה 5, 7.15, 9.40
אורלי: ילדים חורגים לאלוהים 4.30, 7.15, 9.10

בני-ברק: שניים ברו לצורה 5, 7.15, 9.10
גת: חנות קטנה ומטריפה 3.15, 6.15, 9.15
גורדון: אהבה נגוכה 7.00, 9.30
דקל: קרוקודיל דנדי 5, 7.15, 9.10
דרייב אין: שניים ברו לצורה 7.30
הוד: פרצוף לוהט 5, 7.15, 9.30
ליטוף חדש: הביקור שאחרי

בייזאן ת"א: 40 פ"ר גרגניה 4.30, 7.15, 9.30
בימבה 1: גילגולת 2 7.10, 9.30
בימבה 2: חני ואחותיה 5, 7.15, 9.10
פאר: ללא רחמים 5, 7.15, 9.40
פאריס: בטי בלו 5, 7.30, 9.30
בית ביבבחים 1 — 12, 2, 7.15, 9.30
רביקין:
חן 1: צבע הכסף 5, 7.30, 9.40
חן 2: פשעים שבלב 5, 7.25, 9.45
חן 3: אל תקרא לי לבן 5, 7.40, 9.45
חן 4: חטיפה נעימה 11, 2, 5, 7.40, 9.45
חן 5: גישוע אתמול והיום

שחף: פלאטון 4.30, 7.00, 9.30
תל-אביב: נער הזהב 5, 7.15, 9.40
תכלת: דקה לחצות 4.30, 7.00, 9.35

רמת-גן

אואזיס: ללא רחמים 4, 6.40, 9.30
לילי: פלאטון 7.15, 9.10
אלמוג: קרוקודיל דנדי 5, 7.30, 9.45
רביקין:
גן 1: הקשוחים שכאלה 5, 7.20, 9.40
גן 2: חנות קטנה ומטריפה 5, 7.20, 9.40
גן 3: אהבה נגוכה 5, 7.10, 9.40
גן 4: אל תקרא לי לבן 6.15, 9.15

ירושלים

אדיסון: נער הזהב 4.30, 7.15, 9.30
אורנע: אהבה נגוכה 4.30, 9.15
בית אגרון:
שתי אצבעות מצידון 18.45
אורפאו נגרו 20.15
אקספרס של חצות 21.45
מנהטן 24.00
כפיר: פלטון 4.30, 7.00, 9.30
אורגיל: אל תקרא לי לבן 4.30, 7, 9.15
מיטשל: ילדים חורגים לאלוהים 7.00, 9.00
סמדר: חנה ואחיותיה 7.00, 9.10
הבירה: האינסטלטור 4.30, 7.15, 9.15
אורין:
אור 1: קרוקודיל דנדי 4, 6.10, 9
אור 2: להתחתן שנית 4.30, 7.00, 9.00
אור 4: ג'ק פלאש המקפץ 6.10, 9.00
אור 5: חליפת ערב 4.30, 7.00, 9.00
עדן: מלכודת 52 4.30, 7.00, 9.00
תיאטרון ירושלים: כס הרמים 18.30

חיפה

ארמון: קשוחים שכאלה 4, 6.30, 9.00
אורה: פלאטון 4.30, 7.00, 9.15
חן: אל תקרא לי לבן 4.30, 6.45, 9.00
עצמון 1: ילדים חורגים לאלוהים 4.30, 7.00, 9.15
עצמון 2: שיחות מלוכלכות 4.45, 7.15, 9.30
עצמון 3: הבוקר שאחרי 4.30, 7.00, 9.15
פאר: קרוקודיל דנדי 4.30, 7.00, 9.15
רון: נער הזהב 4, 6.30, 9.00
אמפי: ניפגש בחוף 4.30, 7.00, 9.15
אורליו: דקה לחצות 6.45, 9.15
קרן אור המחודש: האינסטלטור 7.00, 9.15

נתניה

שרון: פלאטון 5, 7.15
כטורי: חורה לנעורים 5, 7.15

חולון

מגדל: פלטון 5, 7.15, 9.10
מגדל: הרומן שלי באוקספורד 6.00, 9.00
אימון: האינסטלטור 5, 7.30, 9.10

בת-ים

עצמאות: כלא נשים 5, 7.15, 9.30

הרצליה

היכל: כלא הנשים 5.00, 7.15, 9.10
מלון דניאל (האודיטוריום): 1 אמיגוס 7.15, 9.30

באר-שבע

חן: נער הזהב 4.30, 7.30, 9.30

פתח-תקוה

היכל 1: ילדים חורגים לאלוהים 5, 7.15, 9.30
היכל 2: נער הזהב 5, 7.15, 9.30
היכל 3: פלאטון 5, 7.15, 9.10

עפולה

כופתרון: נער הזהב 9.10

רעננה

אירית: נפגיש בחוף 4.30, 7, 9.30

גבעתיים

הדר: ילדים חורגים לאלוהים 4.30, 7.15, 9.30

ראשון-לציון

רון 1: נער הזהב 4.30, 7.15, 9.10
רון 2: פלאטון 4.30, 7.15, 9.10

עכו

אודיטוריום: נינג'ה האמריקני 8.00

תיאטרון

צוותא לתרבות מתקדמת

יום ה' 7.5 בשעה 19.00
„75 שנות מאבק"
סרט של ארגון השחרור הדרום-אפריקני נגד האפרטהייד
בשעה 20.30
„המסע של אמא טאבורי"
בשעה 22.00
„שבח לטירוף"

הבימה — התיאטרון הלאומי

הערב יום ה', 7.5
מירלה אפרת: 18.00, 21.00
חדוד וניה
הקונטרבס — בבימרתף

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי-מרקחת

בת-ים
גני בת-ים, הנביאים 1

חולון
קופ"ח עין יהב

ירושלים
קרית משה, קרית משה 1

נתניה
קופ"ח — הרב קוק 11

פתח-תקוה
קופ"ח כללית — חיים עוזר

רמת-גן
אסותא — ז'בוטינסקי 41

תל-אביב
בריאות — המלך ג'ורג' 26
סופרפארם — איינשטיין 40, רמת-אביב

חיפה
הנשיא — שד' הנשיא 33

רחובות
כללית, בני משה

רעננה-כ"ס
סיינגלה, רוטשילד 47

תורנות בתי-חולים

תל-אביב והמרכז
● בית החולים ע"ש שיבא תל-השומר - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח-תקוה - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל-אביב - בימים ב', ד', ו' - כירורגיה ופנימית. ילדים - כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל-אביב - בימים א', ג', ה' שבת - כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא - כל המחלקות - כל השבוע.

נתניה
● ביה"ח לניארד נמצא בתורנות למקרים דחופים - כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים
שערי צדק - נשים, כירורגיה, אורטופדית
הדסה ע"כ - ילדים, עיניים
בקור חולים - פנימית, א.א.ג.

מוקד קופ"ח כללית
המוקד ימסור מידע טלפוני בימים א'-ה' ב' 08.00-20.00, בימי ו': 08.00-15.00. טלפונים: 03-433500, 03-433500.

יד ביד - ארגון קשבת בטלפון לילד ולנוער - קו לנוער במצוקה
ירושלים - 02-243558
ת"א - 226037 (24 שעות)
חיפה - 04-229488 (11.00-20.00)
גליל מערבי - 04-922222

קו פתוח להורים במצוקה
בימי ב' רחי - טל. 222732.

„קו פתוח" - ארגון קשבת לילדים ובני-נוער 02-221680 (24 שעות)

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שלוו
„הסתדרות לרפואת שיניים בישראל"
בתל-אביב — בימים א'-ה' בין השעות: 21.00—23.00, בלילות שבת ובערבי חג בין השעות: 18.00—24.00, בשבתות ובחגים בין השעות: 15.00—21.00.
הכתובת: רח' בר-כוכבא 49, טל' 284649.
בחיפה: רחוב הנמל 26, קומה ג', טל' 523366. פתוחה מדי יום ביומו, כולל ימי שבתות וחגים מ-20.00 עד 23.00 בערב.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00-9.00, אחרי חצות נותנים טלפוני בלבד.
דיזנגוף סנטר שער 3 וליד המשביר קומה ג'. טל: 294869, 03-285822.

מרכז סיוע לקרבנות אונס
לרעננה ואיזור השרון, טל' 052-32452 בימים א'-ה' בשעות 21.00—17.00.

עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 02-227171
ער"ן תל-אביב — טל' 03-5461111
ער"ן ילדים ונוער ת"א — טל' 03-5461113
ער"ן חיפה — טל' 04-672222
ער"ן באר-שבע — טל' 057-418111
ער"ן נתניה — טל' 053-35316

פיקוח מיטרדים
מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' 4ו.

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101, רמת-גן, בני-ברק, גבעתיים — טל' 5811111, חולון, בת-ים — טל' 5811111 (ער) 221022 פתח-תקוה, רמלה — 101, טל' 221022, טבריה — 101, טלפון 065-93334, נהריה — טל' 04-923333, חיפה 04-31401, בת-ים — טל' 5511111, באר-שבע — טל' 057-74767.

משטרה

ירושלים, תל-אביב, חיפה, רמת-גן, בני-ברק, חולון, פתח-תקוה — טל' 100. באר-שבע, נהריה, נתניה, נצרת — טל' 100. אילת — 244; חדרה — 22444.

רכבות

מירושלים לבני-ברק וחיפה:
בימים א'-ה': 16.00
בימי ו' וערבי חג: 11.30

מחיפה לבני-ברק וירושלים
א'-ו': 7.00

מתל-אביב לחיפה:
בימים א'-ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.16, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00.

מתל-אביב לנהריה:
בימים א'-ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00.

מחיפה, בת-גלים, לתל-אביב:
בימים א'-ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.05, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30.

מנהריה לחיפה ותל-אביב:
בימים א'-ה': 6.30, 9.05, 10.40, 14.33, 16.33, 18.38.
בימי ו' וערבי חג: 9.05, 10.35.

• הרכבת תופעל בימי א' בשבוע ויום אחרי חג בלבד.

ברונפמן: ההגירה היהודית מבריה"מ – אחד הנושאים העיקריים בוועידה

„ייתכן שעוד השנה ייצאו מבריה"מ 14 אלף יהודים ● זוהי ועידה היסטורית בשל התכנסותה במדינה מהגוש המזרחי" ● עוד קרא ברונפמן להתפייסות עם אוסטריה

בודאפשט. — יום לאחר שקרא לנשיא אוסטריה, קורט ואלדהיים, להתפטר, הכריז אתמול נשיא הקונגרס היהודי העולמי, אדגר ברונפמן, כי ארגונו רוצה בהתפייסות עם אוסטריה.

ברונפמן אמר לכתבים, כי המערכה בת השנה שניהל הקונגרס היהודי העולמי נגד ואלדהיים „הסתיימה", לאחר שמשרד המשפטים האמריקני החליט לאסור על כניסתו לארה"ב כאזרח פרטי.

התפייסות בין הקונגרס היהודי העולמי לבין אוסטריה זוכה עתה לקדימות עליונה, אמר ברונפמן, שעות ספורות בלבד לאחר שוועידת הקונגרס אישרה החלטה, המברכת את מימשל רייגן על החלטתו בעניין ואלדהיים.

נציג האוסטרי, פאול גרוס, היה היחיד, מבין יותר מ-120 הצירים מ-36 מדינות, המשתתפים בשני ימי הוועידה, שלא אישר את ההחלטה. גרוס דיבר נרגשות על הקשיים שנגרמו לקהילה היהודית הקטנה באוסטריה בגלל המערכה שניהל הקונגרס. מערכה זו „עוררה חששות מפני הגברת האנטישמיות... אני נמצא במצב קשה ביותר," אמר.

דוברו של ברונפמן אמר, כי בעלת ואלדהיים הועלתה בפגישה בין ברונפמן לבין שר החוץ ההונגרי, פטר וארקוני, שאמר, כי ההזמנה שנמסרה בשבוע שעבר לואלדהיים, לבקר בבודאפשט ב-1988, היתה „פורמלית וכללית".

בדו"ח שהגיש לוועידה, ציין ברונפמן, כי נראה שמצבם של יהודי בריה"מ משתפר במסגרת מדיניות ה„גלאסנוסט" של מיכאיל גורבאצ'וב. אך הוא הדגיש, כי על הזהות היהודית הסובייטית מאיימת התבוללות תרבותית ודתית, וכי הקהילה היהודית בבריה"מ זקוקה ליתר חופש-דת.

עוד אמר, כי פגישותיו עם מנהיגים סובייטיים במארס עוררו בו תקווה, כי הקונגרס היהודי יוכל בקרוב לשלוח ספרי-קודש יהודיים לבריה"מ.

ברונפמן, מולטי-מיליונר, שהגיע לבירת הונגריה במטוס מנהלים פרטי, תיאר את ועידת ארגונו כ„היסטורית", נוכח עריכתה במדינה של הגוש הסובייטי ועל רקע סימנים מעודדים לשיפורים בעמדת בריה"מ כלפי הגירה יהודית. לדבריו, יתכן שעוד השנה יצאו מבריה"מ כ-14 אלף יהודים.

ברונפמן אמר, כי שאלת ההגירה היהודית מבריה"מ תשמש „אחד הנושאים העיקריים בוועידה".

מחר יתכנסו באי-הוועידה ליד האנדרטה שהוקמה לכבוד הדיפלומט השוודי ראול ואלנברג, שהציל אלפי יהודים מצפורני הנאצים בהנפיקו להם דרכונים.

מחוגי הוועידה נמסר, כי קרוב לוודאי שהוועידה לא היתה יכולה להתקיים בהונגריה, בלי הסכמתה של בריה"מ. דוברים של הקונגרס היהודי הרגישו, כי שלטונות הונגריה עשו כל אשר ביכולתם כדי להקל על קיום הוועידה.

לוועידה הגיעה גם משלחת גדולה מישראל, בלי שנתקלה בקשיים כלשהם, למרות שרוב חבריה, וכן העיתונאים הישראליים שליוו אותם, באו בלי אשרות-כניסה להונגריה. משקיפים מקומיים אמרו, כי זה סימן ברור לרצונה של הממשלה להקל על העניינים.

אלן שטיינברג, מנכ"ל הקונגרס, מסר, כי הממשלה הסובייטית מעיינת ברשימה של פירסומים דתיים ויהודיים אחרים, שיורשה לייבאם ולהפיצם בקרב היהודים בברית-המועצות.

(ע"ר, עטמ"א, ע"צ, איי.פי.)

שר החוץ ההונגרי, פטר וארקוני (מימין), בקבלו אתמול לשיחה את נשיא הקונגרס היהודי העולמי, אדגר ברונפמן (צילום: איי.פי.)

מת ויליאם קייסי – המחלוקת סביבו טרם נסתיימה

מאת דליה רסאל, כתבת „על המשמר" בוושינגטון

וושינגטון. — וויליאם קייסי, מנהלה לשעבר של סוכנות הביון המרכזית של ארה"ב, מת אתמול, בגיל 74, בבית-חולים בניו-יורק, מסיבוכי דלקת ריאות. ב-18 בדצמבר עבר ניתוח להסרת גידול סרטני ממוחו, ומאז נותר נכה גופנית ושכלית. בפברואר התפטר רשמית מתפקידו.

המחלוקת סביבו איננה מסתיימת עם מותו. ועדות החקירה בקונגרס, החוקרות בשערוריית איראן-קונטראס, ממשיכות במאמציהן לברר מה ידע קייסי ומה היה תפקידו בפרשה.

הרגש המיוחד ששם קייסי בפעולות חשאיות, במיוחד אלה הקשורות בסיוע למורדים בניקאראגואה, והסודיות שעליה הקפיד, הם שהיו במוקור חילוקי הדעות. הקונגרס מעולם לא קיבל את הסבריו לחלקו בפרשה. ועדות המודיעין, שחקרו בנושא, לא האמינו בכנות עדותו.

במשך שש שנות כהונתו כמנהל סוכנות הביון, היתה דרך פעולתו מטרה לביקורת רבה ויחסיו עם הקונגרס היו מתוחים. אפילו רפובליקנים שמרניים, כמו בארי גולדווטר, קראו להתפטרותו. לעומת זאת, נזקפה לזכותו העלאת המוראל בתוך הסוכנות והשגת תקציבים מוגדלים לתיפעולה.

קייסי היה מיליונר, עורך-דין שעשה מליונים בשוק המניות בתקופה שלאחר מלחמת-העולם השנייה ועד שחזר לשירות הממשלתי במימשל ניקסון. הוא עשה נסיון כושל אחד להבחר לקונגרס. והתברר, שהצלחתו כפוליטיקאי היתה גדולה יותר בנהלו את מסע-הבחירות של זולתו — מסע הבחירות לנשיאות של רונלד רייגן, בשנת 1980. לאחר שנבחר לנשיא, מינה אותו רייגן למנהל סוכנות הביון וניצב לימינו כל העת, בהכריזו: „אמוני בקייסי מלא".

שמו של קייסי ממשיך להשמע בתכיפות בוועדת החקירה המיוחדת של הקונגרס, שהחלה בישיבותיה ביום ג'. העד הראשון, הגנרל בדימוס ריצ'ארד סיקורד, סיפר, כי נפגש עם קייסי שלוש פעמים לדיון בסיוע למורדים בניקאראגואה, במסגרת רשת ההספקה הפרטית, שבראשה עמד סיקורד, בתקופה שבה אסר הקונגרס על המימשל לסייע למורדים.

בהמשך החקירה צפוי שיתברר באופן מדויק ביותר במה ועד כמה היה קייסי מעורב.

אסד תומך ב„ליכוד מוחלט" של כל הארגונים הפלשתינים

שארג'את. — נשיא סוריה, האפז אסד, נוקט בעמדה גמישה בשאלת ההתפייסות בינו לבין הנהגת אש"ף, אך הוא עומד על כך, שהליכוד בשורות אש"ף יקיף גם את ארגוני המחבלים הפרו-סוריים, המאוגדים ב„חזית ההצלה הלאומית הפלשתינית" — מסר אתמול העיתון „אל-ח'ליג'", היוצא לאור באיחוד האמירויות הערביות.

בידיעה מדמשק, מוסר העיתון מפי „מקורות פלשתיניים מהימנים", כי אסד מוכן לשאת ולתת עם הנהגת אש"ף, אם יסכימו כל הפלגים על ליכוד מוחלט.

לדברי העיתון, הביע אסד עמדה זו בשיחה שהיתה לו ביום ג' עם ג'ורג' חבש, מנהיג „החזית העממית לשחרור פלשתין". אסד אמר לחבש, לדברי המקורות, כי הוא מוכן לארח בדמשק ועידה של כל ארגוני המחבלים, הן אלה המאוגדים באש"ף והן אלה המאוגדים ב„חזית ההצלה".

(איי.פי)

אנשים ואירועים

שעון למטיילים ביקום ב-200 אלף לי"שט

לצידם של ענקי תעשיית השעונים בין-לאומית, המציגים את תוצרתם ביריד האירופי לשעונים ולתכשיטים, ניצב אדם, שאינו מתכוון לייצר יותר משעון אחד לשנה. האיש הוא הבריטי ג'ורג' דניאלס, המציג ביריד רק שלושה שעונים.

דניאלס, שנהפך לסמכות בין-לאומית לשעונים והתעשר, לא קיבל הדרכה מקצועית. אך הוא מתאר את עצמו כאדם שנולד להיות מכונאי.

הוא כתב כתבי-יד ספרים על אומנות יצירת שעונים ומכהן כיועץ לחברת המכירות הפומביות „סותבי". הוא מקדיש כ-10 שעות ביום לייצור שעונים.

בין השאר, כלל בשעוניו מנגנונים שתיכנן בעצמו ושבעבורם קיבל פטנטים. מנגנונים אלה מאפשרים לשעונים מפרי עבודתו לפעול לפחות עשר שנים ללא כל טיפול.

„המחירים שלי מתחילים ב-100 אלף ליש"ט" — ציין.

בין השעונים של דניאלס, המוצגים ביריד המסחרי של באזל, כלול שעון שזכה בשם „שעון המטייל ביקום", שנוצר בהשראת נחיתת האדם על הירח. שעון זה כולל מנגנון מיוחד לדיווח על „הזמן הסולארי" והזמן „הסידריאלי" המבוסס על תנועת כדור-הארץ ביחס לכוכבים. שני השעונים האלה פועלים בדייקנות-סטייה של כחצי שניה בשנה.

תמורת „השעון למטיילים ביקום" הציעו לדניאלס 200 אלף ליש"ט. (ע"ר)

נסיון התנקשות בחיי שר הפנים המצרי לשעבר

חסן אבו-באשה, שהיה שר הפנים המצרי, נפצע ביום ג' מיריות שנורו עליו על-ידי שני אנשים — מסרה סוכנות הידיעות המצרית.

שני המתנקשים פתחו באש על אבו-באשה, שירד ממכונית בפתח ביתו, ברובע עג'וזה. אבו-באשה נפצע ברגלו הימנית ובידו השמאלית והוא מתאושש מפציעתו בבית-חולים.

אבו-באשה כיהן כסגן שר החוץ ב-1981 ומילא תפקיד מרכזי בצעדים שנקטו השלטונות נגד קבוצה של קנאים מוסלמיים, שחבריה רצחו את הנשיא אנואר סאדאת. ב-1982 לשר הפנים וב-1984 הואשם על-ידי מפלגות האופוזיציה בתמרונים בלתי-כשרים, כדי לסלף את תוצאות הבחירות לטובת הממשלה. הנשיא מובארק נאלץ להתחשב בדעת הקהל ומינה אותו לשר לעניינים מקומיים. אך לאחר שנה הורד מהקאבינט.

בקאהיר הובעה דעה, כי ההתנקשות בחייו היא מעשה ידי חוגים דתיים קיצוניים. (ע"צ, ע"ר)

יונה – סגולה לאריכות ימים ולטיפול בצהבת

שיטת „הריפוי" של חולי צהבת ביונים, כפי שפורסם לאחרונה, מופעלת בצפת זה כמה שנים על-ידי קבוצת חרדים בשכונת מאור-חיים בצפת. לקבוצה רשימה של עשרות אנשים שטופלו בשנים האחרונות בשיטה זו והבריאו לטענתם כליל.

בכמה מקרים, התגנבו חברי הקבוצה לבית החולים בצפת, בשעות הלילה המאוחרות, לביצוע טיפול בחולי צהבת, כיון שנאסר עליהם להכניס יונים לשטח בית החולים. „היונים מפיצות את המחלה", הזהירו אותם בבית החולים.

אחד מאנשי הקבוצה, משה בלוי, מוכר בכל המושבים בגליל כקניין יונים. במסגרת זו הוא אף מעודד את ה„מושבניקים" לגדל יונים ומשלם לעתים 5 ש"ח עבור כל יונה. „יש הרבה המספקים את היונים בחינם, ביודעם כי הדבר מיועד לתרופה", ציין.

הפרסום על שיטת ריפוי זו, שבה טופלה הילדה מאופקים אינו חדש, כאמור. לחרדים בצפת ואלה עוסקים בזה כמה שנים.

כאסמכתה למעשיהם הם מביאים את הספר „פעמי המנהגים", ספר שיצא בתרס"ב ובו כתובה סגולה זאת. (עתים)

אסיר ציון צוקרמן הגיע אמש לישראל

אסיר ציון ולדימיר צוקרמן נחת אמש בישראל; מטוס אל-על הביא אותו לארץ מוינה.

את פניו קיבלו נציגי המועצה למען יהודי בריה"מ ובנו בן ה-11, שלא ראה את אביו זה 9 שנים.

משלחת של בנים להורים מסורבי עליה מבריה"מ נפגשה אתמול עם ח"כ עוזי ברעם מזכ"ל מפלגת העבודה כדי להביע בפניו את תודתם על הסיוע של מפלגת העבודה במאבקם למען יציאת הוריהם מבריה"מ.

חברי המשלחת ציינו במיוחד את היחס המיוחד לו זכו בעת שהותם בישיבת האינטרנציונל הסוציאליסטי ברומא, אשר בו בעזרת נציגי מפלגת העבודה, וכן להפגש עם נציגי בריה"מ שהגיעו לישיבה. „העובדה שהרוסים ראו שיש לנו גיבוי של מפלגת העבודה — אמרו הרוברים — עזרה לנו מאוד".

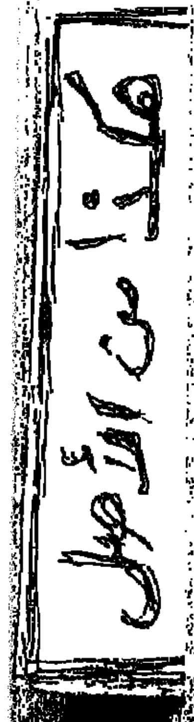

7.5.87

טלקס

● תעודת תושב תונפק בראשל"צ

מאת זהבה מוזס, כתבת „על המשמר"

תעודת תושב עבור אזרחי ראשון־לציון תונפק בימים הקרובים.

תעודה זו תקנה זכויות והטבות מיוחדות לרוכשיה, בין היתר הנחות בשיעור של עד 50 אחוז בחוף הים, בבריכות השחיה, במרכזים קהילתיים, בהיכל הספורט העירוני, במוזיאון העירוני וכו'. בשלב הראשון תיפתח תחנה למכירת התעודה במחלקת הגביה בעיר, ובעתיד מתכננים תחנה ניידת.

חוק התכנון והבניה 1965
מרחב תכנון מקומי
עירון — ואדי עארה

נמסרת בזה הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה 1965 כי הוגשה לועדה בקשה להיתר בניה מספר א/86/224 בגוש 20435 חלקה 31 על שם דוראר חוסיין אבו נאסר מהאגנר מכפר אום אל פחם שבאישורה יש הקלה/סטיה מהוראות תוכנית מיתאר מס' ג/470. מהות ההקלה — הסטיה בליטה של מטר בקו בנין קדמי בקומה א'. ניתן לעיין בבקשה הנ"ל בוועדה בימים ובשעות קבלת קהל. כל מעונין רשאי לעיין ולהגיש התנגדות לבקשה הנ"ל לוועדה האמורה תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו בעיתון.

מחמוד מסאריוה
יו"ר הוועדה המקומית
עירון

הוועדה המקומית לתכנון ובניה
רעננה

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965 (להלן החוק)
ניתנת בזה הודעה כי בהתאם לסעיף 149 לחוק, כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ובניה רעננה (להלן הועדה המקומית) בקשה להיתר בניה בגוש 6586 חלקה 382 ברח' סולד. מבוקשת הקלה 2.5% משטח המגרש דהיינו 52.5 מ"ר במקום 50% המותרים לפי תכנית רע/1/87 212. כל המעונין רשאי לעיין בתכנית במשרדי הועדה המקומית רעננה במקום ובימים שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל הרואה עצמו נפגע מהקלה זו רשאי להגיש התנגדותו להתרת ההקלה הנ"ל תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לוועדה המקומית במשרדי העיריה.

ב. וולפוביץ
יו"ר הועדה לתכנון ובניה

שוקלים הגשת כתבי אישום נגד מטיילים שתעו בגולן

באחרונה התרבו מקרי התעייה והחילוץ של מטיילים בגולן, הגורמים ברשלנותם הוצאות גבוהות לשם חילוצם

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

משטרת מרחב הגליל שוקלת לפתוח תיקים פליליים נגד מטיילים שתעו בדרכם ברמת הגולן, ומבצעי חילוצם עלו כסף רב.

בחודש האחרון היו למעלה מ־10 מקרים שבהם נאלץ צוות החילוץ ברמת הגולן לחלץ מטיילים שאיבדו דרכם בוואדיות וקניונים באיזור.

אנשי הצוות מסרו שלא זכור להם מספר מקרים כה גדול כבר בראשית עונת הטיולים. קובי לאופר, ראש צוות החילוץ, מסר שאנשיו ביצעו ביומיים האחרונים 5 משימות חילוץ מטיילים. במקרה האחרון נאלצו לחלץ שלושה נערים שנפלו לתוך הקניון השחור. הצוות עסק בכך עד 3 לפנות בוקר תוך שימוש באמצעים מיוחדים.

לדברי אנשי הצוות הסיבה לריבוי החילוצים היא רשלנותם של המטיילים שיוצאים ללא ציוד מתאים, וללא הדרכה, תוך נטילת סיכונים מיותרים. הטיולים הללו מסתיימים לעתים באסונות ובמקרה הטוב בהטרדת עשרות אנשים לחילוצם, שלא לדבר על ההוצאות הכרוכות בכך.

נמסר שהחילוצים האחרונים עלו כבר למעלה מ־35 אלף דולר. ללא עלות הטיסה של מסוקי חיל האויר שנקראו לסייע בכמה מקרים שאירעו באיזור.

סידרת מינויים צפויה במשטרה לאחר שיתקבלו תשובות המועמדים

מאת זהבה מוזס

למרות חששותיהם של גורמים במשרד המשטרה מהפרסומים השונים על המינויים הצפויים במשטרת ישראל, גילה המשרד כי בעת ממתינים לתשובותיהם של מספר קצינים ששמותיהם הופיעו במפרסומים.

במשרד המשטרה טוענים, כי השר עדיין לא החליט מי יהיה המפכ"ל הבא וכי הוא מעדיף שלמשרה יהיו מספר מועמדים. באותה נשימה מציינים שבקרוב קיימת אפשרות שקצינים אחרים יפרשו ותיפתח סידרת מינויים.

בסבב המינויים הצפוי מזכירים את מפקד מחוז תל־אביב ניצב גבי עמיר, שקודם לכן פיקד על מחוז המרכז ושכבר הובטח לו בעבר, כי יתמנה ככל הנראה לסגן המפכ"ל.

את מקומו במחוז תל־אביב אמור לתפוס ניצב יגאל מרקוס, המכהן כעת כראש אגף חקירות במטה הארצי. למפקד משמר הגבול, במקומו של פנחס שחר, אמור להתמנות ניצב משולם עמית.

בין המתמודדים על כסא המפכ"ל האמור להתפנות בעוד כשנתיים מזכירים נוסף לניצב גבי עמיר את ניצב שאול לוי, יגאל מרקוס, ואת ניצב יעקב טרנר שהגיע למשטרה מחיל האוויר רק לפני כשנתיים. עוד מוזכר שמו של יהושע כספי המשמש כנציג המשטרה בארה"ב.

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
נתניה

ניתנת בזה הודעה כי לוועדה הוגשה בקשה לאישור תוספת /בנית מגורים לבית על חלקה 203 בגוש 8273 רח' מימון מס' 13.
ההקלות המבוקשות: עד 6% בניה, עד 0.30 ס"מ מקו בנין צדדי, 1 מ' הבלטת מרפסת בקומה א' מקו בנין קדמי ובניה על הגג. תכ' מס' 67/87 ת.ב. 2419.
את התכנית ניתן לראות במשרדי הוועדה.
התנגדויות אפשר להגיש משך שבועיים מיום פרסום מודעה זו.

י. אלרואי
יו"ר הוועדה המקומית

● אשקלון תקלוט 1200 משפחות מבריה"מ

צוות מיוחד, בראשותו של ראש העיר אלי דיין, הוקם השבוע ע"י הנהלת עיריית אשקלון, כדי לעבד תוכנית לקליטת כ־1200 משפחות עולי רוסיה בחמש השנים הקרובות.

סוף שבוע עם
הארץ
עיתון לאנשים חושבים

השב"כ על פרשת דרכים זאב שיף

הסכם אפשרי (בין שמיר ופרס) יואל מרקוס

יאללה ביתי"ד, יאללה
אלופים בירושלים מרדכי ארציאלי

החור השחור
שיחה עם רקטור אוניברסיטת קרקוב על יהדות פולין /רומן פריסטר

שני עמים במושב אחד /רן כסלו

אגם הברבורים
פסל לאגם וגורן דוד ארליך

א. שוויצר על ועדות חקירה ● יואב טוקר על משפט בארבי ● לילי גלילי על הערוץ השני ● מיכאל אוהד על אמריקה של קאפקא
מקורות מדיניים/עקיבא אלדר ● מסדרונות מפלגתיים אילן שחורי ● שריקה באפילה/גדעון סאמט ● כספת/ נחמיה שטרסלר, יהודה שרוני ויונתן שרמן ● כוסות רוח/ב. מיכאל ● הטלוויזיה של השבוע/הדה בושט

"מקום בצמרת"

מצעד הפזמונים הישראליים
רשת ג', קול ישראל

1. שיר הבטלנים – דסאר וקושניר
2. די לי די – אילנה אביטל
3. נפרדנו כך – נורית גלרון
4. קזינו עולמי – מיקי קם
5. כשחצוצני אוהב – ירדנה ארזי
6. לשיר איתך – שושנה דמארי ובועז שרעבי
7. ביום של הפצצה – רמי קליינשטיין
8. מוסיקה היא נשיקה לנצח
9. אהבת מולדת – דורית ראובני
10. יעל ואני – אפרים שמיר
11. מערבה מכאן – ריקי גל
12. כינור – דודו פישר
13. שלל שרב – גידי גוב
14. רק בינתיים – אילנית
15. שיר – להקת שיר
16. קופידון – ארנה ומשה דץ
17. עורי אפריקה – משה פרי
18. לחזור הביתה – אריק סיני
19. עד הסוף – אסתר שמיר
20. רוברט – מוסקבה
21. הקליק – נתית שובל
22. הי הופה – דליה כהן והבחורים מאפיקים
23. מלצרית מהירה – דני סנדרסון
24. חזק מן החיים – נוני ג'ייקובסון
25. ארץ אהובה – חיים משה
26. מעמיד פנים – רבקה זוהר
27. דומינו – צביקה פיק
28. ירושלים – דורית וחברים
29. ציפור חלום – רון אהרוני
30. שלכת אבי – נתנאלה

לשיפוטכם — פינת הפזמון החדש

31. הכרזת מלחמה – אדם
32. דבר איתי עכשיו – להקת פוטר
33. אולי הלילה – ירון חדד
34. נוסטלגיה – אתי אנקרי
35. ארוביקה – ישראלה קריבושי

בין המשתתפים יוגרלו פרסים

לכבוד:
"מקום בצמרת" קול ישראל
ת.ד. 1082, ים. מיקוד 91010
את חתירות שבר יציין את מספר השיר

1☐ 2☐ 3☐ 4☐ 5☐ 6☐
7☐ 8☐ 9☐ 10☐ 11☐ 12☐

שם: ______
כתובת: ______
מיקוד ______ תאריך ______

עיטור יקיר ירושלים יוענק השנה ל־20 מוותיקיה ובהם שניים ממזרח העיר

מאת בצלאל עמיקם, כתב „על המשמר" בירושלים

עיטור יקיר ירושלים הוענק אמש במעמד חגיגי ל־20 מוותיקי העיר כאות הוקרה על חלקם בבנייתה ובטיפוח איכות חיים התרבות בה. בין המעוטרים החדשים — שני תושבים ממזרח ירושלים. להלן רשימת מקבלי העיטורים שמניינם השנה הגיע לעשרים לרגל ציון מלאת 20 שנה לאיחור העיר: אלוף (מיל') יוסף אבידר, חיים אריכא, אברהם בריק, סלאח אל־דין רשיד גראללה, שושנה הולצמן, [illegible] וינר, פאול יעקבי, אליהו לנקין, חמדי בכר נובאני, ד"ר יוסף סוריאנו, ד"ר משה אריה קורין, ד"ר שמשון לייב קירשנבוים, קלמן רביע, ראובן רביע, פרופ' אהרן שולוג, פרופ' יעקב שנון, יוסף שני, הרב יהודה שניאור, חיים תורן, שלומית שוורץ־גרדי.

פינה חמה ללב"י
הקרן למען בטחון ישראל

☆ **התרומה הגבוהה**
מר רוברט אליפוני מיטוני
צרפת
16,116.20 ש"ח

☆ **התרומה המרגשת**
גב' יני אסבט תרמה לזכרו של בעלה המנוח יעקב אסבט ז"ל במלאת שנתיים לפטירתו
36 ש"ח

☆ **התרומה הצעירה**
תלמידי בי"ס לחינוך ממלכתי ע"ש לוי אשכול, עכו
271 ש"ח

היום יותר מתמיד־ תן לבך ללב"י

קרן לב"י: רח' ד' (ארניא) 17, הקריה, תל־אביב 64734

מחר ב"המשמר"
ובמוספו השבועי חותם

* חוסיין: יבוא או לא יבוא – פנחס ענברי
* השלום – ביצה שכבר נולדה – מארק גפן

הבת האבודה של הגאון – דליה רפאל

* החפרפרות: אנשי המוסד בגירסה ספרדית – יהודה צור
* „יש דיבור": אתבח – מותר / „אסור" / מתי!
* פוקוס אישי: גיורא מנור, יהודה לחב, נועם שמנצר גדעון ספירו, צבי טימור, עודד ליפשיץ

מדורים: קולנוע – דני ורטו; תערוכות – דורית קדר; עוד הרהור – יעקב רבי; מסביב לעולם – דוד ארן

בחותם

האנשים שקובעים מה נדע
הצנזורה – וכל מה שרצית לדעת.
תחקיר מאת אפי לנדאו ועודד ליפשיץ

* לונדון של זונות, צנעות וצביעות – מדוע הם פסלו את „אפרים חוזר לצבא" – מאת יצחק לאור
* חסה קלבסה – הירקות הטריים בגליל – בדרך לחיסול – מאת יהודה צור
* התנסות הונגרית – הונגריה בבאלט ובתיאטרון – מאת גיורא מנור
* איידס חיים – דנמרק מתמודדת בכל דרך באיידס – מאת דליה שחורי

ובעצם הוא רצה לחיות בזולוג ימי
וזכה באוסקר: פול ניומן – מאת עופר ניר

* הפלשתינאים, ערביי ישראל והמזרחיים – פרופ' סמוחה – השקפת־עולם – מאת אתי דנינו
* מדורים וטורים – הלו חותם
* חותם אישי – מרכז מידע בביתו של כל אחד – מאת נועם למלשטרייך
* שלום בית – יום הולדת שמח. חזן! – מאת חיה יוסף
* טורים מאת: עודד ליפשיץ, שלמה סלוצקי, נתן רענן, דינה גורן, אלי הכהן, זאב צחור, שמואל בונים, יעקב רבי

בדפים לספרות

* דינה קטן בן־ציון: על „בית של געגועים" לענת לויט
* רוני המרמן: על „לב של כלב" לבולגאקוב
* דרור יזהר: על אורסון וולס
* אילן שיינפלד: „משל על אורך הרוח ומתת הזמן"

טלקס

● תערוכה „טכנולוגיה" נפתחה היום

מאת כתב „על המשמר"

1400 מציגים, המייצגים כ־320 חברות מ־8 מדינות, משתתפים בתערוכה „טכנולוגיה 87" שנפתחה אמש במרכז הירידים בתל־אביב. כן מסר מנכ"ל מרכז הירידים, יצחק ברנר, בפגישה עם כתבים כלכליים. בסך־הכל, מוצגים בתערוכה כ־2000 מוצרים שונים. שיטחה הכולל של התערוכה הוא כ־15,000 מ"ר. מנכ"ל מרכז הירידים ציין כי זהו גידול של כ־30 אחוזים בשטח התצוגה הכללי, לעומת התערוכה הקודמת שהתקיימה בשנת 1985.

בתערוכה משתתפות שבע מדינות: ארה"ב, בריטניה, חבל קטלוניה שבספרד, שוויץ, גרמניה, צרפת ואוסטריה. ברנר ציין כי לדעת אנשי תעשיה, מעידה ההשתתפות הבינלאומית הנרחבת על מעמדה ותדמיתה של ישראל כיצרנית וצרכנית מוצרי „היי־טק" מהשורה הראשונה. התערוכה נבנית על הסוג המכונה „תערוכות ור" בהן קיים מכנה משותף לענפי תעשייה שונים. ב„טכנולוגיה 87" המכנה המשותף הוא הטכנולוגיה המתקדמת - בענפים מגוונים כגון ציוד מתכת, חשמל, מכונות, הידראוליקה, אוטומציה, לייזר ועוד והיא התערוכה המקצועית הגדולה והחשובה בישראל.

החייל שרואיין ע"י כתב ה„טיימס" הבריטי – לדין

מאת אבי בניהו, ובצלאל עמיקם, כתבי „על המשמר"

בעקבות המלצת מחלקת בטחון שדה בצה"ל הורתה הפרקליטות הצבאית להעמיד לדין את החייל שנתפס שלשום כשהוא משוחח עם עתונאי זר.

החייל נפגש עם כתב ה„טיימס" הלונדוני, איאן מורי, בקפה „נאמן" בירושלים, לצורך הכנת כתבה על בני ה־20 במדינת ישראל בהקשר ל־20 שנות הכיבוש בשטחים.

מקורות צבאיים מוסמכים מסרו כי החייל יועמד לדין בגין הפרת פקודות הצבא הקבועות, כי „אסור לחייל להתראיין ללא אישור מרובו צה"ל".

חקירתם של העתונאי והחייל במשטרת ירושלים וחקירתו של החייל במחלקת בטחון שדה עוררה תרעומת רבה בקרב קהיליית הכתבים הזרים בארץ.

דובר המשטרה בירושלים אמר אתמול לכתבנו, כי העיתונאי כלל לא נעצר, אלא שוטר שהוזעק על ידי אזרח שגילה רגישות יתרה, הזמין אותו ואת בן שיחו למשטרה.

לאחר שהובאו לנקודת המשטרה בתחנה המרכזית הוחלט להעבירם לחקירה במטה המרחב במגרש הרוסים. בחקירת החייל חל עיכוב עד אשר הגיעו אנשי מצ"ח (והמשטרה הצבאית החוקרת) ואילו את העיתונאי תיחקר איש צבא.

דובר המשטרה הוסיף, כי איאן מוריי, המכהן ככתב העתון הבריטי „טיימס" בישראל, לא נעצר כלל והיה רשאי להסתובב חופשי במשטרה עד לבוא החוקר. לא הוגשה נגדו תלונה ולא נפתח כל תיק.

בג"ץ אישר הריסת חדרו של מתכנן הפיגוע בקו 18 בי"ם

בג"ץ אישר אתמול את הריסת חדרו של מחבל שתיכנן את הפיגוע באוטובוס קו 18 בירושלים לפני ארבע שנים, ונמלט מהארץ לאחר ביצוע הפיגוע ובטרם נחשפה החולייה.

המדובר בפיגוע ב־6 בדצמבר 1983, בו נהרגו 6 אנשים ונפצעו 50. שלושה ביצעו את הפיגוע, שניים נתפסו והועמדו לדין ונידונו לתקופות מאסר ארוכות. המחבל השלישי, נאמר רמזי ג'אבר, עזב את יו"ש אחר האירוע וחזר לארה"ב, שם למד הנדסה.

בחודש אוקטובר 1986 נחשפה החולייה וכאשר נודע לרמזי ג'אבר על־כך, עזב את האוניברסיטה שבה שהה בארה"ב וטס לעמאן. אשתו יצאה אף היא בעקבותיו.

שני המחבלים שנתפסו מסרו בהודעותיהם במשטרה פירוט על מעשיו של שותפם השלישי. בעקבות זאת, החליט המפקד הצבאי של יהודה ושומרון לאטום את חדרו בבית אביו ברמאללה. האב עתר לבג"ץ באמצעות עו"ד דרויש נאסר. בעתירה טען האב, כי אין לו קשר עם בנו ולכן אין לאטום את החדר.

השופטים נשיא בית המשפט העליון מאיר שמגר, המישנה לנשיא מרים בן־פורת ושושנה נתניהו, קבעו: „די במגורים מעת לעת בעת שהינו בחופשות מהלימודים, כדי לקיים את היסוד של התקנה המאפשרת הפעלת סמכותו של המפקד הצבאי".

עוד נאמר בפסק־הדין, כי המחבל גר בחדר בבית אביו בתקופת חופשתו מהלימודים ובעת ביצוע הפיגוע. לכן, מאחר והמקרה חמור ביותר וקופחו חיי אדם, יכול המפקד הצבאי להפעיל את סמכותו ולהורות על אטימת החדר. (עתים)

מפלגת הפועלים המאוחדת
המרכז

לוח פעילות שבועית
מה־7.5—13.5.87

מחלקת ההסברה

יום חמישי — 7.5
במרכז – 11.00 – מפגש מזכירי ושליחי הסניפים באזור המרכז
קיבוץ עברון – 14.00 – חיה קליין, אלי ספרן – פעילות נעמ"ת
סניף רעננה – 20.30 – דני פלג – נוער פ"ם

יום שישי — 8.5
שפיים – 8.30 – ח"כ יאיר צבן – המכון לתכנון מדיניות יחסי ישראל־תפוצות
קיבוץ סער – 21.00 – ד"ר ארנסטו כהאן – בנושא: סכנה למלחמה הגרעינית

שבת — 9.5
קיבוץ נגבה – 10.00 – אריה יפה – יום עיון של יוצאי בריה"מ מסניפי גוש דן
סניף נצרת – 18.00 – פנינה אייל – חוג בית
סניף תל־אביב – 19.30 – אברהם כהן, חמדה שמחוני – מסיבת יום העצמאות

יום ראשון — 10.5
סניף רמת־גן – 19.00 – וולדי מורג – מזכירות הסניף

יום שני — 11.5
קיבוץ גליאון – 17.00 – משה סמולר – מועדון ותיקים
ירושלים, כנסת – 17.30 – ח"כ יאיר צבן – מפגש עם תלמידי „אשל הנשיא"
נגר נעביה – 18.30 – חנן ארז – פגישת חברים

יום שלישי — 12.5
ירושלים – 7.30 – ח"כ יאיר צבן – ביה"ס לעובדי הוראה
אשקלון, מתנ"ס – 17.00 – משה סמולר – מועדון ותיקים – יידיש
כפר סבא – 18.00 – מנחם רז, אלי ספרן – חוג בית
אשקלון, בית הבנים, בשעה 18.30
אזכרה לדפי גאון ז"ל
קרית־חיים – 18.30 – רבקה כהן – ערב עננון – יידיש

יום רביעי — 13.5
ישיבת רכזי אזורים בשעה 13.00 במרכז
סניף עוז – 19.00 – וולדי מורג, אבי שיין, דוד בן־אשר – מזכירות איזור הנגב
סניף אילת – 20.00 – נחום שור – אסיפת חברים

האיגוד המקצועי

יום חמישי — 7.5
ועד הפועל ת"א – 10.00 – נטע מן – חברי מזכירות „הסתדרות אירוח" בקומה ד'

יום שישי — 8.5
ב.ס. חיפה – 08.00 – דב אלקנתי – סיעת מפ"ם – סיכום אירועי 1 במאי
נתניה, מלון בית עמי – 15.00 – פיני גביש – יום עיון – עובדי קואופרטיב „שלב" רחובות

יום ראשון — 10.5
סניף תל־אביב – 17.00 – רעיה דטיג – העובדת השכירה
במרכז – 18.00 – שמואל קלנר, דב אלקנתי – תא ארגון עובדי צה"ל

יום שני — 11.5
במרכז – 8.30 – אפרים ז'ילוני, דב אלקנתי – מזכירי האיגודים המקצועיים

יום שלישי — 12.5
כרמיאל, מגדל־העמק – 9.00 – סיור במפעלים – דב אלקנתי

יום רביעי — 13.5
ישיבת הצוות לכינון מועצת ועדי העובדים של מפ"ם במרכז מפ"ם בשעה 18.00
בהשתתפות: חנן ארז, אפרים ז'ילוני, דב אלקנתי, נטע מן, יוסי סלומון ונציגי ועדי עובדים

„החייל הוצמד למקלעים ומרגמה עד הודעה חדשה"

קצין ביחידה קרבית, שפקד על חייל לעמוד משך כשעתיים ליד דגל המחנה כשהוא חובש מסיכת גז, קסדה, חוגר אפוד ונושא שני מקלעים, מרגמה 52 מ"מ ונשק אישי — מואשם בהתעללות.

לבית־הדין הצבאי המחוזי־צפון הוגש כתב־אישום נגד הקצין בדרגת סגן־מישנה, המואשם בכך שבמרוצת חודש נובמבר אשתקד התעלל ממושכות באחד מחיילי יחידתו.

התביעה טוענת, כי בין שאר מעלליו פירק הקצין אוהל בעת שהחייל ישן בתוכו ודרך על החייל שישן בשק השינה.

התביעה טוענת עוד, כי הקצין הצמיד לחייל קסדה, אפוד, מקלע ומרגמה — „עד להודעה חדשה". בין השאר, הורה לו לבצע עבודות מטבח ולאכול כשקסדה לראשו ואפוד לגופו. עוד טוענת התביעה, כי הקצין פקד על החייל, לישון כשהוא חוגר אפוד וכן היכה אותו באגרופים וירק עליו אבנים. כמו־כ מואשם הקצין בכך שריתק משך חודש ימים את החייל לבסיסו

אנו משתתפים בצער של חברנו
יוסף הולנברג ובני משפחתו
במות האח
אברהם (בומי) הולנברג
קיבוץ מסילות

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים — 6.5.87

	היחידה	בנקנוטים קניה	בנקנוטים מכירה	העברות והמחאות קניה	העברות והמחאות מכירה	שערים יציגים
סל מטבעות	1	—	—	1.6700	1.6908	1.6822
דולר אמריקאי	1	1.54	1.61	1.5757	1.5953	1.5856
מרק גרמני	1	0.87	0.91	0.8862	0.8973	0.8930
לירה סטרלינג	1	2.60	2.72	2.6479	2.6809	2.6757
פרנק צרפתי	1	0.25	0.27	0.2651	0.2684	0.2672
ין יפאני	100	1.11	1.16	1.1303	1.1444	1.1409
גילדן הולנדי	1	0.77	0.81	0.7861	0.7959	0.7920
פרנק שווייצרי	1	1.06	1.11	1.0785	1.0919	1.0868
כתר שבדי	1	0.25	0.26	0.2536	0.2568	0.2551
כתר נורווגי	1	0.23	0.24	0.2380	0.2410	0.2393
כתר דני	1	0.23	0.24	0.2360	0.2389	0.2374
מרק פיני	1	0.35	0.37	0.3643	0.3689	0.3664
דולר קנדי	1	1.16	1.21	1.1781	1.1928	1.1855
דולר אוסטרלי	1	1.08	1.16	1.1199	1.1339	1.1268
ראנד דר' אפריקאי	1	0.54	0.80	0.7879	0.7977	0.7927
פרנק בלגי	10	0.41	0.44	0.4272	0.4325	0.4305
שילינג אוסטרי	10	1.24	1.30	1.2623	1.2781	1.2705
לירה איטלקית	1,000	1.22	1.29	1.2407	1.2561	1.2469

בפלילים

הבלשים זחלו על הכביש ועצרו אסיר נמלט

מאת אשר שילוני, כתב „על המשמר"

אסיר נמלט מכלא רמלה נתפס שלשום בערב בראשון־לציון על־ידי בלשי היחידה המרכזית של מחוז תל־אביב.

האסיר, יהודה אסיאס בן 32 מבת־ים, נידון לפני כשנתיים לשמונה שנות מאסר לאחר שהורשע ביבוא שלושה ק"ג הרואין. אסיאס יצא לחופשה בת 48 שעות בערב חג הפסח, ומאז לא שב.

שלשום בשעה 9 בערב נראה אסיאס כשהוא עולה על מונית בחולון. בלשים שזיהו אותו החלו לעקוב אחר המונית.

כאשר עצרה המונית ברמזור, סמוך לרמת־אליהו בראשון־לציון, זחלו הבלשים על הכביש, כשהגיעו למונית התרוממו, פתחו את הדלת והוציאו ממנה את אסיאס המופתע.

בעת מעצרו נפל מכיסו חומר החשוד כסם במשקל 141 גרם. על גופו נמצא אקדח תופי ובגרביו — סכין מתקפלת.

יחד עימו נעצר גם בעלה של אחייניתו, צעיר מבת־ים המוכר כעבריין, שנסע באותה מונית.

קשיש נשדד ע"י צעירים שהזדהו כקרובי משפחתו

מאת זהבה מוזס, כתבת „על המשמר"

קשיש בן 71 מתל־אביב נשדד שלשום בלילה בביתו בידי זוג צעירים שהציגו עצמם כקרובי משפחה.

שני הצעירים הגיעו סמוך לשעה 10:30 בלילה לדירתו של הקשיש, ומשביקש מהם להזדהות הציגו עצמם כקרובי משפחתו. הקשיש נעתר להם ופתח את הדלת. משנכנסו הוזג לדירה הוציא הגבר אקדח ואיים בו על הזקן, בעוד הבחורה דרשה ממנו שיביא להם את כל כספו.

זוג השודדים לא האמין לתחנוניו של הזקן כי אין בידו כסף, ובחיפוש שערכה הבחורה בדירה היא מצאה במקום מסתור 160 ש"ח.

השניים עזבו את הדירה בנוטלם עימם טייפ וטרנזיסטור ואיימו על הקשיש כי יבולע לו אם יתלונן במשטרה.

נאשם „בקשר הבלגי" למעצר עד תום משפטו

דניאל מרטינו בן־25 מרמלה, המואשם כי קשר קשר ביחד עם אחרים להבריח 6 ק"ג הרואין מבלגיה לישראל, יישאר במעצר עד סיום ההליכים המשפטיים נגדו — החליט אתמול השופט איתמר פילפל, בבית־המשפט המחוזי בתל־אביב.

השופט אמר בהחלטתו, כי מרטינו הואשם במעורבות בעיסקת סם מסוכן, החוקתו והברחתו לישראל והברחת 150 אלף דולר מישראל כתשלום בעד הסם.

עוד אמר השופט, כי כמות גדולה של 6 ק"ג הרואין נתפסה ע"י משטרת בלגיה ושם נעצר אביהו חורפי, לאחר תאונת דרכים במכונית שבה נהג ואשר בה נתגלה הסם. (עתים)

ביום השנה לפטירתו של
פולדי (אליעזר) זנד ז"ל
נעלה לקברו לטקס גילוי המצבה
בבית הקברות בחולון (ע"י השער החדש)
ביום ראשון 10.5.87 בשעה 16.00
המשפחה

לארטור ברנד והמשפחה
משתתפים באבלכם במות
האח
חברים בקיבוץ גזית

לאברהם חנל ומשפחתו
משתתפים בצערכם במות האח
יעקב
בארגנטינה
קיבוץ בית זרע

על מותו של
יהודה לובקה זקין ז"ל
איש ההתישבות, מעמודי התווך של ההקלאות באזור
חבר וידיד
אבלים
משה נצר,
ראש המועצה האזורית זבולון
וישוביה